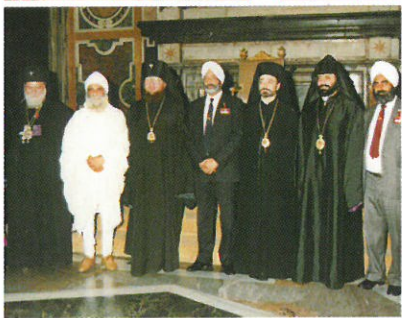

Σειρά Β΄
Συμβολή στην 'Αντι-οικουμενιστική Θεολογία

7

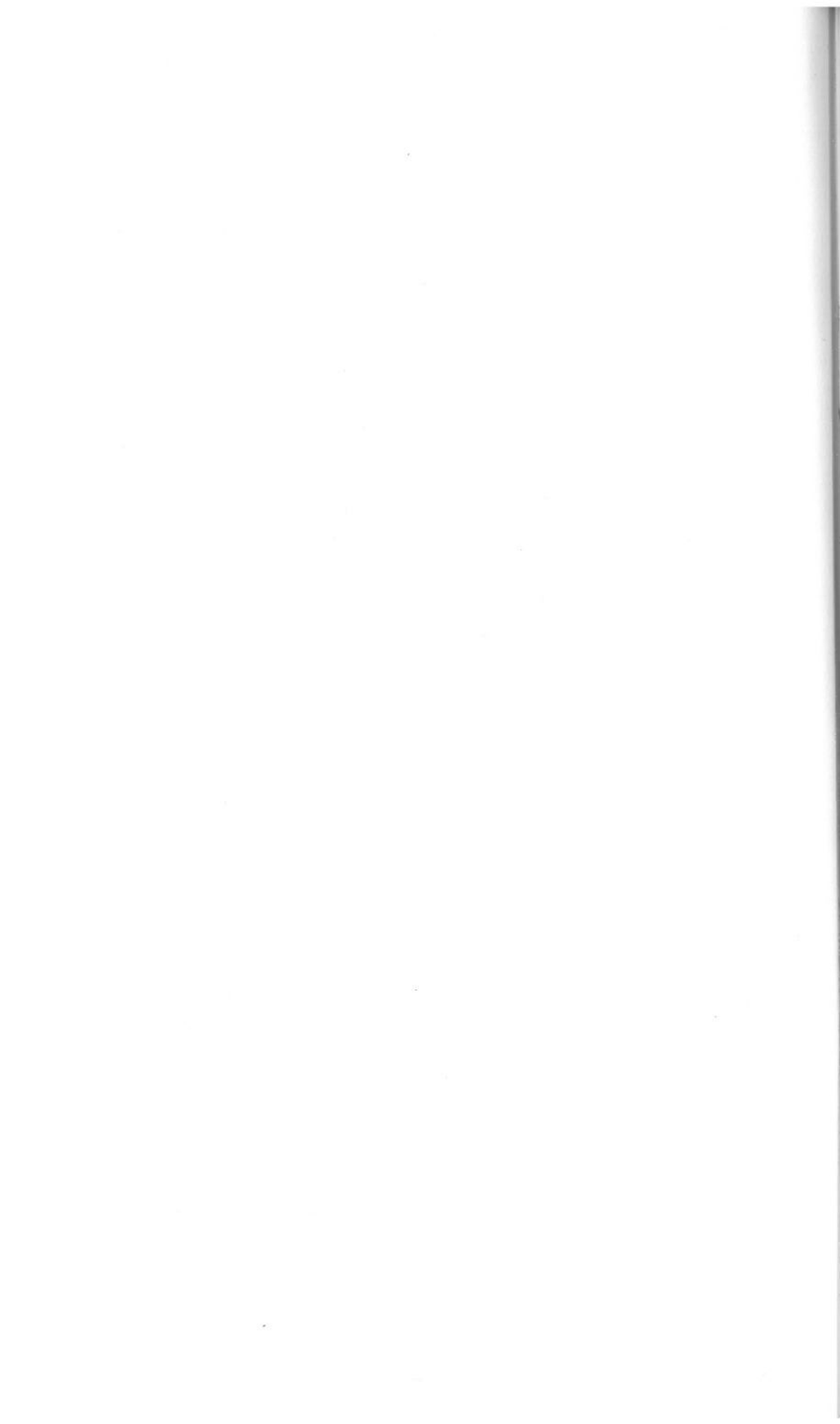

Οικουμενική Κίνησης και
'Ορθόδοξος 'Αντι-οικουμενισμός
'Η κρίσιμος αντιπαράθεσις
ένος αιώνας

† 'Αρχιμανδρίτου Κυπριανού
† 'Ιερομονάχου Κλήμεντος
'Αγιοκυπριανιτών

**Οικουμενική Κίνησης καὶ
Ὁρθόδοξος Ἀντι-οικουμενισμὸς
Ἡ κρίσιμος ἀντιπαραθέσις
ἐνὸς αἰῶνος**

Σειρά Β'
Συμβολή στην Ἀντι-οικουμενιστικὴ Θεολογία

⑦

Οἰκουμενικὴ Κίνησις καὶ
ἽΟρθόδοξος Ἀντι-οικουμενισμὸς
Ἡ κρίσιμος ἀντιπαράθεσις
ἐνὸς αἰῶνος

† Ἀρχιμανδρίτου Κυπριανοῦ
† Ἱερομονάχου Κλήμεντος
Ἀγιοκυπριανιτῶν

Ἱερά Σύνοδος τῶν Ἐνισταμένων
Ἀθήνα 2001

Φωτογραφίες έξωφύλλου:

α. Βασιλική τοῦ Ἁγίου Πέτρου, Βατικανό, Θρονική Ἐορτή Ρώμης, 29.6.1995.

Ὁ πατριάρχης κ. Βαρθολομαῖος καὶ ὁ Πάπας Ἰωάννης-Παῦλος Β' *συνεπροσευχήθησαν* σὲ ὑψηλότατο λειτουργικὸ ἐπίπεδο, *συνεulόγησαν* τὸ ἑτερόδοξο ἐκκλησίασμα καὶ *συνεκήρυξαν*, ὅτι εἶναι ἱκανοὶ «*ἤδη ἀπὸ τοῦ νῦν οἱ Καθολικοὶ καὶ οἱ Ὀρθόδοξοι νὰ δίδουν μίαν κοινὴν μαρτυρίαν πίστεως*».

β. Ἀσσίση Ἰταλίας, 27.10.1986.

Στὴν πρώτη αὐτὴ «*Συνάντησι Θρησκειῶν γιὰ τὴν Εἰρήνην τοῦ Κόσμου*», ὑπὸ τὴν αἰγίδα τοῦ Βατικανοῦ, συμμετεῖχαν 150 ἐκπρόσωποι 12 Θρησκειῶν, σχεδὸν ὅλες οἱ Χριστιανικὲς Ὁμολογίες καὶ ἀντιπροσωπεύθησαν σχεδὸν ὅλες οἱ Ὀρθόδοξες Ἐκκλησίες.

γ. Ρώμη, 1988.

Ἡ «*Β' Συνάντησις Θρησκειῶν γιὰ τὴν Παγκόσμια Εἰρήνην*» προώθησε περαιτέρω τὸ ὄραμα τοῦ Βατικανοῦ, ὅπως εἶχε περιγράψει παλαιότερα αὐτὸ ὁ Πάπας Ἰωάννης-Παῦλος Β':

«*Ἐκφράζω τὴν ἐλπίδα, ὅτι οἱ πιστοὶ ὅλων τῶν θρησκευτικῶν πεποιθήσεων θὰ ἐνωθοῦν στὴν δημιουργία ἐνὸς νέου πολιτισμοῦ εἰρήνης καὶ ἀγάπης*».

δ. Νέα ὸόρκη, 25.10.1997.

Ὁ πατριάρχης κ. Βαρθολομαῖος μὲ τὸν (τότε) Ἀμερικῆς κ. Σπυρίδωνα καὶ τὸν Χαλκηδόνης κ. Ἰωακείμ συμπροσεύχονται στὸ παρεκκλήσιο τοῦ παν-ομολογιακοῦ «*Ἐθνικοῦ Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν Ἀμερικῆς*» (NCCC) μὲ τὴν Γενικὴ Γραμματεὰ αὐτοῦ Ἰωάννα Κάμπτελ καὶ δύο ἀκόμη ἱεροφορεμένες παστορίσσεις/ἱερέεις.

Ἱερὰ Σύνοδος τῶν Ἐνισταμένων Σειρὰ Β'

Συμβολὴ στὴν Ἀντι-οικουμενιστικὴ Θεολογία - Νο 7

© 2001 Ἱερὰ Μονὴ Ἁγίου Κυπριανοῦ
Τ.Θ. 46006, 133 10 ΑΝΩ ΛΙΟΣΙΑ, GREECE.
Τηλ.: (01) 24.11.380 - FAX: (01) 24.11.080
E-mail: Kyprianos@hol.gr

ISBN 960-8024-06-4

Τίτλοι «Σειράς»

Έχουν έκδοθή:

- Μητροπολίτου Ὁρωποῦ καὶ Φυλῆς Κυπριανοῦ:
«Παγκόσμιο Συμβούλιο Ἐκκλησιῶν»
καὶ Διαθρησκειακὴ Κίνησις
(σσ. 72) [καὶ ἀγγλιστὶ] **B1**
- Ἀρχιμανδρίτου Κυπριανοῦ Ἀγιοκυπριανίτου:
α. Ὁρθοδοξία καὶ Οἰκουμενικὴ Κίνησις – Κριτικὴ ἀναφορὰ σὲ ἕνα φουνταμενταλιστικὸ κείμενο τῶν Οἰκουμενιστῶν τοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως στὴν Γενεύη.
β. Ὁρθοδοξία καὶ Φουνταμενταλισμὸς – Ὁ Φουνταμενταλισμὸς τῶν ὀρθοδόξων Οἰκουμενιστῶν ἢ περὶ φουνταμενταλιστικοῦ Οἰκουμενισμοῦ.
γ. Τὸ «Π.Σ.Ε.»: ἡ ὀρατὴ ἐκδήλωσις τῆς *Unae Sanctae*; - Ἡ πατερικὴ στάσις καὶ μαρτυρία τοῦ π. Ἰουστίνου Πόποβιτς.
(σσ. 112) [καὶ ἀγγλιστὶ] **B2**
- Ἐπισκόπου Αὐλῶνος Ἀγγέλου:
Οἰκουμενισμὸς: Κίνησις γιὰ τὴν ἔνωση
ἢ συγκρητιστικὴ αἵρεσις;
(σσ. 80) [καὶ ἀγγλιστὶ] **B3**
- Μητροπολίτου Ὁρωποῦ καὶ Φυλῆς Κυπριανοῦ:
Ἡ αἵρεσις τοῦ Οἰκουμενισμοῦ
καὶ ἡ Πατερικὴ στάσις τῶν Ὁρθοδόξων
(σσ. 86) [καὶ ἀγγλιστὶ] **B4**
- Ἱερομονάχου Κλήμεντος Ἀγιοκυπριανίτου:
Ἡ συμβολὴ καὶ ἡ εὐθύνη τῶν ὀρθοδόξων Οἰκουμενιστῶν στὸ διαθρησκειακὸ ἄνοιγμα
(σσ. 104) **B5**
- Ἀρχιμανδρίτου Κυπριανοῦ Ἀγιοκυπριανίτου:
Ἡ δραματικὴ κρίσις τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως καὶ
ἡ ἀφύπνισις τοῦ Ὁρθοδόξου Ἀντι-οικουμενισμοῦ
(σσ. 160) **B6**

- Ἀρχιμανδρίτου Κυπριανοῦ, Ἱερομονάχου Κλήμεντος Ἀγιοκυπριανιτῶν:
Οἰκουμενικὴ Κίνησις καὶ Ὁρθόδοξος Ἀντι-οικουμενισμὸς - Ἡ κρίσιμος ἀντιπαράθεσις ἐνὸς αἰῶνος
(σσ. 138) **B7**

Ἵπὸ ἔκδοσιν:

- Ἐπισκόπου Χριστιανουπόλεως Χρυσσοστόμου:
Ἀπὸ τὸν Οἰκουμενισμὸ στὸ πανθηρησκειακὸ ὄραμα τῆς «Νέας Ἐποχῆς» - Εἰσαγωγή στὴν προβληματολογία τοῦ θέματος.
- Ἀρχιμανδρίτου Γλυκερίου Ἀγιοκυπριανίτου:
*Ὁ ρόλος τοῦ Βατικανοῦ
στὴν σύγχρονη Διαθρησκειακὴ Κίνησι.*
- Ἀρχιμανδρίτου Κυπριανοῦ Ἀγιοκυπριανίτου:
Ὁ ἐξωχριστιανικὸς Οἰκουμενισμὸς τοῦ Βατικανοῦ.
- Ἀρχιμανδριτῶν Κυπριανοῦ καὶ Γλυκερίου Ἀγιοκυπριανιτῶν:
Ἡ αἵρεσις τοῦ Οἰκουμενισμοῦ καὶ τὰ «ὄρια» τῆς Ἐκκλησίας: Ἡ διάβρωσις τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησιολογίας στὴν Οἰκουμενικὴ καὶ Διαθρησκειακὴ Κίνησι.
- Μητροπολίτου Ὠρωποῦ καὶ Φυλῆς Κυπριανοῦ:
Ἡ αὐτοκριτικὴ τοῦ Προτεσταντισμοῦ, ἡ κριτικὴ τῶν ὀρθοδόξων Οἰκουμενιστῶν καὶ ἡ διπλῆ κρίσις τοῦ «Π.Σ.Ε.».

Σκοπὸς τῆς «Σειρᾶς»

Ο Ἰ Οἰκουμενισταὶ διαπιστώνουν ἐσχάτως μὲ ἀνησυχία, ὅτι τὸ ἀντι-οικουμενιστικὸ ρεῦμα γίνεται συνεχῶς ἰσχυρότερο μέσα στοὺς κόλπους τῶν Ἀγιωτάτων Ὁρθοδόξων Τοπικῶν Ἐκκλησιῶν, οἱ δὲ Κοινότητες τῶν Ἐνισταμένων κατὰ τοῦ Οἰκουμενισμοῦ αὐξάνονται καὶ ἐνοποιοῦνται πανορθόδοξως.

Οἱ ὀρθόδοξοι Οἰκουμενισταί, στὴν προσπάθειά τους νὰ ἀναχαιτίσουν τὴν πανορθόδοξο αὐτὴ ἀντίδρασι, ἀποπειρῶνται - ἐκτὸς τῶν ἄλλων - νὰ περιγράψουν ὡς ἀκίνδυνη («οὐδέτερη») τὴν ἐκκλησιολογικὴ φύσι τοῦ «Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν» («Π.Σ.Ε.») καὶ τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως εὐρύτερα, ἐπικαλούμενοι τὸ Καταστατικὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Ὁργανισμοῦ τῆς Γενεύης καὶ ἄλλα ἐπίσημα κείμενα.

Τοιουτοτρόπως ὁμως διαπράττουν τὸ λογικὸ σφάλμα τῆς «λήψεως τοῦ ζητουμένου» (*petitio principii*: τὸ ἀποδεικτέο προϋποτίθεται πρὶν αὐτὸ νὰ ἀποδειχθῆ): τὸ Σύνταγμα μιᾶς χώρας ἢ τὸ Καταστατικὸ ἐνὸς Σωματείου (τὸ «Π.Σ.Ε.» εἶναι ἓνα παν-ομολογιακὸ Σωματεῖο) δὲν ἐρμηνεύονται «ἀφαιρετικὰ» («ἰδεατά»), ἐφ' ὅσον δὲν ἔχουν αὐτοτελῆ ὑπόστασι, δηλαδὴ δὲν αὐτοερμηνεύονται πάντοτε οὔτε καὶ ἐκφράζουν πλήρως καὶ ἀληθῶς τὴν κατάστασι τῆς χώρας ἢ τοῦ Σωματείου, παρὰ μόνον ἂν τεθοῦν μέσα στὸ γενικώτερο κοινωνικὸ καὶ λειτουργικὸ τους πλαίσιο.

Τὸ Καταστατικὸ τοῦ «Π.Σ.Ε.» καὶ ἡ Πατριαρχικὴ Ἐγκύκλιος τοῦ 1920 μαρτυροῦν μὲν πρωτογενῶς γιὰ τὴν ἐκκλησιολογικὴ ταυτότητα τοῦ Οἰκουμενικοῦ Ὁργανισμοῦ τῆς Γενεύης καὶ εὐρύτερα τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως, ἀλλὰ ἐρμηνεύονται πλήρως καὶ σαφῶς μόνον μέσῳ τοῦ γενικωτέρου πλαισίου τῆς προϊστορίας, γενέσεως, αὐξήσεως καὶ ἐξελίξεως τοῦ Οἰκουμενισμοῦ.

Ἐκεῖ ἀκριβῶς ἀποβλέπει ἡ παροῦσα «Σειρά»: νὰ παρουσιάσῃ τὸ «ἄγνωστο» πλαίσιο τοῦ «Π.Σ.Ε.» καὶ τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως καὶ νὰ κατανοηθῇ ὁ Οἰκουμενισμὸς μέσῳ τοῦ «ζωτικῷ χώρου» του, ἐντὸς τοῦ ὁποῖου καλλιεργεῖται σαφῶς ἓνας ἀντορθόδοξος δογματικός, κανονικός καὶ ἠθικός «μινιμαλισμός».

Ἡ «Σειρά» ἐπιδιώκει, Χάριτι Κυρίου, νὰ ἐπισημάνῃ μὲ τρόπο σοβαρὸ καὶ ὑπεύθυνο, ὅτι οἱ Ἑσχατικές καὶ Εὐχαριστιακές προϋποθέσεις τῆς ὀρθοδόξου κριτικῆς στάσεως ἐναντι τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως ἀντιλαμβάνονται βαθύτατα, ὅτι ὁ Οἰκουμενισμὸς ἀποτελεῖ μίαν ἀπολύτως νέα «ἐκκλησιολογικὴ στάσι» καὶ ἐντεῦθεν τοῦ 1920 ἔχομε κυριολεκτικῶς μίαν «Ἐκκλησιολογικὴ Νεωτερικότητα», ἡ ὁποία προεκάλεσε ριζικὴ ἀλλαγὴ στὴν θεολογικὴ σκέψι καὶ συνείδησι τῶν ὀρθοδόξων Οἰκουμενιστῶν κατὰ τὴν θεώρησι τῶν ἑτεροδόξων (ἀλλὰ καὶ ἑτεροθρήσκων) Κοινοτήτων.

Οἱ ὑπεύθυνοι τῆς «Σειράς» εὐχονται νὰ εὔρουν ἀπήχησι τὰ κείμενά της καὶ οἱ μὲν ὀρθόδοξοι Οἰκουμενισταὶ νὰ προβληματισθοῦν καὶ ἀνακρούσουν πρῶμαν ὅσο εἶναι καιρός, οἱ δὲ ἀντι-οικουμενισταὶ νὰ ἐργασθοῦν στὸ ἐξῆς σοβαρώτερα, ἂν θέλουν βεβαίως ὁ λόγος τους νὰ εἶναι ἀξιόπιστος καὶ ἐπομένως οἰκοδομητικός, κατανοοῦντες βαθύτατα ὅτι ὁ ἀντι-οικουμενισμὸς δὲν εἶναι εὐκόλο ἐγχείρημα, ἀλλὰ πολυῶδυνος ἄσκησις στὴν διάκρισι, τὴν ἀγάπη, τὴν ἐμβάθυνσι στὸν Πατερικὸ λόγον, καθὼς ἐπίσης καὶ γόνιμος προβληματισμὸς ἐναντι τῶν ζωηρῶν προκλήσεων ἀπὸ τὶς ραγδαῖες κοινωνικὲς ἐξελίξεις, ποὺ ἀπετέλεσαν κυρίως τὴν ἀφετηρία (καὶ ἐξακολουθοῦν νὰ εἶναι ὁ «πειρασμός») τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως.

«Συνάξεις Ὁρθοδόξου Ἐνημερώσεως»

ΟΙ «Συνάξεις Ὁρθοδόξου Ἐνημερώσεως», οἱ ὁποῖες διοργανώνονται ἀπὸ τὴν Ἱερὰ Μονὴ τῶν Ἁγίων Κυπριανοῦ καὶ Ἰουστίνης Φυλῆς Ἀττικῆς, τῇ ἐντολῇ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῶν Ἐνισταμένων, ἀποβλέπουν στὴν ἐνημέρωσι τῶν εὐσεβῶν μὲ τρόπο ὑπεύθυνο καὶ σοβαρό, γιὰ τὰ φλέγοντα θέματα τῆς Πίστεώς μας καὶ ἰδίως γιὰ τὸν θανάσιμο κίνδυνο τῆς αἵρέσεως τοῦ αἰῶνος μας, τῆς παναιρέσεως τοῦ Οἰκουμενισμοῦ.

Μέχρι τώρα ἔχουν πραγματοποιηθῆ ἑννέα «Συνάξεις», οἱ ἐξῆς:

- **«Α΄ Σύναξις»** (Κυριακὴ Ὁρθοδοξίας 1990), μὲ θέμα: «Τὸ σύνδρομο τῆς “Νέας Ἐποχῆς” καὶ ἡ ἐλπίδα τῆς Ὁρθοδοξίας μας».

- **«Β΄ Σύναξις»** (Κυριακὴ Ὁρθοδοξίας 1994), μὲ θέμα: «Ἀπὸ τὸν Οἰκουμενισμό στὸ πανθηρησκειακὸ ὄραμα τῆς “Νέας Ἐποχῆς” καὶ ἡ εὐθύνη τῶν ὀρθοδόξων».

- **«Γ΄ Σύναξις»** (Κυριακὴ Ὁρθοδοξίας 1995), μὲ θέμα: «Ὁ ρόλος τοῦ Βατικανοῦ στὴν σύγχρονη Διαθηρησκειακὴ Κίνησι καὶ ἡ μεγάλη πτώσις τῶν ὀρθοδόξων Οἰκουμενιστῶν».

- **«Δ΄ Σύναξις»** (Κυριακὴ Ὁρθοδοξίας 1996), μὲ θέμα: «Ἡ αἵρεσις τοῦ Οἰκουμενισμοῦ καὶ τὰ “ὄρια” τῆς Ἐκκλησίας: Ἡ διάβρωσις τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησιολογίας στὴν Οἰκουμενικὴ καὶ Διαθηρησκειακὴ Κίνησι».

- «**Ε΄ Σύναξις**» (Κυριακή Ὁρθοδοξίας 1997), με θέμα: «*Οἰκουμενισμός: Κίνησις γιὰ τὴν ἔνωσι ἢ συγκρητιστικὴ αἵρεσις;*».
- «**ΣΤ΄ Σύναξις**» (Κυριακή Ὁρθοδοξίας 1998), με θέμα: «*Ἡ αἵρεσις τοῦ Οἰκουμενισμοῦ καὶ ἡ Πατερικὴ στάσις τῶν Ὁρθοδόξων*».
- «**Ζ΄ Σύναξις**» (Κυριακή Ὁρθοδοξίας 1999), με θέμα: «*Ἡ δραματικὴ κρίσις τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως καὶ ἡ ἀφύπνισις τοῦ Ὁρθοδόξου Ἀντι-οικουμενισμοῦ*».
- «**Η΄ Σύναξις**» (Κυριακή Ὁρθοδοξίας 2000), με θέμα: «*Οἰκουμενικὴ Κίνησις καὶ Ὁρθόδοξος Ἀντι-οικουμενισμός: Ἡ κρίσιμος ἀντιπαράθεσις ἐνὸς αἰῶνος*».
- «**Θ΄ Σύναξις**» (Κυριακή Ὁρθοδοξίας 2001), με θέμα: «*Ὁ Παποκεντρικὸς Οἰκουμενισμός. Ἀνησυχητικὲς Ἐξελίξεις*».

Περιεχόμενα

Α΄. Οικουμενική Κίνησης και Ὁρθόδοξος Ἀντι-οικουμενισμός: Ἡ κρίσιμος ἀντιπαράθεσις ἐνὸς αἰῶνος	
1. «Νεωτέρων ἀνθρώπων ἐφευρέματα ταῖς Ἐκκλησίαις ἐμπολιτεύεται».....	19
2. Ἡ Ἱερά Παράδοσις καὶ τὸ νέον.....	25
3. Ὁ Οἰκουμενισμὸς ὡς διαρκῆς Νεωτερισμὸς	
α. «Ἀπὸ κοινοῦ μὲ ἄλλα χριστιανικὰ σώματα».....	33
β. Ἡ Πατριαρχικὴ Ἐγκύκλιος τοῦ 1920.....	36
γ. Ἡ ἀλλαγὴ τοῦ Ἡμερολογίου τοῦ 1924.....	42
δ. Ἡ Ἰδρυσις τοῦ «Π.Σ.Ε.» τὸ 1948.....	45
ε. Ἡ Β΄ Βατικανικὴ Σύνοδος (1962-1965).....	50
στ. Ὁ ἐξωχριστιανικὸς Οἰκουμενισμὸς.....	59
ζ. Ἡ Βελεμένδιος Ἑνωσις τὸ 1993.....	63
4. «Ἡ μικρὰ τῶν παραδοθέντων ἀθέτησις».....	66
5. Ὁ Ὁρθόδοξος Ἀντι-οικουμενισμὸς: Μαρτύριον καὶ Μαρτυρία.....	74
6. Στὸ κατώφλι τῆς τρίτης χιλιετίας: Ἀνακαίνισις «ἐν Πνεύματι καὶ Ἀληθείᾳ».....	81
Β΄. Ἡ «Ἱερά Παρακαταθήκη» τοῦ Ἁγίου Μάρκου Ἐφέσου. Ἀντιαιρετικὸς ἀγὼν ἐν πλήρει κοινωνίᾳ μὲ τοὺς αἰρετικούς;	89
Γ΄. Μία σύγχρονη ἐκκλησιολογικὴ τραγωδία τῆς Ὁρθοδοξίας	
α. Ἀντι-οικουμενισμὸς μὲ «λαϊκὸ ἔρεισμα».....	99
β. «Φυσιολογικὴ διαλεκτικὴ».....	100
γ. «Εἰκόνα διχασμοῦ καὶ θεολογικῆς σχιζοφρένειας» ...	101
δ. Ὁ Λαὸς τοῦ Θεοῦ δὲν ἐνημερώνεται.....	102
ε. Ὁμολογεῖται ἢ ὑπαρξίς ἀντιδράσεως.....	103

στ. «Κρίσις» καὶ «κατάκρισις» τοῦ «Διαλόγου»	103
ζ. «Κλείσαμε τὰ αὐτιά στις φωνές τῶν μετόπισθεν»!...	105
η. Οἱ ἀντι-οικουμενισταὶ ὑβρίζονται	107
θ. Μετριοπαθέστερες ἀπόψεις	109
ι. Κρίσις τοῦ «Π.Σ.Ε.» ἀπόρριψις τοῦ Ἐκκλησιολογικοῦ!	110
 Δ'. Ὁ Οἰκουμενισμὸς ὡς ἐκκλησιολογικὴ αἵρεσις	
ι. Ἐπιφανεῖς Οἰκουμενισταὶ κηρύττουν ἀναφανδὸν τὶς ἀντορθόδοξες θέσεις τῆς θεολογίας τῆς «Διευρυμένης Ἐκκλησίας» καὶ τῆς «Βαπτισματικῆς Θεολογίας»	115
ii. Ὁρθόδοξοι, Παπικοὶ καὶ Προτεστάνται εἶναι «ἀλλήλων μέλη» στὸ Σῶμα τοῦ Χριστοῦ;	123
 Ε'. Πρὸς μίαν πολυθρησκευτικὴν κοινότητα «Πιστευόντων»;	
	133

Α΄.

Ἡ δραματικὴ κρίσις
τῆς *Οἰκουμενικῆς Κινήσεως*
καὶ ἡ ἀφύπνισις τοῦ Ὁρθοδόξου
Ἀντι-οικουμενισμοῦ

α) Ἡ ἐργασία αὐτῆ τῶν Ἀγιοκυπριανιτῶν Ἀρχιμανδρίτου Κυπριανοῦ καὶ Ἱερομονάχου Κλήμεντος μὲ τίτλο: «**Οἰκουμενικὴ Κίνησις καὶ Ὁρθόδοξος Ἀντι-οικουμενισμὸς – Ἡ κρίσιμος ἀντιπαράθεσις ἐνὸς αἰῶνος**», ἐξεφωνήθη ὡς **Εἰσήγησις** (79') στὴν «**Ἡ Σύναξι Ὁρθοδόξου Ἐνημερώσεως**», τὴν 6/19.3.2000, Κυριακὴν τῆς Ὁρθοδοξίας στὴν Ἀθήνα· ἡ ἐκφώνησις ἐγίνε σὲ δύο μέρη: τὸ **πρῶτο** (38') ἀπὸ τὸν Ἱερομόναχο Κλήμεντα καὶ τὸ **δεύτερο** (41') ἀπὸ τὸν Ἀρχιμανδρίτη Κυπριανό.

Κυκλοφορεῖ σχετικὴ ὁμότιτλος βιντεοταινία (152'), ἡ ὁποία περιλαμβάνει τὴν **Εἰσήγησι** καὶ τὴν προβληθεῖσα ταινία (36') στὴν «**Ἡ Σύναξι**».

■ **Ἡ ταινία** εἶχε γενικὸ τίτλο: «**Οἱ σχέσεις τῶν ὀρθοδόξων Οἰκουμενιστῶν μὲ τὸν Παπισμὸ στὸ κατώφλι τῆς νέας χιλιετίας**», καὶ περιλαμβάνει τὰ ἐξῆς:

Εἰσαγωγή. Μέρος Α': Ἡ ἐκκοσμίκευσις τοῦ Βατικανοῦ. 1. Τὸ κράτος τοῦ Βατικανοῦ. 2. Ὁ στρατός. 3. Ὁ Παπικὸς Θεοσμός (Πρωτεῖον καὶ Ἀλάθητον). 4. Πλατεῖα Ἀγίου Πέτρου, Δεκ. 1999. 5. Ἑορτὲς Ἰωβηλαίου 2000. **Μέρος Β':** Οἱ ὀρθόδοξοι Οἰκουμενισταὶ συγχρωτίζονται μὲ τοὺς Παπικούς. 1. Ἐνοσίχθων πύλης Ἰωβηλαίου, Ἰαν. 2000. 2. Μητροπολίτης Ἑλβετίας κ. Δαμασκηνός. 3. Λειτουργία τοῦ Πάπα στὴν Πολωνία, 1997. 4. Γκράτς Αὐστρίας, 1997: «Β' Εὐρωπαϊκὴ Οἰκουμενικὴ Συνέλευσις». 5. Θρονικὴ Ἑορτὴ Κων/πόλεως. 6. Μητροπολίτης Ἑλβετίας κ. Δαμασκηνός. 7. Θρονικὴ Ρώμης, 29.6.1999. 8. Ἐπίσκεψις Πάπα στὴν Ρουμανία, 1999. 9. Οὐνιτικὴ Λειτουργία. 10. Ἐπίσκεψις Πάπα στὴν Γεωργία, Νοέμβρ. 1999. 11. Ἐπίσκεψις Πάπα στὸ Σινᾶ, Φεβρ. 2000. **Μέρος Γ':** Ὁ Παπισμὸς, ἡ Διαθρησκειακὴ Κίνησις καὶ οἱ ὀρθόδοξοι Οἰκουμενισταὶ. 1. Ἡ συγκρητιστικὴ θεολογία τοῦ πολιτισμοῦ. 2. Ὁ Μητροπολίτης Ἑλβετίας κ. Δαμασκηνός. 3. Ἀσσίζη 1999. 4. Ἀσσίζη 1986. 5. Πλατεῖα Ἀγίου Πέτρου, 29.10.1999: «ΙΓ' Συνάντησις Θρησκειῶν γιὰ τὴν Εἰρήνην τοῦ Κόσμου».

Τὸ κείμενο τῆς **Εἰσηγήσεως** δημοσιεύεται βελτιωμένο, συμπληρωμένο καὶ πλήρως ὑπομνηματισμένο.

β) Οἱ ὑπόλοιπες τέσσερις ἐργασίες ἐκρίθη σκόπιμο νὰ συμπεριληφθοῦν στὸ παρὸν βιβλίο τῆς «**Σειρᾶς Β΄**», ἐπειδὴ ἔχουν ἄμεσο σχέση μετὰ τὶς προοπτικὲς τῆς **Εἰσηγήσεως** τῆς «**Η΄ Συνάξεως**» καὶ βοηθοῦν οὐσιαστικὰ στὴν συνειδητοποίησι καὶ βαθυτέρα κατανόησι τῶν ἐκφραζομένων ἀπόψεων αὐτῆς.

Οίкуμενική Κίνηση και
'Ορθόδοξος 'Αντι-οικουμενισμός
'Η κρίσιμος αντιπαράθεση
ένος αιώνας

1. «*Νεωτέρων ανθρώπων εφευρέματα
ταίς 'Εκκλησίαις έμπολιτεύεται*»

ΑΙΣΘΑΝΟΜΕΝΟΣ την άδυναμία μου ένώπιον ένός τόσο σοβαρού θέματος, τó όποίο μου έχει άνατεθή νά Σας παρουσιάσω άπόψε, θα μου έπιτρέψετε νά έπικαλεσθώ τις προσευχές και την μακροθυμία Σας, ώστε νά άνταποκριθώ στις ύψηλές άπαιτήσεις του έπισήμου αυτού Βήματος.

'Ελπίζω στόν φωτισμό, την ένίσχυσι και την καθοδήγησι τής Θεομήτορος και πάντων τών 'Αγίων, ιδιαίτέρως δέ του Μεγάλου Βασιλείου, στην προστασία του όποίου έχουμε θέσει την έφετινή μας «*Σύναξι*», ώστε νά αξιωθώ νά διατυπώσω τó εύσεβές τής 'Εκκλησίας φρόνημα, συμφώνως πρός την «*ύγιαίνουσαν διδασκαλίαν*»¹ τών 'Αγίων 'Αποστόλων και τών Πατέρων.

Γιά πολλοστή φορά, ή καθιερωμένη πλέον έτησία «*Σύναξις*» τών 'Ορθοδόξων 'Αντι-οικουμενιστών του Πατρίου 'Ημερολογίου θα έστιάση την κριτική της στο θέμα του Οικουμενισμού, επί τή εύκαιρία μάλιστα τής συμπληρώσεως ένός αιώνας Οικουμενικής Κινήσεως: άρά γε, δικαιολογεΐται αυτή ή έπιμονή; 'Εγκυμονεί όντως τόσο ούσιαστικούς κινδύνους για την 'Ορθοδοξία ή συμμετοχή της στην Οικουμενική Κίνηση;

Στήν περυσινή «*Σύναξι*» μας, μετά άπό μία έμβριθή άναφορά στην ούσία τής κρίσεως του Οικουμενισμού,

1. Πρβλ. Α' Τιμοθ. α' 10· Β' Τιμοθ. δ' 3· Τίτ. α' 9, 6' 1.

είχε έν κατακλειδί τονισθή, με ιδιαίτερη μάλιστα έμφρασι, ό θανάσιμος πράγματι αυτός κίνδυνος, ώς έξής:

«Η συνέχισις τής συμμετοχής τών όρθοδόξων στην Οίκουμενική Κίνησι και τώ "Παγκόσμιο Συμβούλιο Έκκλησιών"», έλεγε με έμφρασι ό όμιλητής, **«θα άλλοιώνη όλονέν και βαθύτερα τήν έκκλησιολογική τους αυτόσυνειδησία και θα έδραιώνη στην περιοχή τών Όρθοδόξων Έκκλησιών μίαν ποικιλία θεολογικών απόψεων, οι όποίες συνιστούν τήν παναίρεσι του Διαχριστιανικού και Διαθρησκειακού Οίκουμενισμού»².**

Ή φιλάδελφος και φιλόανθρωπος κριτική τών Όρθοδόξων Άντι-οικουμενιστών, ειδικά μάλιστα κατά τήν τελευταία αυτή δεκαετία του αιώνοσ που έκπνέει, του αιώνοσ έντός του όποίου γεννήθηκε και άνδρώθηκε ή Οίκουμενική Κίνησις, έφερε στο φώσ τής δημοσιότητας πλήθος στοιχείων, ένδεικτικών τής άντορθοδόξου και άντι-εκκλησιαστικής ταυτότητοσ του Οίκουμενισμού.

Τά στοιχεία αυτά, τά όποία έχουν ήδη εισέλθει και ριζώσει στην ζωή τών Άγιωτάτων Όρθοδόξων Έκκλησιών και καλλιεργούν τήν ένδοτικότητα έναντι τών αίρέσεων και τών άλλων θρησκείων σέ επίπεδο θεολογικό, πρακτικό και θεσμικό, θα άνάγκαζαν σήμερα τόν Μέγα Βασίλειο νά διαπιστώση με όδύνη όσα εύστόχως διεπίστωνε και στην έποχή του:

«Καταπεφρόνηται τά τών Πατέρων δόγματα· Άποστολικαί Παραδόσεις έξουθένηνται· νεωτέρων άνθρώπων έφευρέματα ταίς Έκκλησίαις έμπολιτεύεται· τεχνολογοΰσι λοιπόν, ού θεολογοΰσιν οι άνθρωποι· ή του κόσμου σοφία

2. Άρχιμανδρίτου Κυπριανού Άγιοκυπριανίτου, Ή δραματική κρίσις τής Οίκουμενικής Κινήσεωσ και άφύπνισις του Όρθοδόξου Άντι-οικουμενισμού, σελ. 69, Άθήνα 2000.

τὰ πρωτεῖα φέρεται, παρωσαμένη τὸ καύχημα τοῦ Σταυροῦ»· «οἱ πρεσβύτεροι ὀδύρονται, τὰ παλαιὰ συγκρίνοντες τοῖς παροῦσιν· οἱ νέοι ἐλεεινότεροι, μὴ εἰδότες οἶων ἐστέρηνται»³.

[«Ἔχουν περιφρονηθῆ τὰ δόγματα τῶν Πατέρων· οἱ Ἀποστολικὲς Παραδόσεις ἔχουν ἐξευτελισθῆ· ἀντὶ αὐτῶν εἰσάγονται στὶς Ἐκκλησίαις ἐπινοήσεις ἀνθρώπων νεωτεροποιῶν, δηλαδὴ νεωτεριστῶν· οἱ ἄνθρωποι πλέον “τεχνολογοῦν”, δὲν θεολογοῦν· ἡ κοσμικὴ σοφία φέρει τὰ πρωτεῖα, ἀφοῦ ἀπώθησε μακριὰ τὸ καύχημα τοῦ Σταυροῦ»· «οἱ πρεσβύτεροι [κατὰ τὴν ἡλικία] θρηνοῦν, ὅταν συγκρίνουν τὴν παλαιότερη κατάστασι μὲ τὴν παρούσα· οἱ νεώτεροι εἶναι τόσο ἐλεεινότεροι, ὅσο δὲν γνωρίζουν ποῖα ἔχουν στερηθῆ»].

Θὰ ἤθελα, προτοῦ νὰ εἰσέλθω στὸ κύριο θέμα τῆς «Συνάξεώς» μας, νὰ σταθοῦμε στὴν τόσο εὐστοχη παρατήρησι τοῦ Μεγάλου Βασιλείου, ἡ ὁποία θὰ ἀποτελῆ καὶ τὸ σταθερὸ σημεῖο ἀναφορᾶς τῆς Εἰσηγήσεώς μου ἀπόψε: «νεωτέρων ἀνθρώπων ἐφευρέματα ταῖς Ἐκκλησίαις ἐμπολιτεύεται», δηλαδὴ «εἰσάγονται στὶς Ἐκκλησίαις ἐπινοήσεις ἀνθρώπων νεωτεριστῶν».

Ἄρά γε, εἰσήγαγε, πράγματι, ὁ Οἰκουμενισμὸς στὴν ζωὴ τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας «ἐφευρέματα»

3. Μ. Βασιλείου, PG τ. 32, στλ. 473B/Ἐπιστολὴ ἧ', Τοῖς ἀγιωτάτοις ἀδελφοῖς καὶ ἐπισκόποις τοῖς ἐν τῇ Δύσει, § 2, E.C. II.

• «Τεχνολογοῦσιν, οὐ θεολογοῦσιν». Ὁ Ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος, ἀναφερόμενος στὴν «γλωσσαλίαν» τῶν νεο-αρειανῶν Εὐνομιανῶν, αὐτῶν τῶν «αὐθημερινῶν σοφῶν καὶ χειροτονητῶν θεολόγων», ἐπισημαίνει, ὅτι τὸ μέγα μυστήριον τοῦ Χριστοῦ κινδυνεύει νὰ γίνῃ «τεχνύδριον» στὰ χέρια αὐτῶν, ποῦ εἶναι «τεχνολόγοι» ἀντὶ νὰ εἶναι πιστοὶ (PG τ. 35, στλ. 1065A· τ. 36, στλ. 13B καὶ 104A/Λόγοι Κ' § α'· ΚΖ' § β'· ΚΘ' § κα')· ἡ δὲ Ὑπερευλογημένη Θεοτόκος «χαιρετίζεται» ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ στοὺς Οἴκους Τῆς, ὡς «τεχνολόγους ἀλόγους ἐλέγχουσα».

καί έπινοήσεις νεωτεριστών ανθρώπων, μέσω των οποίων «*Άποστολικά Παραδόσεις έξουθενηται*»;

Γιά να μήν είμαι πολύ θεωρητικός, θα αναφερθώ σε ένα πολύ πρόσφατο γεγονός, το οποίο είναι ένδεικτικό και ταυτοχρόνως εισαγωγικό στο θέμα μας.

* * *

ΤΟΝ ΠΑΡΕΛΘΟΝΤΑ Ιανουάριο, στο Χάμμοντ της Ίνδιάνας των Ήνωμένων Πολιτειών Αμερικής, συνέβη το έξής πρωτοφανές και πρωτάκουστο.

Στόν Έσπερινό του Σαββάτου, ο οποίος έτελέσθη στην Ούκρανική Ορθόδοξη Έκκλησία του Άρχαγγέλου Μιχαήλ, ο έπίσκοπος Σκοπέλου κ. Βσέβολοντ (Παγκράτιος)⁴, της δικαιοδοσίας του Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως, υποδέχθηκε έπισήμως στόν Ναό τόν Καρδινάλιο Φράνσις Τζώρτζ της παπικής άρχιεπισκοπής του Σικάγο.

Ο Καρδινάλιος παρηκολούθησε τόν Έσπερινό από τόν έπισκοπικό θρόνο, ως τιμώμενο πρόσωπο.

Στήν Άκολουθία του Μεγάλου Άγιασμού, που τελέσθηκε έν συνεχεία, έλαβε μέρος και ο παπικός έπίσκοπος και συνευλόγησε το ύδωρ μαζί με τόν έπίσκοπο Παγκράτιο, έπίσης δε έβάπτισε και τόν Σταυρό στόν Άγιασμό.

Κατόπιν, οι δύο έπίσκοποι, ο ορθόδοξος και ο παπικός, έρράντισαν από κοινού τόν Ναό και τους πιστούς.

Νά ληφθή μάλιστα υπ' όψιν, ότι ο Καρδινάλιος είχε ταξιδεύσει στό Βατικανό προσφάτως και είχε λάβει τήν εύλογία του Πάπα, προκειμένου να προβή στην ένεργεία του αυτή, ο δε έπίσκοπος Παγκράτιος, στην

4. Για τις ούνιτικές δραστηριότητες του έπισκόπου Σκοπέλου κ. Παγκρατίου, βλ. ένδεικτικώς: «*Έπίσημος άναγνώρισις του Παπισμού ως "Άδελφής Έκκλησίας"* – Η «*Βελεμένδιος Ένωσις*», περιοδ. «*Ορθόδοξος Ένημέρωσις*», άριθ. 14/Ιούλιος-Σεπτέμβριος 1993, σελ. 38-39.

Ουάσιγκτων Η.Π.Α., Ἰούνιος 1999

Ὁ ἐπίσκοπος Σκοπέλου κ. Βσέβολοντ (Παγκράτιος) καὶ ὁ Καρδινάλιος Βαλτιμόρης κ. Κήλερ τελοῦν ἀπὸ κοινοῦ τοὺς «Χαιρετισμούς» τῆς Θεοτόκου.

Ὁ Φαναριώτης ἐπίσκοπος κ. Παγκράτιος, ὑπεύθυνος Οὐκρανικῶν ὀρθοδόξων Ἐνοριῶν στὴν Ἀμερικὴ ὑπὸ τὸ Πατριαρχεῖο Κωνσταντινουπόλεως, ἦταν ἀνέκαθεν γνωστὸς γιὰ τὶς οὐνιτικὲς δραστηριότητές του καὶ μάλιστα γιὰ τὴν συμμετοχὴ του στὴν Σύνοδο τῶν Οὐνιτῶν στὴν Λεόπολι (Λβὸβ ἢ Λβίδ) τῆς Οὐκρανίας (Μάϊος 1992).

Ὁ κ. Παγκράτιος τὴν 26.5.1992 ἐξεφώνησε λόγο στὸν Καθεδρικό Ναὸ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, τὸν ὁποῖον προσφάτως εἶχαν ἀρπάξει βιαίως οἱ Οὐνῖτες ἀπὸ τοὺς Ὀρθοδόξους, ὁ δὲ λόγος του ἀνέτρεψε ἄρδην τὴν ἱστορικὴ ἀλήθεια περὶ τῆς Οὐκρανικῆς Οὐνίας καὶ τῆς ἐπιβολῆς της κατὰ τὴν περίφημο «ἐνωτικὴ»/προδοτικὴ Σύνοδο τῆς Βρεσδης (1596), ἐκήρυξε οὐνιτικὴ ὁμολογία, ἀπεδέχθη πλήρως τὴν παπικὴ ἐκδοχὴ περὶ Οὐνίας, δὲν ἀνεῦρε τίποτε πού νὰ χωρίζη ὀρθοδόξους καὶ Οὐνίτας, ἐγκωμίασε σὲ ὑψηλοὺς τόνους τοὺς Οὐνίτας καὶ τὴν «μαρτυρία» τους, ἀνεγνώρισε δὲ πλήρως τὴν ἐκκλησιαστικότητα τῶν Οὐνιτῶν!...

δεξίωσι πού έπακολούθησε, έχαρακτήρισε τὸ συμβάν ὡς *ιστορικό* καὶ εἶπε τὰ ἐξῆς χαρακτηριστικὰ:

«Έβαλε [ἡ κοινὴ τελετουργία μας] σὲ πρᾶξι αὐτὰ πού κηρύσσουμε· οἱ πιστοὶ μας ἔχουν πεῖ: “ἀρκετὰ μὲ τὴν διαίρεσι· ἐπιθυμοῦμε ἓνα ποτήριο, ἓναν ποιμένα”».

Καὶ ὁ παπικὸς ἐπίσκοπος, ἀφοῦ ἐξέφρασε τὴν εὐγνωμοσύνη του γιὰ τὴν πρόσκλησι στὴν ἀπὸ κοινοῦ τέλεσι τῆς Ἄκολουθίας, προσέθεσε:

«Εἶναι καλὸ νὰ προσευχώμεθα μαζί, ἐπειδὴ ἀνῆκουμε σὲ ἀδελφὲς Ἐκκλησίες· εἶναι καλὸ νὰ πραγματοποιοῦμε αὐτὴν τὴν ὁρατὴ ἐνότητα, τὴν ὁποῖαν ὁ ἴδιος ὁ Κύριος θέλει»⁵.

* * *

ΤΟ ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ αὐτὸ γεγονὸς, τὸ ὁποῖο σημειωτέον δὲν εἶναι καὶ τὸ σοβαρώτερο, ἔχει ἔλθει ὡς ἀποτέλεσμα μιᾶς μακρᾶς διαδικασίας θεωρητικῆς καὶ πρακτικῆς· μιᾶς διαβρωτικῆς διαδικασίας στὰ πλαίσια τῆς *Οἴκουμενικῆς Κινήσεως*, διὰ μέσου τῆς ὁποίας

«πᾶν μὲν ὄριον Πατέρων κεκίνηται», ὅπως θὰ ἔλεγε ὁ Μέγας Βασίλειος, **«πᾶς δὲ θεμέλιος, καὶ εἴ τι ὀχύρωμα δογμάτων διασεσάλευται»⁶.**

Προκειμένου ὁμως νὰ κατανοηθῆ πληρέστερα ποιά εἶναι ἡ καταλυτικὴ δυναμικὴ μιᾶς ὁποιασδήποτε, ἀκόμη καὶ τῆς μικροτέρας *Καινοτομίας*, ἀκόμη καὶ τοῦ μικροτέρου *Νεωτερισμοῦ*, καὶ πού εἶναι δυνατόν τελικὰ νὰ ὀδηγήσῃ αὐτή, κρίνεται ἀναγκαῖο νὰ ἀναφερθοῦμε μὲ πολλὴ συντομία στὴν σχετικὴ Ὁρθόδοξη Διδασκαλία περὶ τῆς Ἱερᾶς Παραδόσεως.

5. Βλ. Lu Ann Franklin: «Cardinal George celebrates great blessing of the waters at Ukrainian Orthodox Church – Church history written», «The Times OnLine» (Jan. 30, 2000).

6. Μ. Βασιλείου, PG τ. 32, στλ. 213Α/Περὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, Κεφάλ. Α', § 77.

2. Ἡ Ἱερὰ Παράδοσις καὶ τὸ νέον

ΗΕΝΝΟΙΑ τῆς Ἱερᾶς Παραδόσεως τῆς Ἀγιωτάτης Ὁρθοδοξίας μας, ἡ ὁποία διαμορφώθηκε διὰ μέσου τῶν αἰώνων **σὲ καθολικὸ ἐκκλησιαστικὸ φρόνημα καὶ σὲ ἐνιαία συνείδησι τῆς Ἐκκλησίας**, περιέχεται συνοπτικὰ στὰ ἐξῆς θαυμάσια λόγια τοῦ Μεγάλου Βασιλείου:

«Πίστιν δὲ ἡμεῖς, οὔτε παρ' ἄλλων γραφομένην ἡμῖν νεωτέραν παραδεχόμεθα οὔτε αὐτοὶ τὰ τῆς ἡμετέρας διανοίας γεννήματα παραδιδόναι τολμῶμεν, ἵνα μὴ ἀνθρώπινα ποιήσωμεν τὰ τῆς εὐσεβείας ῥήματα, ἀλλ' ἄπερ παρὰ τῶν ἁγίων Πατέρων δεδιδάγμεθα ταῦτα τοῖς ἐρωτῶσιν ἡμᾶς διαγγέλομεν»¹.

[«Πάντως ἐγώ, οὔτε θὰ παραδεχθῶ ποτὲ σύμβολο πίστεως νεώτερο, τὸ ὁποῖο τυχὸν θὰ μοῦ συνέτασαν ἄλλοι, ἀλλ' οὔτε τολμῶ νὰ μεταδώσω σὲ ἄλλους τὰ γεννήματα/ἀποκυήματα τῆς διανοίας μου, γιὰ νὰ μὴ μεταβάλω σὲ ἀνθρώπινα τὰ (θεῖα) δόγματα τῆς εὐσεβείας· ἀκριβῶς (γιὰ τὸν λόγο αὐτό), σὲ ὅσους μὲ ἐρωτοῦν κηρύττω αὐτά, τὰ ὁποῖα ἔχω διδαχθῆ ἀπὸ τοὺς Ἁγίους Πατέρας»].

Τὸ κύρος τῶν Ἁγίων Πατέρων εἶναι ὕψιστο, διότι ἦσαν σκηνώματα τῆς Δόξης τοῦ Θεοῦ, ἦσαν ζωντανοὶ φορεῖς τῆς Παραδόσεως, ἐνσάρκωναν δηλαδὴ τὴν δογματικὴ ἀλήθεια τῆς Πίστεως, γι' αὐτὸ καὶ ἡ διδασκαλία τῶν Ἁγίων Πατέρων ταυτίζεται μὲ τὴν Ἱερὰ Παράδοσι τῆς Ἐκκλησίας μας, εἶναι θεόπνευστος, δηλαδὴ προῖον τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, τὸ Ὅποιον κατοικεῖ στὴν Ἐκκλησία:

¹ Μ. Βασιλείου, PG τ. 32, στλ. 588B/Ἐπιστολὴ PM', Τῆ Ἀντιοχείων Ἐκκλησία, § 2, E.C. II.

**«τοῦ γὰρ ἐν Αὐτῇ [τῇ Ἐκκλησίᾳ] οἰκήσαν-
τος Ἁγίου Πνεύματος εἶναι ταύτην [τὴν Παρά-
δοσιν] γινώσκομεν»².**

Στὴν συνειδησι τῆς Ἐκκλησίας οἱ Ἅγιοι Πατέρες καὶ Διδάσκαλοι ἀποτελοῦσαν ἀνεκάθεν τὴν συνέχεια καὶ προέκτασι τῶν Ἁγίων Προφητῶν καὶ Ἀποστόλων, οἱ ὅποιοι – ὅπως καὶ ἐκεῖνοι – «ἐλάλησαν» διὰ Πνεύματος Ἁγίου:

**«Διὰ Πνεύματος τοίνυν Ἁγίου», ἀποφαίνεται ὁ Ἱερὸς Δαμασκηνός, «ὃ τε Νόμος καὶ οἱ Προφή-
ται, Εὐαγγελισταὶ καὶ Ἀπόστολοι καὶ Ποιμένες ἐλάλησαν καὶ Διδάσκαλοι»³.**

Ὁ Ἱερὸς Δοσίθεος Πατριάρχης Ἱεροσολύμων († 1707) λέγει πολὺ χαρακτηριστικά, ὅτι τὸ Ἅγιον Πνεῦμα εἶναι ἐκεῖνο, τὸ ὅποιον διδάσκει τὴν Ἐκκλησία διὰ μέσου τῶν Ἁγίων Προφητῶν, Ἀποστόλων καὶ τῶν Πατέρων:

**«Ἡ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος διδαχὴ οὐκ ἀμέ-
σως, ἀλλὰ διὰ τῶν Ἁγίων Πατέρων καὶ καθηγε-
μόνων τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας καταγλαῖζει
τὴν Ἐκκλησίαν. Ὡς γὰρ ἡ πᾶσα [Ἁγία] Γραφή,
ἐστὶ τε καὶ λέγεται λόγος τοῦ Ἁγίου Πνεύμα-
τος, οὐχ ὅτι ἀμέσως ὑπ' Αὐτοῦ ἐλαλήθη, ἀλλ'
ὅτι ὑπ' Αὐτοῦ διὰ τῶν Ἀποστόλων καὶ Προφη-
τῶν, οὕτω καὶ ἡ Ἐκκλησία διδάσκεται μὲν ὑπὸ
τοῦ ζωαρχικοῦ Πνεύματος, ἀλλὰ διὰ μέσου τῶν
Ἁγίων Πατέρων καὶ Διδασκάλων»⁴.**

Ἡ Διδασκαλία τῶν Ἁγίων Πατέρων, ταυτιζομένη μὲ τὴν ἱερὰ Παράδοσι, περιεβλήθη μὲ τὸ ὕψιστο κύρος τῶν Ἁγίων Οἰκουμενικῶν Συνόδων:

2. Ζ' Ἁγίας Οἰκουμενικῆς Συνόδου, Mansi τ. 13, στλ. 377C/Σ.Μ.Π.Σ. τ. Β', σελ. 874α (Πράξις Ζ', "Ὅρος").

3. Ἱ. Δαμασκηνοῦ, PG τ. 94, στλ. 1176B/Ε.Α.Ο.Π., Κεφάλ. ΙΖ' [ζ'], Περὶ Γραφῆς, L. IV.

4. Ἱ. Δοσίθεου, Ὁμολογία Πίστεως (1672), Ὅρος ιβ', παρὰ Ἱ. Καρμίρη, Δ.Σ.Μ. τ. Β', σελ. 755 [835], Graz-Austria 1968.

«Ὡς ἄνωθεν ἕκ τε τῶν Θείων Γραφῶν, ἕκ τε τῆς Παραδόσεως τῶν Ἁγίων Πατέρων παρειληφότες ἐσχήκαμεν» (Γ΄ Ἀγ. Οἴκουμ. Συνόδου)⁵.

«Τούτων τοίνυν οὕτως ὁμολογηθέντων, ἃ καὶ παρελάβομεν ἕκ τῆς Θείας Γραφῆς καὶ τῆς τῶν Ἁγίων Πατέρων διδασκαλίας» (Ε΄ Ἀγ. Οἴκουμ. Συνόδου)⁶.

«Ἐπόμενοι τε ταῖς Ἀγίαις καὶ Οἰκουμενικαῖς πέντε Συνόδοις καὶ τοῖς Ἀγίοις καὶ ἐγκρίτοις Πατράσι»· «κατὰ τὴν τῶν Ἁγίων Πατέρων Διδασκαλίαν ὡσαύτως κηρύττομεν» (ΣΤ΄ Ἀγ. Οἴκουμ. Συνόδου)⁷.

«Ἐπακολουθοῦντες τῇ θεηγόρῳ διδασκαλίᾳ τῶν Ἁγίων Πατέρων ἡμῶν καὶ τῇ Παραδόσει τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας... ὀρίζομεν»· «οὕτω γὰρ κρατύνεται ἡ τῶν Ἁγίων Πατέρων ἡμῶν Διδασκαλία, εἴτουν Παράδοσις τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας» (Ζ΄ Ἀγ. Οἴκουμ. Συνόδου)⁸.

Ἡ Διδασκαλία τῶν Ἁγίων Πατέρων, ὡς καρπὸς ἁγιοπνευματικῆς ἐμπειρίας καὶ γνησίᾳ φανέρωσις τῆς Θείας Ἀληθείας,

«ταυτίζεται ὀρθότατα μὲ τὴν Παράδοση τῆς Ἐκκλησίας, μὲ τὴν πίστη καὶ τὸ φρόνημά Της, μὲ ὅ,τι δηλαδὴ ἔχει λάβει ἀπὸ τὸν Θεὸ καὶ τὸ κρατεῖ ἀναλλοίωτο, ἀμετάβλητο καὶ ἀνόθευτο, ὅπως κρατᾷ καὶ τὴν Γραφή»⁹.

* * *

5. Γ΄ Ἁγίας Οἰκουμενικῆς Συνόδου, Σ.Μ.Π.Σ. τ. Α΄, σελ. 614β καὶ 618α/«Ἐκθεσις» τῶν «Διαλλαγῶν»-«Ὅρος».

6. Ε΄ Ἁγίας Οἰκουμενικῆς Συνόδου, Σ.Μ.Π.Σ. τ. Β΄, σελ. 344α/«Ἀναθεματισμοὶ ἰδ'».

7. ΣΤ΄ Ἁγίας Οἰκουμενικῆς Συνόδου, Σ.Μ.Π.Σ. τ. Β΄, σελ. 651α/Πράξεις ΙΖ΄ καὶ ΙΗ΄, «Ὅρος».

8. Ζ΄ Ἁγίας Οἰκουμενικῆς Συνόδου, Mansi τ. 13, σπλ. 377C/Σ.Μ.Π.Σ. τ. Β΄, σελ. 874α (Πράξις Ζ΄, «Ὅρος»).

9. Στυλιανοῦ Γ. Παπαδοπούλου, Πατρολογία, τ. Α΄, σελ. 43, Ἀθήνα 1977.

ΚΑΙ ΘΑ ΠΡΕΠΕΙ ἐδῶ νὰ διευκρινισθῆ, ὅτι ὁμιλοῦντες γιὰ τὴν θεόπνευστη Παράδοσι τῆς Ἐκκλησίας καὶ τονίζοντες τὴν ἐμμονή μας εἰς Αὐτὴν καὶ παραπέμποντες διαρκῶς **«ἐπὶ τὸν εὐκλεῆ καὶ σεμνὸν τῆς Παραδόσεως ἡμῶν Κανόνα»**¹⁰ – κατὰ τὸν Ἅγιον Κλήμεντα Ρώμης, δὲν ἐννοοῦμε μόνον τὰ Δόγματα, δηλαδὴ τὰ λεγόμενα θεμελιώδη θέματα τῆς Πίστεως.

Στὴν Ἀγιωτάτη Πίστι μας δὲν ὑπάρχουν μικρὰ καὶ μεγάλα, ἐφ' ὅσον – ὅπως ἔλεγε μία σύγχρονη πατερικὴ μορφή –

«τὰ πάντα εἶναι μεγάλα, θεῖα, ἀπαραβίαστα τὸ δογματικὸν οἰκοδόμημα τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας δὲν ἐπιδέχεται οὐδὲ τὴν ἐλαχίστην ρωγμὴν εἰς τὰ θέματα τῆς πίστεως», διότι **«καὶ ἡ μικροτέρα, φαινομενικῶς, ἀπόκλισις ἐκ τῆς ὀρθῆς πίστεως ἀποτελεῖ μέγα πλήγμα κατὰ τῆς ὀρθοδόξου «ἀπηρτισμένης εὐσεβείας»**¹¹.

Ὁ Μέγας Βασιλεῖος, ὑποστηρίζων μὲ θαυμαστὴ ἐπιμονὴ καὶ ἀκρίβεια τὴν μεγάλη σημασίαν τῶν φαινομένων ὡς **μικρῶν**¹², φθάνει μέχρι τοῦ σημείου νὰ μᾶς διαβεβαιώσῃ, ὅτι

«ἴση ἐστὶν ἡ ζημία, ἡ ἄμοιρόν τινα τοῦ Βαπτίσματος ἀπελθεῖν, ἢ ἔν τι τῶν ἐκ τῆς Παραδόσεως ἐλλεῖπον δέξασθαι»¹³.

[«Ἡ ζημία εἶναι ἡ ἴδια, ἂν κάποιος ἢ ἀπέλθῃ (στὴν ἄλλη ζωὴ) χωρὶς νὰ λάβῃ τὸ (Ἅγιον) Βά-

10. Ἅγιου Κλήμεντος Ρώμης, ΒΕΠΕΣ τ. 1, σελ. 15, σπ. 32-33/Πρὸς Κορινθίους Α', Κεφάλ. VII (Στὸ κείμενο τῆς PG τ. 1, σπ. 224Α, ἀντὶ «τῆς Παραδόσεως» ἔχει «τῆς ἀγίας κλήσεως»).

11. Ἀρχιμανδρίτου Σπυριδωνος Σπ. Μπιλάλη, Ὁρθοδοξία καὶ Παπισμός, τ. Β', σελ. 492, ἐκδόσεις «Ὁρθοδόξου Τύπου», Ἀθῆναι 1969.

12. Βλ. λόγου χάριν: Μ. Βασιλείου, PG τ. 32, σπ. 69-72 καὶ 73/Περὶ τοῦ Ἅγίου Πνεύματος, Κεφάλαια Α' καὶ Β', §§ 2 καὶ 4, «Ἀναγκαῖαι αἱ περὶ τῶν μικροτάτων μερῶν τῆς θεολογίας ἔρευναι» «περὶ τὰς συλλαβὰς τῶν αἰρετικῶν παρατήρησις».

13. Μ. Βασιλείου, PG τ. 32, σπ. 113Α/Περὶ τοῦ Ἅγίου Πνεύματος, Κεφάλαιον Ι', § 26.

Συνάντησις Ἱεροσολύμων, 6.1.1964.

Ὁ πατριάρχης Ἀθηναγόρας, «*ὀλόκληρον τὸ γρανιτῶδες κανονικὸν καθεστῶς τοῦτο, πρὸ τοῦ ὁποίου οὐδεὶς Ἐπίσκοπος Ὁρθόδοξος δύναται νὰ ἀντιπαρέλθῃ ἄνευ κινδύνου νὰ ὑποστῇ ἀμέσους τὰς ὑπὸ τῶν Ἱερῶν Κανόνων ἀπειλουμένας κυρώσεις, ἐν τούτοις, ὑπερεφαλάγγισεν, ἀτυχῶς, ἀτυχεστάτα, καὶ διὰ πελωρίων βημάτων, ὀδεύσας εἰς τὴν Ἁγίαν Πόλιν τῆς Ἱερουσαλήμ τὴν 5ην Ἰανουαρίου 1964, συνητήθη μετὰ τοῦ Ἐπισκόπου Ρώμης καὶ ἠσπάσθησαν μετ' αὐτοῦ ἀμοιβαίως καὶ ἀπὸ κοινοῦ μετ' αὐτοῦ συμπροσηυχήθησαν, μὴ παρόντος ἄλλου τινός, συνδιασκεφθεὶς εἶτα μετ' αὐτοῦ περὶ πολλῶν, φέροντος μάλιστα καὶ ὠμοφύριον! Γνωστὴ ἡ σημασία τῆς λεπτομερείας ταύτης!*».

(Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν Χρυσόστομου Β', Τὰ Πεπραγμένα: 15.7.1964-30.9.1965, σελ. 105, Ἀθήναι 1965).

ππισμα, ἢ δεχθῆ ἕνα ὁποιοδήποτε σημεῖο τῆς (Ἱερᾶς) Παραδόσεως ἑλλιπὲς/παραπονημένο»].

Ἄλλὰ καὶ ὁ Ἱερὸς Χρυσόστομος, μὲ ζῆλον ἀπαράμιλλο, ἐκφράζεται ὡς ἐξῆς γιὰ τὰ θεωρούμενα ὡς **μικρά**, ἢ ἀνατροπὴ τῶν ὁποίων καταστρέφει τὸ πᾶν:

«Μικρὸν παραπονηθὲν [τὸ Εὐαγγέλιον], τὸ ὅλον λυμαίνεται»· «καθάπερ γὰρ ἐν τοῖς βασιλικαῖς νομίμασιν ὁ μικρὸν τοῦ χαρακτῆρος περικόψας, ὅλον τὸ νόμισμα κίβδηλον εἰργάσατο, οὕτω καὶ ὁ τῆς ὑγιοῦς πίστεως καὶ τὸ βραχύτατον ἀνατρέψας, τῷ παντὶ λυμαίνεται, ἐπὶ τὰ χεῖρονα προῖων ἀπὸ τῆς ἀρχῆς»· «ἀκούετωσαν τί φησιν ὁ Παῦλος, ὅτι τὸ Εὐαγγέλιον ἀνέτρεψαν οἱ καὶ μικρὸν τι καινοτομοῦντες»¹⁴.

[«Καὶ ἂν ἀκόμη [τὸ Εὐαγγέλιον] παραπονηθῆ ὀλίγον, (ὅμως) θλάπτεται ὀλόκληρο»· «διότι, ὅπως καὶ στὰ βασιλικά νομίματα, ὅποιος περικόψει ἕνα μικρὸ μέρος ἀπὸ ὅ,τι ἔχει χαραχθῆ ἐπάνω του, καθιστᾶ κίβδηλο ὅλο τὸ νόμισμα, ἔτσι καὶ ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος ἀνατρέπει καὶ τὸ ἐλάχιστο ἀπὸ τὴν ὑγιᾶ πίστι, καταστρέφει τὰ πάντα, ἐκπίπτοντας σὲ χειρότερα ἀπὸ ὅ,τι πρὶν νὰ πιστεῦση»· «ἄς ἀκούουν [οἱ κατήγοροί μας] τί λέγει ὁ [Ἅγιος Ἀπόστολος] Παῦλος, ὅτι τὸ Εὐαγγέλιον διέστρεψαν ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι καινοτομοῦν (ἀκόμη) καὶ στὸ ἐλάχιστο»].

* * *

ΓΙΑ ΟΠΟΙΟΔΗΠΟΤΕ λοιπὸν ζήτημα προκύψει ἐντὸς τῆς Ἐκκλησίας, οἱ Ὁρθόδοξοι ἔχουν ἕναν ἀσφαλῆ γνώμονα μεγίστης σημασίας καὶ σπουδαιότη-

14. Ἱ. Χρυσόστομος, PG τ. 61, στλ. 622/Εἰς τὴν πρὸς Γαλάτας, Ὁμιλία Α', § στ'.

• Καὶ νὰ ληφθῆ ὑπ' ὄψιν, ὅτι ὠμιλοῦσε ὁ Ἅγιος γιὰ τὴν περιτομὴ καὶ τὰ νομικὰ ἔθιμα!...

τος· εἶναι - κατὰ τὸν Μέγα Βασίλειο - «*ἡ ἐπικρατοῦσα σέ μᾶς ἐκκλησιαστικὴ συνήθεια, τὴν ὁποία ἐπικαλούμεθα ὡς ἔχουσα δύναμιν νόμου, ἐφ' ὅσον οἱ ἐκκλησιαστικοὶ θεσμοὶ μᾶς παρεδόθησαν ὑπὸ ἀγίων ἀνδρῶν*», δηλαδή τῶν Πατέρων:

«*Πρῶτον μὲν οὖν, ὁ μέγιστον ἐπὶ τῶν τοιούτων [ζητημάτων] ἐστί, τὸ παρ' ἡμῖν ἔθος, ὃ ἔχομεν προβάλλειν νόμου δύναμιν ἔχον διὰ τὸ ὑφ' ἀγίων ἀνδρῶν τοὺς θεσμοὺς ἡμῖν παραδοθῆναι*»¹⁵.

* * *

ΒΑΣΕΙ ΛΟΙΠΟΝ τοῦ χρυσοῦ κανόνος τῆς Πατερικῆς Παραδόσεως, τὸ νέον, ἡ ἀνατροπὴ τοῦ ἀρχαίου, ἡ ἀλλοίωσις τοῦ παραδεδομένου, ἡ στρέβλωσις τοῦ κανόνος, ἔστω καὶ ἂν εἶναι βραχυτάτη, θὰ ὀδηγήσῃ σταδιακὰ στὴν διάβρωσι τῶν θεμελίων τοῦ ὄλου οἴ-

15. Μ. Βασιλείου, PG τ. 32, στλ. 624BC/Ἐπιστολὴ ΡΞ', Διοδώρω, § 2, E.C. II.

• Ἡ ἄποψις αὐτῆ τοῦ Μ. Βασιλείου, περὶ τῆς βαρύτητος τοῦ «παρ' ἡμῖν [ἐκκλησιαστικοῦ] ἔθους» καὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν «θεσμῶν», ὡς παραδεδομένων «ὑφ' ἀγίων ἀνδρῶν», συνειδητοποιεῖται βαθύτερα, ὅταν ληφθῆ ὑπ' ὄψιν, ὅτι στὴν σχετικὰ ἐκτενῆ αὐτῆ Ἐπιστολῇ ΡΞ' ὁ Ἅγιος ὑποστηρίζει ἀποδεικτικῶς τὴν ὀρθότητα τοῦ «ἔθους» (πάντως, μὴ δογματικοῦ) νὰ θεωρῆται σοβαρωτάτη ἁμαρτία καὶ ἀθέμιτος ὁ γάμος ἐνὸς ἀδελφοῦ μὲ τὴν ἀδελφὴ τῆς συζύγου του, μετὰ τὸν θάνατον αὐτῆς.

• Εἶναι πράγματι πολὺ συγκινητικό, ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ, νὰ θυμηθούμε, ὅτι ὁ Μ. Βασίλειος ἐντάσσει στὸ ρεῦμα τῆς Ἱεράς Παραδόσεως ἀγαπητὰ συγγενικά του πρόσωπα:

«Ἦν ἐκ παιδὸς ἔλαβον ἐννοίαν (ἀντίληψιν) περὶ Θεοῦ **παρὰ τῆς μακαρίας μητρὸς μου καὶ τῆς μάμμης Μακρίνης**, ταύτην αὐξηθεῖσαν ἐσχον ἐν ἐμαυτῶ (πάντοτε): οὐ γὰρ ἄλλα ἐξ ἄλλων μετέλαβον ἐν τῇ τοῦ λόγου συμπληρώσει (ὅταν ὠρίμασε ὁ νοῦς μου), ἀλλὰ τὰς **παραδοθείσας μοι παρ' αὐτῶν ἀρχὰς** (τῆς πίστεως) ἐτελείωσα (ἐτελειοποίησα)».

(PG τ. 32, στλ. 825C/Ἐπιστολὴ ΣΚΓ', Πρὸς Εὐστάθιον τὸν Σεβαστηνόν, § 3, E.C. II).

κοδομήματος τῆς Ἐκκλησίας, τῆς «ἀπηρτισμένης εὐσεβείας».

«Ἀπαγορεύεται λοιπὸν τελείως καὶ ἀπολύτως τὸ νέον;», θὰ ἐρωτήσῃ κάποιος.

Ὁ Ἅγιος Βικέντιος ὁ ἐκ Ληρίνης ἀπαντᾷ θαυμάσια καὶ ἐπιγραμματικά:

ἢ Ἐκκλησία «**οὐδέποτε λέγει νέα, ἀλλὰ λέγει τὰ παραδεδομένα κατὰ νέον τρόπον**».

Καὶ προτρέπει ὁ Ἅγιος:

«**Dicas nove, sed non dicas nova**»¹⁶.

«**Λέγε κατὰ τρόπον νέον, ἀλλὰ μὴ λέγε νέα**».

Ὁ Οἰκουμενισμός, γιὰ νὰ ἐπανέλθουμε στὸ φλέγον θέμα μας, κατὰ τὴν θεολογική, πρακτικὴ καὶ θεσμικὴ του ἔκφρασι, εἶναι σαφές, ὅπως θὰ διαπιστώσουμε ἐν συνεχείᾳ, ὅτι ὠδηγήθηκε σὲ μία σύγχυσι μεταξὺ τοῦ **ἐπιτρεπομένου νέου** καὶ τοῦ **ἀπηγορευμένου νέου** καὶ πλέον συγκεκριμένα, οἱ ὀρθόδοξοι Οἰκουμενισταί, ἔχοντες διακόψει οὐσιαστικὰ τὴν κοινωνία τους μὲ τοὺς ζῶντας φορεῖς τῆς Παραδόσεως, δηλαδὴ τοὺς Ἁγίους Πατέρας, ἀπώλεσαν καὶ τὰ κριτήρια τῆς ζώσης καὶ ὑγιoῦς Παραδόσεως· ἔτσι, στὴν προσπάθειά τους νὰ ὁμιλήσουν καὶ ἐνεργήσουν «κατὰ νέον τρόπον», δηλαδὴ σύγχρονο, τελικὰ εἶπαν καὶ ἔπραξαν ἐντελῶς «νέα», δηλαδὴ ἀντίθετα ἀπὸ τὴν οὐσία τῶν **Παραδεδομένων**· καὶ ὄχι μόνον σὲ **μικρά**, ἀλλὰ καὶ σὲ **μεγάλα** θέματα.

Ἄς παρακολουθήσουμε μὲ κάθε δυνατὴ συντομία τοὺς κυριωτέρους σταθμοὺς τῆς **Οἰκουμενικῆς Κινήσεως**, καθὼς καὶ τὰ «**ἐφευρέματα**» καὶ τοὺς **νεωτερισμούς**, τὰ ὁποῖα αὐτὴ εἰσήγαγε καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ εἰσάγη στὴν περιοχὴ τῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν.

Οἱ διαπιστώσεις μας θὰ εἶναι ὄντως ὀδυνηρές...

16. Ἅγιου Βικεντίου Ληρίνης, «Commonitoria»/«Ὑπομνήματα», Κεφάλαιον ΚΓ'.

3. Ὁ Οἰκουμενισμὸς ὡς διαρκῆς Νεωτερισμὸς

α. «Ἀπὸ κοινοῦ μὲ ἄλλα χριστιανικὰ σώματα»;

ΕΝΑ ΘΕΜΕΛΙΩΔΕΣ ἐρώτημα ἐγείρεται εὐθύς ἀμέσως στὴν ἀρχὴ τῆς ἐνότητος αὐτῆς· ἡ ἀπάντησις του ἐνέχει ἐξαιρετικὴν σημασία, ἐφ' ὅσον βοηθεῖ ἀριστα στὴν κατανόησι τῆς ταυτότητος καὶ τῶν προοπτικῶν τῆς *Οἰκουμενικῆς Κινήσεως* κατὰ τὴν γένεσιν καὶ τὴν ἐξέλιξίν της:

Ἄρα γε, ὁ *Οἰκουμενισμὸς* ἀποτελεῖ ἓνα φαινόμενον **νεοφανές** ἢ ἀνέκαθεν ἦταν γνωστὸς ὡς πράξις καὶ θεωρία στὰ ὄρια τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας;

Οἱ *Οἰκουμενισταὶ* ἔχουν πλήρη συνείδησιν, ὅτι οἱ Διάλογοι τῆς *Οἰκουμενικῆς Κινήσεως* εἶναι σαφῶς κάτι **ἐντελῶς νέο**:

«Τὰ ἐξωτερικὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ συγχρόνου διαλόγου μεταξὺ τῶν ἐκκλησιῶν», βεβαιώνει μὲ ἔμφασιν πανεπιστημιακὸς Καθηγητῆς, *«εἶναι πέρα γιὰ πέρα νέα, μιὰ καὶ ἡ σύγχρονη πραγματικότητα παρουσιάζει μὲ ἐπαναστατικὸ τρόπο νέα χαρακτηριστικὰ»* καὶ *«ἐπομένως κατ' ἀνάγκην ὁ σύγχρονος διάλογος δὲν ἔχει μονάχα διαφορετικὴ μορφή, ἀλλὰ καὶ διαφορετικὸ θεολογικὸ περιεχόμενο»*¹.

Τὸ **νεοφανές** ὁμῶς τοῦ *Οἰκουμενισμοῦ* δὲν ἐγκλείεται μόνο στὸν τρόπο, δηλαδὴ στὴν μεθοδολογία, ὡς ἐπίσης καὶ στὸ περιεχόμενο τῶν *Διαλόγων*, ἀλλὰ καὶ στὸ ὅτι – ὅπως καὶ πάλι ὁμολογοῦν συλλογικὰ πλέον οἱ *Οἰκουμενισταὶ*,

«ἡ συμμετοχὴ τῶν Ὁρθοδόξων εἰς τὴν οἰκουμενικὴν κίνησιν σήμερον» ὡς *«προσπά-*

---

1. Νίκου Ἀ. Μαρσοῦκα, *Οἰκουμενικὴ Κίνησις/Ἱστορία-Θεολογία*, σελ. 11-12, ἐκδόσεις Π. Πουρναρᾶ, Θεσσαλονίκη 1991.

θεια», «ὅπως ἡ Ἀποστολικὴ πίστις ἐφαρμοσθῆ εἰς νέας ἱστορικὰς καταστάσεις καὶ ὑπαρξιακὰς ἀνάγκας», «γίνεται ἀπὸ κοινοῦ μὲ ἄλλα χριστιανικὰ σώματα, μεταξὺ τῶν ὁποίων δὲν ὑπάρχει πλήρης ἐνότης»· τοῦτο «εἶναι, κατὰ τινα τρόπον, νέον σήμερον»².

Τὸ συμπέρασμα, ἐν σχέσει μάλιστα μὲ ὅσα προανεφέρθησαν γιὰ τὴν Πατερικὴ Διδασκαλία περὶ Ἱερᾶς Παραδόσεως, θὰ τὸ θέσω ἐρωτηματικῶς, ὥστε ταυτοχρόνως νὰ ἀποσαφηνισθοῦν τὰ νοήματα τῶν δύο παραθεμάτων:

Ἐὰν ἡ Ἀποστολικὴ Πίστις, δηλαδὴ «ἅπερ παρὰ τῶν Ἀγίων Πατέρων δεδιδάγμεθα»³, πρέπει νὰ ἐφαρμοσθῆ στὶς νέες σύγχρονες ἱστορικὲς καταστάσεις, ἀρά γε τοῦτο θὰ ἐπιχειρηθῆ ἀπὸ κοινοῦ καὶ τῇ βοήθειᾳ τῶν χριστιανικῶν ἐκείνων Κοινοτήτων, οἱ ὁποῖες ἔχουν παραχαράξει τὴν Ἀποστολικὴ Πίστι καὶ ἔχουν ἐκπέσει τῆς Ἐκκλησίας;

Ἡ τυχὸν κατάφασις στὸ ἐρώτημα αὐτὸ καὶ περαιτέρω ἢ πρακτικὴ ἐφαρμογὴ συνιστᾷ ὄχι ἀπλῶς τὸ ἐντελῶς νεοφανὲς τοῦ Οἰκουμενισμοῦ, ἀλλὰ καὶ τὸν αἰρετικὸ χαρακτῆρα του· διότι εἶναι προφανές, ὅτι αὐτὸς ὄχι μόνον «λέγει νέα»⁴, ἀλλὰ καὶ ἄκρως ἀντίθετα ἀπὸ «τὸν εὐκλεῆ καὶ σεμνὸν τῆς Παραδόσεως ἡμῶν Κανόνα»⁵, ἐφ' ὅσον θέτει στὸ ἴδιο ἐπίπεδο τὴν ἀλήθεια τῆς Ὁρθοδοξίας μὲ τὸ ψεῦδος τῆς Αἰρέσεως καὶ ἔχει ἀποδεχθῆ τὴν πλάνη, ὅτι ἡ συγκρητιστικὴ

2. «Ἡ οἰκουμενικὴ φύσις τῆς ὀρθοδόξου μαρτυρίας: πορίσματα τοῦ εἰς *Valamo* Φιλλανδίας ὀρθοδόξου Συμποσίου» [24-30.9.1977] (Περιοδ. «Ἐπίσκεψις», ἀριθ. 176/15.10.1977, σελ. 12).

3. Μ. Βασιλείου, PG τ. 32, στλ. 588B/Ἐπιστολὴ ΡΜ', Τῇ Ἀντιοχείων Ἐκκλησίᾳ, § 2, E.C. II.

4. Ἀγίου Βικεντίου Ληρίνης, «Commonitoria»/«Ἵπομνήματα», Κεφάλαιον ΚΓ'.

5. Ἀγίου Κλήμεντος Ρώμης, ΒΕΠΕΣ τ. 1, σελ. 15, στχ. 32-33/Πρὸς Κορινθίους Α', Κεφάλ. VII.

συνύπαρξις ἀληθείας καὶ ψεύδους, ζωῆς καὶ θανάτου, θὰ δώσουν στὸν κόσμον «ζωὴν καὶ ἀφθαρσίαν»⁶.

Πῶς εἶναι δυνατόν ἡ πάμφωτος Ὁρθοδοξία νὰ εὐαγγελίζεται τὸν κόσμον συνεργαζομένη μὲ τὴν αἵρεσι, ἡ ὁποία εἶναι σκότος πνευματικό, ἐφ' ὅσον – κατὰ τὸν Μέγα Βασίλειο,

**«ἡ τῆς ἀληθείας ἀπόπτωσις ἀορασία ἐστὶ
διανοίας καὶ τύφλωσις»⁷;**

Πῶς εἶναι δυνατόν οἱ αἰρετικὲς δοξασίαι τῶν «ἄλλων χριστιανικῶν σωμάτων» νὰ ὀδηγήσουν στὴν ἀγιότητα καὶ σωτηρία, ἐφ' ὅσον – κατὰ τοὺς Ἁγίους Πατέρας,

**«τὰ πονηρὰ δόγματα γεννῶσι πονηρὸν καὶ
διεφθαρμένον βίον»⁸;**

6. Πρβλ. Β' Τιμοθ. α' 10.

7. Μ. Βασιλείου, PG τ. 29, στλ. 604AB/Πρὸς Εὐνόμιον, Λόγος Β' Περί Υἱοῦ, § 16.

8. Γιὰ τὴν ἀμφίδρομη σχέσι μεταξὺ «πονηρῶν δογμάτων» καὶ «πονηροῦ βίου», βλ. ἐνδεικτικῶς: Ὁσίου Νικοδήμου Ἀγιορείτου, Ἑρμηνεία Ἐπιστολῶν, χωρία Ρωμ. α' 28· Α' Τιμοθ. στ' 10· Α' Τιμοθ. α' 19· Ἐφεσ. δ' 19.

6. Ἡ Πατριαρχικὴ Ἐγκύκλιος τοῦ 1920

Η ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ¹, ὑπὸ τὴν ἔννοια τῆς συνεργασίας τῶν διαφόρων Χριστιανικῶν Ὁμολογιῶν γιὰ τὴν διακονία τοῦ κόσμου μὲ τελικὸ σκοπὸ τὴν ἔνωσί τους, πρωτοεμφανίσθηκε στὰ μέσα τοῦ δεκάτου ἐννάτου αἰῶνος ἐντὸς τοῦ προτεσταντικοῦ κόσμου: διάφορες τάσεις, προσπάθειες καὶ κινήσεις, ἂν καὶ ἀφετηριακὰ εἶχαν ἄλλους σκοπούς, λαμβάνουν μορφή παγκοσμίων ἐνώσεων καὶ ἐξαπλώνονται διεθνῶς, ἐτοιμάζοντας τὸ ἔδαφος γιὰ μιὰ οἰκουμενικὴ συνεργασία ὄλων τῶν Χριστιανῶν².

Ἔτσι φυσιολογικὰ γεννᾶται πολὺ ἔνωρις ἡ σκέψις γιὰ τὴν σύμπηξι ἐνὸς Ὄργανισμοῦ, ὁ ὁποῖος νὰ περιλαμβάνη στοὺς κόλπους του τίς ποικίλες προτεσταντικὲς κινήσεις, ὥστε νὰ θεσμοποιηθῇ ἡ *Οἰκουμενικὴ*

---

1. Ὁ πρῶτος ποὺ ἐχρησιμοποίησε τὸν ὄρο «*Οἰκουμενικὴ Κίνησης*» ὑπὸ τὴν σύγχρονη ἔννοιά του θεωρεῖται ὁ Γάλλος πάστορ Ἀδόλφος Μονοδ τὸ 1846 καὶ ἔκτοτε γίνεται χρῆσις κατὰ διαστήματα τοῦ ὄρου τούτου. «*Κυρίως ὁμως ἀπὸ τοῦ Συνεδρίου τῆς Ὁξφόρδης (1937) καὶ ἐξῆς ὁ ὄρος οὗτος ἔλαβε τὴν συνήθη καὶ κοινὴν καταστάσαν πλέον ἔννοιαν καὶ χρῆσιν αὐτοῦ*» (Β. Θ. Σταυρίδου καὶ Ε. Α. Βαρέλλα, Ἱστορία τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως, σελ. 30, «Π.Ι.Π.Μ.», Θεσσαλονίκη 1996).

2. Βλ. Β. Θ. Σταυρίδου καὶ Ε. Α. Βαρέλλα, αὐτόθι, σελ. 59 κ.έ., 65 κ.έ., 73 κ.έ., 81 κ.έ., 95 κ.έ.

• **Ἐνδεικτικὰ:** 1844 («Χριστιανικὴ Ἀδελφότης Νέων»/Χ.Α.Ν.)· 1855 («Χριστιανικὴ Ἐνωσις Νεανίδων»/Χ.Ε.Ν.)· 1854 κ.έ. (σύγκλησις διαφόρων συνεδρίων διεθνῶν ἱεραποστολικῶν ὀργανώσεων)· 1910 (Α' Παγκόσμιον Ἱεραποστολικὸν Συνέδριον)· 1914 («Παγκόσμιος Σύνδεσμος Διεθνούς Φιλίας διὰ τῶν Ἐκκλησιῶν»/Π.Σ.Δ.Φ.Ε.)· 1921 («Διεθνὲς Ἱεραποστολικὸν Συμβούλιον»/Δ.Ι.Σ.)· 1925 (Α' Παγκόσμιον Συνέδριον «Ζωῆς καὶ Ἐργασίας»/Ζ.Ε.)· 1927 (Α' Παγκόσμιον Συνέδριον «Πίστewς καὶ Τάξεως»/Π.Τ.).

• **Οἱ δύο** τελευταῖες Παγκόσμιες Κινήσεις «Ζ.Ε.» καὶ «Π.Τ.» ἀπέτελεσαν κυρίως τὸν πυρῆνα καὶ τὴν ὑποδομὴ γιὰ τὴν ἴδρυσι τοῦ «Π.Σ.Ε.».

Κίνησις μὲ τὸν πλέον ἐπίσημο τρόπο καὶ μάλιστα παγχριστιανικῶς.

Ἡ ἴδρυσις τῆς «Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν» προώθησε τὸ ὄραμα μιᾶς «Κοινωνίας τῶν Ἐκκλησιῶν», δηλαδή μιᾶς Διαχριστιανικῆς Ὁμοσπονδίας, παρὰ τὶς ἀγεφύρωτες δογματικὲς διαφορῆς.

Ἄκριβῶς στὸ κρίσιμο αὐτὸ σημεῖο εἰσέρχεται ἐπισημότετα στὰ οἰκουμενιστικὰ δρώμενα τὸ Πατριαρχεῖο Κωνσταντινουπόλεως καὶ ἀναλαμβάνει πρωτοβουλίες, οἱ ὁποῖες ἀποτελοῦν *Καινοτομίες* καὶ πλήρη ἀνατροπὴν τοῦ ἀκριβοῦς κανόνος καὶ ὄρου τῆς εὐσεβοῦς διδασκαλίας, τοῦ Ἀποστολικοῦ «*Τύπου Διδαχῆς*»³.

Τὸν Ἰανουάριο τοῦ 1920 ἡ Κωνσταντινούπολις, διὰ μέσου τοῦ *Πατριαρχικοῦ Διαγγέλματος*, μὲ πρωτοφανῆ τρόπο ἐπρότεινε - ὅπως πολὺ ὀρθῶς παρετηρήθη - κάτι «*δίχως προηγούμενο στὴν ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας*»⁴: ἐπρότεινε, γιὰ τὴν ὠφέλεια «*τοῦ ὄλου τῆς Ἐκκλησίας σώματος*», ἐντὸς τοῦ ὁποῖου «*σώματος*» νοοῦνται ὀρθόδοξοι καὶ ἑτεροδόξοι, νὰ ἰδρυθῆ μία «*Κοινωνία τῶν Ἐκκλησιῶν*»!...

Στὰ θεμέλια αὐτῆς τῆς Διαχριστιανικῆς Ὁμοσπονδίας κεῖνται τρεῖς κακοδοξίες, οἱ ὁποῖες ἀποτελοῦν «*μέγα πλήγμα κατὰ τῆς ὀρθοδόξου ἀπηρτισμένης εὐσεβείας*» καὶ εἶναι οἱ ἑξῆς:

α) ἡ *Βαπτισματικὴ Θεολογία*: βάσει αὐτῆς, «*πάντες οἱ Χριστιανοὶ*» [*ἀνεξαρτήτως εἰς ποίαν Ὁμολογίαν ἀνήκουσιν*] *εἶναι μυστηριακῶς καὶ ἀπορητήτως ἡνωμένοι μετὰ τοῦ Χριστοῦ καὶ μετ' ἀλλή-*

3. Πρβλ. Ρωμ. στ' 17.

4. «*Without precedent in Church history*». Ἡ δήλωσις εἶναι τοῦ πρώτου Γενικοῦ Γραμματέως τοῦ «Π.Σ.Ε.» Δρος Βίσσερ Τούφτ (βλ. **George Tsetsis**, «*The Meaning of the Orthodox Presence in the Ecumenical Movement*», στὸν **Συλλογικὸ Τόμο: Orthodox Visions of Ecumenism**, Gennadios Limouris (ed.), WCC Publications, Geneva 1994, p. 172, § *The history of Orthodox presence*.

λων διὰ τῆς μυστηριακῆς χάριτος τοῦ ἁγίου βαπτίσματος»⁵.

β) ὁ **Δογματικὸς Συγκρητισμὸς**· βάσει αὐτοῦ, οἱ διάφορες «Χριστιανικὲς Ἐκκλησίαις», παρὰ τὶς ὑφιστάμενες μεταξύ τους δογματικὲς διαφορὲς, εἶναι δυνατόν νὰ ἐφαρμόσουν «προσέγγισι», «φιλία» καὶ «συνεργασία», «συνάφεια» καὶ «κοινωνία»⁶.

Τὸ «φαινόμενο» αὐτὸ τοῦ **Δογματικοῦ Συγκρητισμοῦ**, δηλαδὴ τῆς διαχριστιανικῆς συνεργασίας, «ἐμμενόντων ὅμως καὶ τῶν μὲν καὶ τῶν δὲ (ὀρθοδόξων καὶ αἰρετικῶν) ἐν τοῖς οἰκείοις δογματικοῖς χώροις», εἶναι «**ἄγνωστον καὶ ἀδιανότητον εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς Ἐκκλησίας**», ὅζει «ἀπαισίου θρησκευτικοῦ συγκρητισμοῦ» καὶ τείνει «εἰς καθιέρωσιν τῆς ἁρμονικῆς καὶ ἀδιαταράκτου συνυπάρξεως ἀληθείας καὶ πλάνης, φωτὸς καὶ σκότους»· τοῦτο - κατὰ τὴν γνώμη ἐπιφανοῦς κληρικοῦ τῆς **Καινοτομίας** - «**μόνον ὡς "σημεῖον τῶν καιρῶν" δύναται νὰ ἐρμηνευθῆ**»⁷.

γ) ἡ **Ἐγκοσμοκρατικὴ Προοπτικὴ**· βάσει αὐτῆς, ἡ «συνάφεια» καὶ «συνεργασία» ὀρθοδόξων καὶ ἑτεροδόξων θεωρεῖται ἀναγκαία προκειμένου νὰ ἀντιμετωπισθῆ μία κοσμοκεντρικὴ προβληματικὴ ἢ παγχριστιανικὴ ἐνότης ἀποβλέπει σὲ ἓνα ἐγκοσμοκρατικὸ ὄραμα: **κινδυνεύουμε ἀπὸ τὶς κοινωνικὲς πληγὲς (ἀλκοολισμό, πολυτέλεια, φιληδονία, ἡδυπάθεια κλπ.) καὶ πρέπει νὰ συνεργασθοῦμε.**

Ἡ **Ἐγκοσμοκρατικὴ Προοπτικὴ** δίδει τὴν ἐντύπωσιν, ὅτι λησμονεῖ ἀπὸ τί πράγματι μᾶς σώζει ἢ Ἀλήθεια

5. **Ἰωάννου Ν. Καρμίρη**, *Δογματικῆς Τμήμα Ε'*, Ὁρθόδοξος Ἐκκλησιολογία, σελ. 243 καὶ ὑποσημ. (βλ. ἐπίσης: σελ. 241 καὶ 242, 271-272), Ἀθῆναι 1973.

6. **Β. Θ. Σταυρίδου καὶ Ε. Α. Βαρέλλα**, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 332-336 (*Ἐγκύκλιος τοῦ 1920*).

7. **Ἀρχιμανδρίτου Ἐπιφανίου Ἰ. Θεοδοροπούλου**, «Ὁ συνορτασμὸς τοῦ Πάσχα», περιοδ. «**Ἐνορία**», ἀριθ. 549/10.5.1974, σελ. 112, ὑπογραμ. ἡμέτ.

Οὐψάλα Σουηδίας, 4-20.7.1968

Ἀπὸ τὴν ἑναρξὶ τῆς Δ' Γενικῆς Συνελεύσεως τοῦ «Π.Σ.Ε.». Διακρίνονται ἐξ ἀριστερῶν: ὁ ἀρχιμανδρίτης (νῦν μητροπολίτης Βιδινίου τοῦ Πατριαρχείου Βουλγαρίας) κ. Δομετιανός, ὁ κρατῶν τὸν μανδύαν διάκονος (νῦν πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως) κ. Βαρθολομαῖος καὶ ὁ Χαλκηδόνης Μελίτων (Χατζῆς, † 1989), σὲ ἐπίσημο λατρευτικὸ συγχρωτισμὸ μὲ ἐπίσης ἱεροφορεμένους ἑτεροδόξους.

Ἦδη τὸ «Π.Σ.Ε.» ἦταν σταθερὰ προσανατολισμένο στὴν κατάφασι τῶν μὴ Χριστιανικῶν Θρησκειῶν καὶ μετὰ τὴν Συνέλευσι αὐτὴ ἀνετέθη στὸν Ἰνδὸ Στάνλεϋ Σαμάρθα ἡ ἐμβάθυνσις καὶ σπουδὴ στὸ θέμα «Ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ καὶ οἱ Ζωντανὲς Πίστεις τῶν Ἀνθρώπων».

τῆς Ἐκκλησίας, ἐφ' ὅσον ἀποσιωπᾶ παντελῶς, ὅτι **«ἀκόμα καὶ ἡ ἐξάλειψις ὅλων αὐτῶν τῶν κοινωνικῶν πληγῶν δὲν σώζει τὸν ἄνθρωπο»⁸**, διότι τὸ ζητούμενον δὲν εἶναι ἡ ἠθικὴ μόνον βελτίωσις μέσῳ ἑνὸς ἰδεολογικοῦ Χριστιανισμοῦ, ἀλλὰ ἡ θέωσις τοῦ

8. Χρήστου Γιανναρά, Ἀλήθεια καὶ Ἐνότητα τῆς Ἐκκλησίας, σελ. 197-198, ἐκδόσεις Γρηγόρη, Ἀθήνα 1977.

ἀνθρώπου διὰ τοῦ ἐγκεντρισμοῦ του στοῦ Σῶμα τοῦ Ζώντος Χριστοῦ⁹.

* * *

Η ΝΕΩΤΕΡΙΣΤΙΚΗ Ἐγκύκλιος τοῦ 1920 εἰσήγαγε τὶς τρεῖς αὐτὲς κακοδοξίες, δηλαδὴ τὴν *Βαπτισματικὴ Θεολογία*, τὸν *Δογματικὸ Συγκρητισμὸ* καὶ τὴν *Ἐγκοσμοκρατικὴ Προοπτικὴ*, οἱ ὁποῖες ἔκτοτε εὐρίσκονται στοῦ κέντρο τῆς *Οἰκουμενικῆς Κινήσεως*⁹ διὰ μέσου αὐτῶν οἱ ὀρθόδοξοι *Οἰκουμενισταὶ* ἔχουν τὴν αἴσθησι, ὅτι ἀνήκουν πλέον στὴν *Οἰκουμενικὴ Ἀδελφότητα*, ἐντὸς τῆς ὁποίας ἀποκτοῦν μία νέα ἐκκλησιολογικὴ αὐτοσυνειδησία: οἱ δογματικὲς διαφορὲς ὀρθοδοξίας καὶ ἑτεροδοξίας ἀποτελοῦν δῆθεν νόμιμες ἐκφράσεις τῆς αὐτῆς πίστεως· ὀρθοδοξία καὶ ἑτεροδοξία εὐρίσκονται δῆθεν ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς Ἐκκλησίας· ὀρθοδοξία καὶ ἑτεροδοξία ἀποτελοῦν δῆθεν *Ἀδελφὲς Ἐκκλησίες*· ὀρθόδοξοι καὶ ἑτεροδοξοὶ δῆθεν εἶναι δυνατὸν νὰ δίδουν ἀπὸ κοινοῦ μαρτυρία καὶ νὰ διακονοῦν ἀπὸ κοινοῦ τὸν σύγχρονο κόσμο.

Οἱ προτάσεις τοῦ *Διαγγέλματος τοῦ 1920* ἀρχικὰ υἱοθετήθησαν *μεμονομένως*¹⁰ ἀπὸ τὶς τοπικὲς Ὀρθόδοξες Ἐκκλησίες, κατόπιν ἐγίναν δεκτὲς *πανορθόδοξως*¹¹ καὶ κατὰ τὴν πορεία τῆς *Οἰκουμενικῆς Κινή-*

9. Μία ἐκτενέστερη ἀνάλυσι τῶν ἀφορώντων στὴν *Ἐγκοσμοκρατικὴ Προοπτικὴ*, ἐν σχέσει μάλιστα καὶ μετὰ τὴν *Διαθρησκειακὴ Κίνησι*, βλ. στὴν ἐργασία μας: *Ἱερομονάχου Κλήμεντος Ἀγιοκυπριανίτου*, Ἡ συμβολὴ καὶ ἡ εὐθύνη τῶν ὀρθοδόξων Οἰκουμενιστῶν στοῦ διαθρησκειακοῦ ἀνοιγμα, σελ. 23-43, §§ 2-3, Ἀθήνα 1999.

10. Οἱ Ἐκκλησίες *Ἱεροσολύμων*, *Ἀντιοχείας*, *Σερβίας* καὶ *Ρουμανίας* ἀπήντησαν στὴν Ἐκκλησία Κωνσταντινουπόλεως διὰ γραμμάτων καὶ ἐπήνεσαν αὐτὴν γιὰ τὴν πρωτοβουλία τοῦ *Διαγγέλματος* (βλ. *Μ.Π. Γεωργίου Τσέτση*, Ἡ συμβολὴ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου στὴν ἰδρυσι τοῦ Π.Σ.Ε., σελ. 82-86, ἐκδόσεις «Τέρτιος», Κατερίνη 1988).

11. Τὸ *Διάγγελμα τοῦ 1920* ἐγίνε πανορθόδοξως δεκτὸ ἀπὸ τὴν «*Α΄ Πανορθόδοξον Διάσκεψιν τῆς Ρόδου*» (1961), ἡ ὁποία στὸν

σεως ἐφηρμόθησαν πλήρως, μάλιστα δὲ καὶ ἐπη-
ξήθησαν, ὥστε σήμερα νὰ χαρακτηρίζωνται ὅλες μαζί
ὡς «**Βήματα πρὸς Σταθεροποίησιν τοῦ Κοινοῦ Χρι-
στιανικοῦ Φρονήματος**»¹², τὰ ὅποια – κατὰ τοὺς Οἰ-
κουμενιστάς,

**«Εἶναι δυνατὸν ἀμέσως καὶ ἄνευ δογματι-
κῶν ἢ κανονικῶν κωλυμάτων, ὅπως ἐφαρμο-
σθοῦν, ἢ ὅπου ἐφαρμόζονται ἤδη, ὅπως ἐνισχυ-
θοῦν καὶ ἐντατικοποιηθοῦν»**¹³.

«Κατάλογον τῶν θεμάτων τῆς μελλούσης Πανορθόδοξου Προσυν-
όδου» καὶ εἰδικώτερα στὴν ὑποδιαίρεσι «V. Σχέσεις τῆς Ὁρθοδό-
ξου Ἐκκλησίας πρὸς τὸν λοιπὸν χριστιανικὸν κόσμον» καὶ στὸ θέμα
«ΣΤ. Ὁρθοδοξία καὶ Οἰκουμενικὴ Κίνησις», προβλέπει «τὴν ἐν τῷ
πνεύματι τῆς Πατριαρχικῆς Ἐγκυκλίου τοῦ 1920 παρουσίαν καὶ
συμμετοχὴν τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας ἐν τῇ Οἰκουμενικῇ Ки-
νήσει».

(βλ. Ἰωάννου Καρμίρη, Δ.Σ.Μ. τ. Β', σελ. 984 [1082] - 985
[1083], Graz-Austria 1968).

12. Γρηγορίου Λαρεντζάκη, «Βασικαὶ ἀρχαὶ τηρήσεως καὶ
ἀποκαταστάσεως τῆς χριστιανικῆς ἐνότητος – Ὁρθόδοξοι ἀπό-
ψεις», «Ε.Π.Ε.Θ.Χ.», τ. Α', σελ. 351, Κεφ. ΙΙΙ.

13. Γρηγορίου Λαρεντζάκη, αὐτόθι, σελ. 351 (στὶς σελ. 352-
365 ἀναλύονται τὰ «Βήματα», τὰ ὅποια εἶναι συνολικῶς δέκα ἐξι/16).

γ. Ἡ ἀλλαγὴ τοῦ Ἡμερολογίου τὸ 1924

ΑΜΕΣΗ ἀπόρροια τῆς Ἐγκυκλίου τοῦ 1920 ἦταν ἡ ἀλλαγὴ τοῦ Ἡμερολογίου τὸ 1924.

Οἱ *Οἰκουμενισταὶ* προέβαλαν ὡς πρόφασιν τὴν ἐπιστημονικὴν ἀκρίβειαν καὶ τὴν «ἀκρίβειαν τῆς ἰσημερίας», προκειμένου νὰ προβοῦν στὴν *Καινοτομία* αὐτὴ καὶ νὰ ἐπιτύχουν τὸν κοινὸ ἐορτασμὸ μὲ τοὺς ἑτεροδόξους τῆς Δύσεως, ὅπως ἀκριβῶς προέβλεπε ἡ *Ἐγκύκλιος τοῦ 1920*.

Ἡ πρότασις τῆς *Ἐγκυκλίου* ἦταν – μεταξύ ἄλλων – καὶ ἡ παραδοχὴ

«ἐνιαίου ἡμερολογίου πρὸς ταυτόχρονον ἐορτασμὸν τῶν μεγάλων χριστιανικῶν ἐορτῶν ὑπὸ πασῶν τῶν Ἐκκλησιῶν»¹.

Τῆς ἀλλαγῆς εἶχε προηγηθῆ τὸ λεγόμενον *Πανορθόδοξο Συνέδριον τῆς Κωνσταντινουπόλεως* (10.5 - 8.6.1923), τοῦ ὁποίου οἱ σύεδροι, ὑπὸ τὸν *Καινοτομοπατριάρχη Μελέτιο Μεταξάκη*², εἶχαν τὴν συνείδησιν, ὅτι ἀποτελοῦσαν «μέλη τῆς παγχριστιανικῆς ἀδελφότητος»³, ἡ δὲ προοπτικὴ τοῦ ἦταν καθαρῶς οἰκουμενιστικὴ, ἐφ' ὅσον συνεζητήθη ἡ ἀλλαγὴ τοῦ Ἡμερολογίου, ὥστε διὰ μέσου τοῦ συνεορτασμοῦ νὰ ἐπετυγχάνετο ἡ «προσέγγισις τῶν δύο χριστιανικῶν κόσμων τῆς Ἀνατολῆς καὶ τῆς Δύσεως»³.

Τὰ τραγικὰ ἀποτελέσματα τοῦ πρώτου αὐτοῦ

1. Β. Θ. Σταυρίδου καὶ Ε. Α. Βαρέλλα, Ἱστορία τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως, σελ. 334, «Π.Ι.Π.Μ.», Θεσσαλονίκη 1996.

2. Βλ. τὸ ἀρκετὰ κατατοπιστικὸν ἀρθρον: «Ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης Μελέτιος Μεταξάκης (1871-1935): α) ὁ Μασῶνος, β) ὁ Νεωτεριστής, γ) ὁ Οἰκουμενιστής», περιοδ. «Ὁρθόδοξος Ἐνστασις καὶ Μαρτυρία», ἀριθ. 18-21/Ἰανουάριος-Δεκέμβριος 1990, σελ. 148-160.

3. Δ. Μ. Μπατιστάτου (ἐκδ.), Πρακτικὰ καὶ Ἀποφάσεις τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει Πανορθόδοξου Συνεδρίου/10 Μαΐου-8 Ἰουνίου 1923, σελ. 57 καὶ 72, Ἀθήναι 1982.

πρακτικοῦ βήματος τοῦ *Οἰκουμενισμοῦ* εἶναι γνωστά: διεσπάσθη ἡ μακραίων καὶ καθηγιασμένη ἑορτολογικὴ ἐνότης τῶν Ὁρθόδοξων στὴν προσπάθεια νὰ ἐπιτευχθῆ ἡ «*συνάφεια*» μὲ τοὺς ἐκτὸς Ἐκκλησίας ἐτεροδόξους· μάλιστα οἱ *ὀρθόδοξοι Οἰκουμενισταὶ* εἶναι **βαθύτατα διηρημένοι ἑορτολογικῶς** ἐφ' ὅσον τηροῦν σήμερα κατ' οὐσίαν **τρία ἡμερολόγια**⁴.

Οἱ δυστυχεῖς *Οἰκουμενισταὶ* ἐλησημόνησαν καὶ ἐξακολουθοῦν νὰ λησμονοῦν τὴν σταθερὰ στάσι τῶν Ἁγίων Πατέρων, οἱ ὁποῖοι δὲν προέβησαν σὲ ἡμερολογιακὰς ἀλλαγὰς, ἂν καὶ ἐγνώριζαν τὴν *ἐπιστημονικὴν ἀκρίβειαν*,

«*προτιμῶντες περισσότερον τὴν συμφωνίαν τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἔνωσιν, ἀπὸ τὴν ἀκρίβειαν τῆς Ἰσημερίας*»⁵,

ὅπως λέγει ὁ Ὅσιος Νικόδημος ὁ Ἀγιορείτης.

Οἱ εὐσεβεῖς Ὁρθόδοξοι καὶ στὸ ζήτημα αὐτό, ὅπως θαυμάσια διακηρύσσει ὁ Ἱερὸς Μελέτιος Πηγᾶς, Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας († 1601), ἐμφοροῦνται ἀπὸ τὴν ἀρχὴν, ὅτι

«*τοῖς Πατράσιν ἐκ παντὸς ἀκολουθητέον*»
καὶ ὄχι **«*τῇ τῶν πολὺασχόλων ἀστρολόγων ἀκριβείᾳ· οὐ γὰρ ἀστρολόγοι, ἀλλὰ Πατέρες εἰσὶ τῆς Ἐκκλησίας καθηγηταί*»· «*ἔστι δὲ ὀσιώτερον τῶν πατρῶων ἔχεσθαι*»⁶.**

4. **Ἀναλυτικῶς:** 1) ἓνα μέρος ἐκ τῶν δεκαπέντε Τοπικῶν Ὁρθόδοξων Ἐκκλησιῶν τηρεῖ τὸ Πάτριον Ἡμερολόγιο καὶ τὸ Πάτριον Πασχάλιο· 2) ἓνα ἄλλο μέρος τηρεῖ τὸ νέο ἡμερολόγιο καὶ τὸ Πάτριον Πασχάλιο· 3) ἓνα τρίτο μέρος τηρεῖ τὸ νέο ἡμερολόγιο καὶ τὸ νέο πασχάλιο (Φινλανδία καὶ Ἑσθονία) καὶ 4) ἓνα τελευταῖο μέρος τηρεῖ ταυτοχρόνως καὶ τὸ νέο καὶ τὸ Πάτριον Ἡμερολόγιο καὶ τὸ νέο καὶ τὸ Πάτριον Πασχάλιο!...

5. **Ὁσίου Νικοδήμου Ἀγιορείτου**, Ἱερὸν Πηδάλιον, σελ. 9, ὑποσημ. (*Σχόλιον στὸν Ζ' Ἱερὸν Κανόνα τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων*).

6. **Ἱεροῦ Μελετίου Πηγᾶ**, «*Τόμος Ἀλεξανδρινὸς περὶ τοῦ Πασχαλίου*», σελ. 153, «*Lettres de Meletius Pigas...*», par **Emile Le-grand**, Paris 1902.

Ἡ ἐπίκλησις τοῦ ἐπιχειρήματος τῆς ἐπιστημονικῆς ἀκριβείας δὲν ἐκφράζει τὸ Ἐκκλησιαστικὸ Ἦθος, ἐφ' ὅσον – κατὰ τὸν Ἱερὸ Χρυσόστομο,

«οὐ τοσοῦτον κατόρθωμα, ἀπὸ τῆς τῶν χρόνων ἀκριβείας», «ὅσον ἐγκλημα, ἀπὸ τῆς διαιρέσεως καὶ τοῦ σχίσματος»⁷.

Ἔτσι λοιπόν, ἀπὸ τὸ 1924, ὅσοι ἀντετάχθησαν στὴν Καινοτομία τοῦ Νέου Ἡμερολογίου, συνεκρότησαν τὸ Ἀκαινοτόμητο Πλήρωμα τῶν Ὁρθοδόξων Ἀντι-οικουμενιστῶν τοῦ Πατρίου Ἡμερολογίου, οἱ ὁποῖοι ὁμῶς **οὐδέποτε** προσέδωσαν σὲ ἐπίσημο καὶ συλλογικὸ ἐπίπεδο «σωτηριολογικὴ ἀξία στὶς 13 ἡμέρες τοῦ ἡμερολογίου, δηλαδὴ σὲ μία κτιστὴ πραγματικότητα»⁸, ὅπως λανθασμένα καὶ ἄδικα τοὺς κατηγοροῦν, ἀλλὰ ἐνέτασαν τοῦτο **πάντοτε** ἐντὸς τοῦ πλαισίου τῆς κριτικῆς στάσεώς τους ἐναντι τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως.

Εἶναι ἐπὶ τέλους καιρὸς νὰ συνειδητοποιηθῆ βαθειά, ὅτι ἀπορρίπτοντες τὸν Οἰκουμενισμὸ ὡς ἐκκλησιολογικὴν αἵρεσι, συναπορρίπτουμε τὸ Νέο Ἡμερολόγιο ὡς Καινοτομίαν, ἡ ὁποία εἶναι συμφυῆς καὶ ὁμόρριζος μὲ τὸν Οἰκουμενισμὸ: τὰ δύο αὐτὰ θέματα, Οἰκουμενικὴ Κίνησις καὶ Ἡμερολογιακὸ Ζήτημα, δὲν διαχωρίζονται.

7. Ἱ. Χρυσόστομος, ΡΓ τ. 48, στλ. 870/Κατὰ Ἰουδαίων Λόγος Γ', Εἰς τοὺς τὰ πρῶτα Πάσχα νηστεύοντας, § ε'.

8. Ἐλένης Ντίνου, «Πάτριον Ἡμερολόγιο. Οἱ ζηλωτὲς τοῦ χρόνου», περιοδ. «Θεὸς καὶ Ἦθη», ἀριθ. 8/2000, σελ. 53-57.

δ. Ἡ ἴδρυσις τοῦ «Π.Σ.Ε.» τὸ 1948

ΓΕΓΟΝΟΣ ὑψίστης σημασίας γιὰ τὴν ἱστορία τῆς *Οἰκουμενικῆς Κινήσεως* καὶ ἐπισημοτάτη θεσμοποίησι αὐτῆς ἀποτελεῖ ἡ ἴδρυσις τοῦ λεγομένου «*Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν*» τὸ 1948 στὸ Ἄμστερνταμ τῆς Ὀλλανδίας.

Ἦταν τὸ ἐπόμενο *μεγάλο βῆμα* τῶν προγραμματικῶν προτάσεων τῆς *Πατριαρχικῆς Ἐγκυκλίου τοῦ 1920*, ἡ ὁποία – δὲν θὰ πρέπει ποτὲ νὰ λησμονῆται,

«ἀποτελεῖ ὀριακὴ ἔκφραση τοῦ Ὁρθοδόξου Οἰκουμενισμοῦ» [**«καὶ τὸν χρυσὸ κανόνα αὐτοῦ»**], **«ἀλλὰ καὶ ὀρόσημο στὴν ἱστορία τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως»**¹.

Τὰ ἰδρυτικὰ μέλη αὐτῆς τῆς πρωτοφανοῦς *Διαχριστιανικῆς Ὁμοσπονδίας*, στὴν ὁποία περιλαμβάνοντο οἱ ὀρθόδοξοι Ἐκκλησίες τῆς *Κωνσταντινουπόλεως*, τῆς *Ἑλλάδος* καὶ τῆς *Κύπρου*, μὲ τὸ σχετικὸ «*Διάγγελμά*» τοὺς ἐξέφραζαν σαφῶς τὴν ἐκκλησιολογικὴ αὐτοσυνειδησία τοῦ «*Π.Σ.Ε.*» ὡς ἐνὸς εἶδους *Οἰκουμενικῆς Ἐκκλησίας*, παρὰ τὰ κατὰ καιροῦς ἀντιθέτως λεγόμενα:

«Ἐνταῦθα», διεκήρυξε ἡ πρώτη καὶ ἰδρυτικὴ Γενικὴ Συνέλευσις, **«ἐν Ἀμστελοδάμῳ, παρεδώκαμεν αὐτοὺς ἐκ νέου εἰς Αὐτὸν καὶ συνήψαμεν διαθήκην πρὸς ἀλλήλους, ἰδρύοντες τὸ Παγκόσμιον Συμβούλιον Ἐκκλησιῶν. Προτιθέμεθα νὰ μείνωμεν ἠνωμένοι! Καλοῦμεν τὰς ἀπανταχοῦ Ἐκκλησίας νὰ ὑπογράψωσι καὶ ἐκτελέσωσι τὴν διαθήκην αὐτὴν ἐν ταῖς πρὸς ἀλλήλαις σχέσεσιν αὐτῶν. Ἐν εὐχαριστίᾳ**

---

1. **Μ.Π. Γεωργίου Τσέτση**, *Οἰκουμενικὸς Θρόνος καὶ Οἰκουμένη* – Ἐπίσημα Πατριαρχικὰ Κείμενα, σελ. 56 καὶ 57, ἐκδόσεις «Τέρτιος», Κατερίνη 1989.

πρὸς τὸν Θεὸν ἀναθέτομεν τὸ μέλλον εἰς Αὐτόν»²!...

Δὲν εἶναι σαφέστατο, ὅτι οἱ ἰδρυταὶ τοῦ «Π.Σ.Ε.» **δὲν καλοῦνται νὰ ἐνωθοῦν** στὸ μέλλον διὰ τῆς ὀρθῆς πίστεως, **ἀλλὰ εἶναι ἤδη ἐνωμένοι**, παρὰ τὶς ὑφιστάμενες δογματικὲς διαφορές;

Ἦδη στὸ «Π.Σ.Ε.» ἔχουν προσχωρήσει καὶ ἀποτελοῦν «ὀργανικὰ μέλη» τοῦ ὅλες οἱ τοπικὲς Ὀρθόδοξες Ἐκκλησίες, οἱ ὁποῖες – ὅπως διατείνονται οἱ Ἀντιπρόσωποί τους – ἐκφράζουν «τὴν γενικὴν τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας συνείδησιν»³.

Ἡ μεγάλη καὶ ἀνεπανάληπτος **συλλογικὴ** αὐτῆς πτώσις τῶν ὀρθοδόξων Οἰκουμενιστῶν ἀποτελεῖ προῖον **πανορθόξου ἀποφάσεως**, ἡ ὁποία – σημειωτέον – **ἔχει ἀνανεωθῆ ἔπανειλημμένως⁴**, παρὰ τὴν

2. Μητροπολίτου Θυατείρων Γερμανοῦ, «Ἐγγραφα τοῦ Παγκοσμίου Συνεδρίου τῶν Ἐκκλησιῶν ἐν Amsterdam ἐν μεταφράσει», περιοδ. «Θεολογία», τ. Κ' (1949), σελ. 23.

3. Ἀπόφασις 1η τῆς «Δ' Πανορθόξου Διασκέψεως»/Σαμπεζῦ Γενεύης Ἑλβετίας 1968 (βλ. **Β. Θ. Σταυρίδου καὶ Ε. Α. Βαρέλλα**, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 367).

4. Συλλογικαὶ ἀποφάσεις συμμετοχῆς στὸ «Π.Σ.Ε.» ἐλήφθησαν:

α) στὴν «Δ' Πανορθόδοξη Διάσκεψις»/Σαμπεζῦ 1968 (βλ. **Β. Θ. Σταυρίδου καὶ Ε. Α. Βαρέλλα**, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 367-368)·

β) στὴν «Α' Προσυνοδικὴ Πανορθόδοξη Διάσκεψις»/Σαμπεζῦ 1976 (βλ. περιοδ. «Ἐπίσκεψις», ἀριθ. 158/1.12.1976, σελ. 4, «Ἀνακοινωθέν», § 4)·

γ) στὴν «Γ' Προσυνοδικὴ Πανορθόδοξη Διάσκεψις»/Σαμπεζῦ 1986 (βλ. περιοδ. «Ἐπίσκεψις», ἀριθ. 369/15.12.1986, σελ. 14-17, κείμενο «Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία καὶ Οἰκουμενικὴ Κίνησις», § 5)·

δ) στὴν «Διορθόδοξη Σύσκεψις»/Σαμπεζῦ 1991 (βλ. περιοδ. «Ἐπίσκεψις», ἀριθ. 467/20.9.1991, σελ. 5-12, «Ἐκθεσις», Κεφ. Γ', §§ 21-27)·

ε) στὴν «Ἱερὰν Σύναξιν τῶν Προκαθημένων τῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν»/Φανάριον 1992 (βλ. περιοδ. «Ἐπίσκεψις», ἀριθ. 477/31.3.1992, σελ. 8-9, «Μήνυμα τῶν Προκαθημένων...», § 4)·

στ) στὴν «Διορθόδοξον Συνάντησιν»/Θεσσαλονίκη 1998 (βλ. περιοδ. «Ἐπίσκεψις», ἀριθ. 557/31.5.1998, σελ. 5-6, «Ἀξιολογήσεις νεωτέρων δεδομένων...», §§ 5-7).

Ἄμστερνταμ Ὁλλανδίας, 22.8-4.9.1948

Τὸ Προεδρεῖο τῆς Α΄ καὶ Ἰδρυτικῆς Γενικῆς Συνελεύσεως τοῦ «Π.Σ.Ε.». Διακρίνεται τελευταῖος δεξιὰ ὁ μητροπολίτης Θυατείρων Γερμανός.

Στὴν Συνέλευσι αὐτὴ δὲν ὑπῆρξε πανορθόδοξος συμμετοχή: «ἀντιπροσώπους ἀπέστειλαν μόνον τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, ἡ Ἐκκλησία τῆς Κύπρου καὶ ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος», οἱ δὲ ὀλίγοι μετασχόντες ὀρθόδοξοι Ἀντιπρόσωποι, «ἐκλεγέντες τὴν τελευταίαν στιγμήν» καὶ «ἐπειδὴ δὲν ἐγνώριζον κατὰ τὸ πλεῖστον, ὅτι θὰ ἐψήφισον τὸ πρῶτον καταστατικὸν» τοῦ «Π.Σ.Ε.», τὸ ὁποῖο παρουσίαζε «μίαν κοινωνίαν τῶν Ἐκκλησιῶν *Jure profano*, σύμφωνον πρὸς τὸ 66 ἄρθρον τοῦ Ἑλβετικοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος», «προεκλήθη ζήτημα» καὶ «διάστασις» καὶ τέλος «ὑπεβλήθησαν χωρισταὶ ἐκθέσεις εἰς τὴν Ἱ. Σύνοδον [τῆς Ἑλλάδος] καὶ προεκλήθη συγγραφικὸς ἀγὼν μεταξὺ τῶν μελῶν τῆς ἀντιπροσωπείας»!...

πλήρη γνώσι ἐκ μέρους των τῆς συνεχοῦς καὶ σταθερᾶς ἀπομακρύνσεως τοῦ «Π.Σ.Ε.» ἀπὸ τὴν Εὐαγγελικὴ Ἀλήθεια καὶ Ἠθική⁵!

Ἐνδεικτικὸ τῆς σοβαρότητος τοῦ θέματος τῆς συμμετοχῆς στὸ «Π.Σ.Ε.» εἶναι τὸ γεγονὸς, ὅτι ὁ κορυφαῖος Σέρβος Δογματολόγος μακαριστὸς π. Ἰουστίνος Πόποβιτς θεωροῦσε τὴν ἀπόφασιν τῶν ὀρθοδόξων Οἰκουμενιστῶν κατὰ τὴν Δ' Πανορθόδοξο Διάσκεψιν τοῦ Σαμπεζῦ (1968), «ὅπως ἐκφρασθῆ ἡ κοινὴ ἐπίγνωσις τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας ὅτι αὕτη ἀποτελεῖ ὀργανικὸν μέλος τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν», ὡς «ἀποκαλυπτικῶς φρικαλέαν», ὡς ταπεινωσιν τερατώδη καὶ ὡς ἀνήκουστον προδοσίαν⁶.

Εἶναι εὐλόγο λοιπὸν τὸ πολυώδυνο ἐρώτημα ποῦ ἔθεσε πανεπιστημιακὸς Καθηγητῆς, τὸ ὁποῖο ἀγωνιωδῶς θέτουν ἐκ νέου καὶ θὰ θέτουν συνεχῶς

---

5. Ἀναφέρουμε ἐνδεικτικῶς τὶς πλέον πρόσφατες ἐπίσημες καὶ πανορθόδοξες μαρτυρίες, οἱ ὁποῖες ἀποδεικνύουν τὴν **πλήρη γνώσι** ἐκ μέρους τῶν ὀρθοδόξων Οἰκουμενιστῶν τοῦ χριστιανικοῦ ἐκφυλισμοῦ τοῦ «Π.Σ.Ε.»:

α) τὸ κείμενο ποῦ κατέθεσαν οἱ ὀρθόδοξοι Ἀντιπρόσωποι στὴν Ζ' Γενικὴ Συνέλευσι τοῦ «Π.Σ.Ε.» (Καμπέρρα Αὐστραλίας, Φεβρουάριος 1991), μὲ τίτλο «Σκέψεις τῶν Ὀρθοδόξων Συνέδρων» (περιοδ. «**Ἐπίσκεψις**», ἀριθ. 456/1.3.1991, σελ. 8-10)·

β) τὴν «Ἐκθεσιν» ποῦ συνέταξε ἡ «Διορθόδοξος Σύσκεψις» (Σαμπεζῦ Γενεύης, Σεπτέμβριος 1991), μὲ τίτλο «Αἱ Ὀρθόδοξοι Ἐκκλησίαι καὶ τὸ ΠΣΕ» (περιοδ. «**Ἐπίσκεψις**», ἀριθ. 467/20.9.1991, σελ. 5-12)·

γ) τὸ τελικὸ Κείμενο τῆς «Διορθόδοξου Συναντήσεως» (Θεσσαλονίκη, Μάϊος 1998), μὲ τίτλο «Ἀξιολογήσεις νεωτέρων δεδομένων εἰς τὰς σχέσεις Ὀρθοδοξίας καὶ Οἰκουμενικῆς Κινήσεως» (περιοδ. «**Ἐπίσκεψις**», ἀριθ. 557/31.5.1998, σελ. 5-8)·

δ) τὶς σχετικὰς ἐπισημάνσεις τοῦ «Θεολογικοῦ Συμποσίου»/Δαμασκός, Μάϊος 1998 (περιοδ. «**Ὀρθόδοξος Ἐνημέρωσις**», ἀριθ. 29/Ἰούλιος-Σεπτέμβριος 1998, σελ. 121).

6. Βλ. «Ὀρθοδοξία καὶ "Οἰκουμενισμὸς" – Μία Ὀρθόδοξος Γνωμάτευσις καὶ Μαρτυρία τοῦ Ἀρχιμανδρίτου Ἰουστίνου Πόποβιτς», 13/26.11.1974 (περιοδ. «**Ὀρθόδοξος Ἐνστασις καὶ Μαρτυρία**», ἀριθ. 18-21/Ἰανουάριος-Δεκέμβριος 1990, σελ. 1716).

πρὸς τοὺς Οἰκουμενιστὰς οἱ Ὁρθόδοξοι τοῦ Πατρίου Ἡμερολογίου:

«Πῶς εἶναι δυνατόν ἡ Μία Ἁγία Ἐκκλησία νὰ μετέχη ἐνὸς ὀργανισμοῦ, ἐντὸς τοῦ ὁποίου νὰ συνεργάζεται μεθ' αἰρετικῶν, νὰ συμπροσεύχεται μετ' αὐτῶν καὶ νὰ λαμβάνη θέσιν ἀπὸ κοινοῦ μετ' αὐτῶν ὡς ἐκπροσώπων τῆς Χριστιανικῆς Πίστεως εἰς τὰ μεγάλα προβλήματα τῆς ἀνθρωπότητος;»⁷.

* * *

ἩΔΗ ΟΜΩΣ ἔχουμε φθάσει στὴν μέση τοῦ εἰκοστοῦ αἰῶνος: ἡ Οἰκουμενικὴ Κίνησις, ἰδίως μετὰ τὴν Ἐγκύκλιο τοῦ 1920, ἀνδρώνεται μὲ ταχύτατο ρυθμὸ καὶ τὸ 1948 ὑλοποιεῖ τὸ ὄραμα τῆς ἰδρύσεως μιᾶς Διαχριστιανικῆς Ὁμοσπονδίας.

Ποιοί ἦσαν οἱ ἐπόμενοι μεγάλοι σταθμοὶ τοῦ Οἰκουμενισμοῦ πρὸς τὸ 2000, οἱ ὁποῖοι ἐξέφρασαν πληρέστερα καὶ σαφέστερα τὴν νεωτεριστικὴν του ταυτότητα;

---

7. Κωνσταντίνου Δ. Μουρατίδου, Οἰκουμενικὴ Κίνησις: ὁ σύγχρονος μέγας πειρασμὸς τῆς Ὁρθοδοξίας, σελ. 27, ἐκδόσεις «Ὁρθόδοξου Τύπου», Ἀθῆναι 1973.

ε. Ἡ Β΄ Βατικανική Σύνοδος (1962-1965)

Ο ΣΗΜΑΝΤΙΚΩΤΕΡΟΣ σταθμὸς τῆς *Οἰκουμενικῆς Κινήσεως* κατὰ τὸ δεύτερο ἡμισιοῦ τοῦ αἰῶνος μας εἶναι ἡ Β΄ Βατικανὴ Σύνοδος (1962-1965).

Διὰ μέσου τῆς *Συνόδου* αὐτῆς ὁ μέχρι τότε ἐσωστρεφῆς Παπισμὸς προβαίνει σὲ ἓνα θαυματικὸ ἀνοιγμα

«πρὸς πᾶσαν κατεύθυνσιν με̄ κύριον σκοπὸν τὴν προσέγγισιν, τὸν διάλογον καὶ τὴν συνεργασίαν. Καθολικισμός, Ὁρθοδοξία καὶ Διαμαρτύρησις συνητηθήσαν. Πιστεύοντες καὶ μὴ πιστεύοντες, ἀλλόθρησκοι καὶ ἀλλόφυλοι προσήγγισαν ἀλλήλους καὶ ἤρχισαν συσκεπτόμενοι ἀπὸ κοινού»¹.

Στὴν Παπικὴ αὐτὴ Σύνοδο γεννᾶται λοιπὸν ὁ *Ρωμαϊκὸς Οἰκουμενισμὸς*, ὁ ὁποῖος ἔχει δύο κατευθύνσεις:

α) με̄ τὸ «*Διάταγμα περὶ Οἰκουμενισμοῦ*»/«*Unitatis Redintegratio*» ἐγκαινιάζει τὶς διαχριστιανικὲς σχέσεις σὲ ὅλα τὰ ἐπίπεδα καὶ θεμελιώνει τὴν *Θεολογία τῶν Ἀδελφῶν Ἐκκλησιῶν*².

β) με̄ τὴν «*Δήλωση γιὰ τὶς Σχέσεις τῆς Ἐκκλησίας με̄ τὶς μὴ Χριστιανικὲς Θρησκείες*»/«*Nostra Aetate*» τίθενται τὰ θεμέλια τοῦ θρησκευτικοῦ συγκρητισμοῦ καὶ ἀναπτύσσεται ἡ λεγομένη *Θεολογία*

---

1. Π. Γρηγορίου (Paul Grigoriou Garó), Πορεία πρὸς τὴν ἐνότητα, τ. Α΄, σελ. 93, Ἀθῆναι 1978.

2. «*Διάταγμα περὶ Οἰκουμενισμοῦ*»/«*Unitatis Redintegratio*» («*Ἡ Ἀποκατάστασις τῆς Ἐνότητος*»): Βλ. «*Διατάγματα Β΄ Συνόδου Βατικανοῦ*», ἐκδόσις «Γραφεῖον Καλοῦ Τύπου», τ. 7, σελ. 3-37 (Περιεχόμενα: Προοίμιο – Κεφ. Α΄: Ἀρχές τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας γιὰ τὸν Οἰκουμενισμὸ – Κεφ. Β΄: Ἡ Ἐξάσκησις τοῦ Οἰκουμενισμοῦ – Κεφ. Γ΄: Ἐκκλησίες καὶ Ἐκκλησιαστικὲς Κοινότητες χωρισμέναι ἀπὸ τὴν Ἀποστολικὴ Ἔδρα τῆς Ρώμης).

τῆς Παγκοσμίου Εἰρήνης διὰ τῆς συνεργασίας τῶν Θρησκευτῶν³.

Ἡ δεκαετία τοῦ '60 ἀποτελεῖ **ὄροσημο** στὶς σχέσεις ὀρθοδόξων καὶ παπικῶν *Οἰκουμενιστῶν*: στὸ συλλογικὸ ἀνοιγμα τῶν Παπικῶν πρὸς τὴν Ἀνατολὴ διὰ τῆς Β΄ Βατικανῆς ἀνταποκρίνονται ἐπίσης συλλογικὰ οἱ ὀρθόδοξοι μέσω τῶν τριῶν *Πανορθοδόξων Διασκέψεων τῆς Ρόδου* (1961, 1963, 1964)⁴, πρωτοστατοῦντος δυστυχῶς τοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως καὶ μάλιστα **πραξικοπηματικῶς**⁵.

3. «Δήλωση γιὰ τὶς Σχέσεις τῆς Ἐκκλησίας μὲ τὶς μὴ Χριστιανικὲς Θρησκείες»/«*Nostra Aetate*» («Στὴν Ἐποχὴ μας»): Βλ. «**Διατάγματα Β΄ Συνόδου Βατικανοῦ**», ἐκδόσεις «Γραφεῖον Καλοῦ Τύπου», τ. 7, σελ. 39-48 (**Περιεχόμενα**: Προοίμιο – Οἱ διάφορες μὴ χριστιανικὲς θρησκείες – Ἡ μουσουλμανικὴ θρησκεία – Ἡ ἰουδαϊκὴ θρησκεία – Ἡ παγκόσμια ἀδελφούνη).

• Βλ. τὸ πολὺ ἐνημερωτικὸ ἄρθρο: «*Τριάντα χρόνια διαλόγου Καθολικῶν καὶ ἑτεροθρήσκων*», ἐφημ. «**Καθολικὴ**», ἀριθ. 2741/31.5.1994, σελ. 4.

4. Βλ. **Β. Θ. Σταυρίδου καὶ Ε. Α. Βαρέλλα**, Ἱστορία τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως, σελ. 297-298, «Π.Ι.Π.Μ.», Θεσσαλονίκη 1996: περιοδ. «**Ὁρθόδοξος Παρουσία**», τ. Α΄, ἀριθ. 3 καὶ 4/1964· **Α. Ἰ. Δελικωστοπούλου**, Ἐξω ἀπὸ τὰ τεῖχη: Ἀθηναγόρας Α΄ ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης, σελ. 153-155, Ἀθήνα 1988· **Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν Χρυσσοστόμου Β΄**, Τὰ Πεπραγμένα, τ. Β΄ (15.7.1963-15.7.1964), σελ. 9-37, Ἀθήναι 1964· **Τοῦ Αὐτοῦ**, Τὰ Πεπραγμένα, τ. Γ΄ (15.7.1964-30.9.1965), σελ. 74-84, Ἀθήναι 1965· **Τοῦ Αὐτοῦ**, Τὰ Πεπραγμένα, τ. Δ΄ (1.10.1965-20.4.1967), σελ. 284-294· **Π. Γρηγορίου (Ρ. Γ. Γαρό)**, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 184 ἐ· **Ἰ. Ν. Καρμίρη**, Δ.Σ.Μ. τ. Β΄, σελ. 979 [1077] - 986 [1084] καὶ σελ. 1005 [1085] - 1011 [1091], ἐκδόσεις 6΄, Graz-Austria 1968.

5. Βλ. ἐνδεικτικῶς: **Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν Χρυσσοστόμου Β΄**, ἐνθ' ἄνωτ., τ. Β΄ (σελ. 9 ἐ., σελ. 38 ἐ.), τ. Γ΄ (σελ. 81, σελ. 102-109), τ. Δ΄ (σελ. 284-304, σελ. 305-312)· **Ἰ. Ν. Καρμίρη**, Ὁρθοδοξία καὶ Ρωμαιοκαθολικισμός, τ. Β΄, σελ. 36, ὑποσημ. 1, Ἀθήναι 1965 (περιγράφεται ὁ ἀπαράδεκτος τρόπος λήψεως τῶν ἀποφάσεων τῆς Γ΄ Πανορθοδόξου Διασκέψεως τῆς Ρόδου/1964 γιὰ τὴν καλλιέργεια «ἀδελφικῶν σχέσεων» μὲ τοὺς Παπικοὺς, στὴν ὁποία βασίσθηκε ὁ πατριάρχης Ἀθηναγόρας γιὰ τὰ περαιτέρω «πελώρια βήματά» του).

Τὰ πρῶτα *τολμηρὰ θήματα* ἔγιναν στὰ πλαίσια τοῦ λεγομένου *Διαλόγου τῆς Ἀγάπης* καὶ προεκάλεσαν μίαν *ένωτικὴ εὐφορία* στὶς τάξεις τῶν φιλενωτικῶν καὶ λατινοφρόνων:

- Τὸν Ἰανουάριο τοῦ 1964 ὁ πατριάρχης Ἀθηναγόρας († 1972) συναντήθηκε μὲ τὸν Πάπα Παῦλο ΣΤ' († 1978) στὰ Ἱεροσόλυμα⁶.

- Τὸν Δεκέμβριο τοῦ 1965 γίνεται ἡ *ἄρσις τῶν ἀναθεμάτων* τοῦ 1054, χωρὶς ὁμως ὁ Παπισμὸς νὰ ἔχη ἀποκηρύξει τὶς κακοδοξίες του⁷.

6. Βλ. Π. Γρηγορίου (P. G. Garó), ἐνθ' ἄνωτ., τ. Α', σελ. 99-155· **Τοῦ Αὐτοῦ**, Χρονικὸν Συναντήσεως Πάπα Παύλου ΣΤ' καὶ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Ἀθηναγόρου Α', Ἀθῆναι 1964· **Ἀρχιμ. Δαμασκηνοῦ Παπανδρέου – Ἀρχιμ. Βαρθολομαίου Ἀρχοντώνη – Π. Πέτρου Ντυμπρέ – Π. Χριστοφόρου Ντυμόν**, Τόμος Ἀγάπης/Vatican-Phanar (1958-1970), αὐξ. ἀριθ. σχετικῶν κειμένων: 36-38, 41, 44-51, 171-172, Rome-Istanbul 1971· **Ἰ. Ν. Καρμίρη**, Δ.Σ.Μ., τ. Β', σελ. 1011 [1091]· **Α. Ἰ. Δεληκωστοπούλου**, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 149-150, σελ. 216-218· **Ἀρχιμανδρίτου Σπυρίδωνος Σπ. Μπιλάλη**, Ὁρθοδοξία καὶ Παπισμὸς, τ. Β', σελ. 343-348, ἐκδόσεις «Ὁρθοδόξου Τύπου», Ἀθῆναι 1969· **Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν Χρυσσοστόμου Β'**, ἐνθ' ἄνωτ., τ. Β', σελ. 38-252 καὶ τ. Δ', σελ. 295-302 καὶ σελ. 305-312.

7. Π. Γρηγορίου (P. G. Garó), ἐνθ' ἄνωτ., τ. Β', σελ. 5-49· **Ἀρχιμ. Δαμασκηνοῦ Παπανδρέου κλπ.**, Τόμος Ἀγάπης..., ἐνθ' ἄνωτ., αὐξ. ἀριθ. σχετ. κειμ.: 119, 121-124, 126-132, 141-143, 173, 200, 201, 236, 237, 277, 279· **Ἰ. Ν. Καρμίρη**, Δ.Σ.Μ., τ. Β', σελ. 1022 [1102] - 1029 [1109]· **Π. Ν. Τρεμπέλα**, Αἰ μετὰ τὸ ἔργον τῆς Βατικανείου Συνόδου ὑποχρεώσεις μας, σελ. 64-67, Ἀθῆναι 1967· **Τοῦ Αὐτοῦ**, Ἐπὶ τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως καὶ τῶν Θεολογικῶν Διαλόγων ἡμεπίσημα ἔγγραφα, σελ. 19-24, Ἀθῆναι 1972· **Α. Ἰ. Δεληκωστοπούλου**, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 164, 218-222· **Ἀρχιμ. Σπυρίδωνος Σπ. Μπιλάλη**, ἐνθ' ἄνωτ., τ. Β', σελ. 353-364· **Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν Χρυσσοστόμου Β'**, ἐνθ' ἄνωτ., τ. Δ', σελ. 334-337.

• **Μητροπολίτου Γέροντος Ἐφέσου Χρυσσοστόμου Κωνσταντινίδου**, «Προοπτικὰ στὸν Ὁρθοδοξο-Ρωμαιοκαθολικὸ Θεολογικὸν Διάλογο», περιοδ. «Ὁρθοδοξία» Κωνσταντινουπόλεως, Ἰούλιος-Σεπτέμβριος 1995, σελ. 397-418 (παραπέμπουμε ἰδιαίτερως στὴν μελέτη αὐτή, διότι περιγράφεται ἡ *προσωπικὴ συμβολή* τοῦ νῦν μητροπολίτου Ἐφέσου κ. Χρυσσοστόμου στὴν κίνησι καὶ προώθησι τῆς διαδικασίας γιὰ τὴν ἄρσι τῶν ἀναθεμάτων τὸ 1965, βλ. ἰδίως σελ. 413-415).

• Τὸν Ἰούλιο τοῦ 1967 ὁ Πάπας Παῦλος ΣΤ΄ ἐπισκέπτεται τὸ Φανάρι⁸.

• Τὸν Ὀκτώβριο τοῦ 1967 ὁ πατριάρχης Ἀθηναγόρας ἐπισκέπτεται τὸ Βατικανό⁹.

Μετὰ ἀπὸ τὰ πρωτοφανῆ αὐτὰ ἐνωτικὰ διαβήματα ἐπακολούθησε μία πλημμυρὶς γεγονότων, τὰ ὁποῖα στὴν οὐσία κατέλυσαν *de facto* τὴν διάκρισι Ὀρθοδοξίας καὶ αἰρέσεως, τὰ ὅρια Ἀληθείας καὶ ψεύδους, ἐφ' ὅσον ἀπέδειξαν, ὅτι οἱ *Οἰκουμενισταὶ* στὴν πραγματικότητα δὲν ἐπιδιώκουν τὴν ἔνωσι: ἡ ἔνωσις – κατ' αὐτοὺς – ἤδη ὑφίσταται, τὰ *διαλεγόμενα μέρη* εἶναι Ἀδελφές Ἐκκλησίες καὶ μὲ τὶς διάφορες οἰκουμενιστικές ἐκδηλώσεις ἐκφράζουν τὴν ἐνότητά τους αὐτή^{9α}.

* * *

8. Π. Γρηγορίου (P. G. Garó), ἐνθ' ἄνωτ., τ. Β΄, σελ. 94-140· Ἀρχιμ. Δαμασκηνοῦ Παπανδρέου κλπ., Τόμος Ἀγάπης..., ἐνθ' ἄνωτ., αὐξ. ἀριθ. σχετ. κειμ.: 171-174, 178-180, 186, 189, 212, 223-225· Π. Ν. Τρεμπέλα, Αἰ μετὰ τὸ ἔργον..., ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 69-96· Ἀ. Ἰ. Δεληκωστοπούλου, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 168-172, 222-225· Ἀρχιμ. Σπυρίδωνος Σπ. Μπιλάλη, ἐνθ' ἄνωτ., τ. Β΄, σελ. 348-351.

9. Π. Γρηγορίου (P. G. Garó), ἐνθ' ἄνωτ., τ. Β΄, σελ. 141-193· Ἀρχιμ. Δαμασκηνοῦ Παπανδρέου κλπ., Τόμος Ἀγάπης..., ἐνθ' ἄνωτ., αὐξ. ἀριθ. σχετ. κειμ.: 180, 186, 187, 189-197, 203, 208, 211, 212, 231, 232, 235, 270, 272· Ἀ. Ἰ. Δεληκωστοπούλου, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 172-176, 225-230· Ἀρχιμ. Σπυρίδωνος Σπ. Μπιλάλη, ἐνθ' ἄνωτ., τ. Β΄, σελ. 351-353.

9α. Εἶναι ἐνδεικτικόν, ὅτι ὁ Πάπας Παῦλος ΣΤ΄, προσφωνῶν τὸν πατριάρχη Ἀθηναγόρα στὸ Φανάρι, κατὰ τὴν ἐπίσκεψί του (25.7.1967), εἶπε μεταξὺ ἄλλων καὶ τὰ ἑξῆς:

«Υπὸ τὸ φῶς τῆς ἀγάπης ἡμῶν πρὸς τὸν Χριστὸν καὶ τῆς ἀδελφικῆς ἀγάπης πρὸς ἀλλήλους ἀνακαλύπτομεν ἐτι μᾶλλον τὴν **βαθεῖαν ταυτότητα τῆς ἡμετέρας πίστεως**, τὰ δὲ σημεῖα, ἐφ' ὧν εἰσέτι διίστάμεθα, δὲν πρέπει νὰ ἐμποδίσωσιν ἡμᾶς, ἵνα ἀντιληφθῶμεν τὴν **βαθεῖαν ταύτην ἐνότητα**».

Διευκρινίζων δὲ περαιτέρω τὴν ἀντίληψί του περὶ τῶν σημείων διαστάσεως Ὀρθοδοξίας καὶ Παπισμοῦ, φαίνεται ὅτι ἐννοοῦσε αὐτὰ ὡς λεκτικὰς διαφορὰς, διαφερούσας ἐκφράσεις καὶ ποικιλίαν ἐθίμων, ἐπέκεινα τῶν ὁποίων ἡ πίστις εἶναι ἡ αὐτή: «Ἡ ἐπανέυρεσις τῆς ἐνότητος ἡμῶν ἐν τῇ ποικιλίᾳ καὶ τῇ πιστότητι δὲν εἶναι δυ-

ΟΦΕΙΛΩ ὁμως ἐδῶ, πρὶν νὰ ἀναφερθῶ στὸν ἐπό-
μενο σταθμὸ τῆς *Οἰκουμενικῆς Κινήσεως*, νὰ ἀπαντή-
σω σὲ ἓνα παρενθετικὸ ἐρώτημα, γιὰ τὴν κατανόησι
καὶ τῶν περαιτέρω:

• Γιατί, ὅταν ἀναφερώμεθα στὴν κοινῶς λεγομέ-
νη **Καθολικὴ Ἐκκλησία**, χαρακτηρίζουμε αὐτὴν ἐπί-
μονα ὡς **Παπισμόν**;

Θὰ πρέπει νὰ μὴ λησμονοῦμε, ὅτι ὁ ὅρος **Καθολι-
κῆ** ἢ **Ρωμαιοκαθολικῆ Ἐκκλησία** δὲν εἶναι ὀρθός, καὶ
ποτὲ δὲν ἀποδέχθηκε αὐτὸν ἢ αὐθεντικὴ Ὁρθόδοξος
Παράδοσις, ἀναφερομένη στὸ τμήμα τῶν δυτικῶν
Χριστιανῶν, οἱ ὁποῖοι τὸ 1009/1014 ἢ 1054 ἀπεκό-
πησαν ὀριστικὰ ἀπὸ τὸ Σῶμα τῆς Ἐκκλησίας¹⁰.

Ὁ ἑτερόδοξος Δυτικὸς Χριστιανισμὸς, ἐφ' ὅσον
ἔχει ἐκπέσει ἀπὸ τὴν **Καθολικότητα**, δηλαδὴ τὴν
Ὁλοκληρία, τῆς Ἀποστολικῆς Πίστεως διὰ τῆς ἀπο-
δοχῆς πληθοῦς αἰρετικῶν δοξασιῶν, δὲν εἶναι δυνα-
τὸν νὰ θεωρῆται καὶ νὰ καλῆται **Καθολικός**.

νατὸν ἵνα ἦ, εἰμὴ ἔργον τοῦ Πνεύματος τῆς ἀγάπης. Ἐὰν ἡ ἐνότης
πίστεως ἀπαιτῆται διὰ τὴν πλήρη κοινωνίαν, ἡ ποικιλία τῶν ἐθί-
μων δὲν ἀποτελεῖ ἐμπόδιον δι' αὐτήν· πολλοῦ γε καὶ δεῖ (ὄλωσ
τούναντίον, κάθε ἄλλο)».

• Ἡ **κατάφασις** τοῦ πατριάρχου Ἀθηναγόρου στὶς παπικὲς
αὐτὲς ἀπόψεις ἐδηλώθη μὲ τὸν πλέον ἐπίσημο τρόπο διὰ τοῦ δῶ-
ρου (χρυσοποικίλου ἐπιτραχηλίου τοῦ ΙΣΤ' αἰ.) καὶ τοῦ κειμένου
ποῦ συνῴδευε αὐτό:

«Εἰς ἀνάμνησιν τῆς εὐλογημένης ταύτης ἐπισκέψεως τῆς Ὑμε-
τέρας Ἀγιότητος πρὸς τὴν καθ' ἡμᾶς Ἐκκλησίαν, δέξασθε, παρακαλῶ,
ἀδελφὲ ἐν Χριστῷ, τὸ ἱερὸν τοῦτο Ἄμφιον, εἰς δήλωσιν, ὅτι κοινὸν
ἔχομεν τὸν ἀπὸ τῶν Ἀποστόλων θησαυρὸν τῆς ἱερωσύνης...».

(Βλ. Ἄρχιμ. Δαμασκηνοῦ Παπανδρέου κλπ., Τόμος Ἀγάπης...,
ἐνθ' ἄνωτ., αὐξ. ἀριθ. σχετ. κειμ. 172, σελ. 375· τὸ κείμενο τῆς
ἀφιερώσεως ἐκτὸς κειμένου, μεταξὺ τῶν σελ. 384 καὶ 385).

10. Βλ. ἐνδεικτικῶς: [Πρωτοπρεσβυτέρου] π. Γεωργίου Δ.
Μεταλληνοῦ, «Ρωμαϊκὴ καὶ Ἀντιρωμαϊκὴ Ὁρολογία», στὸ Σύγχυ-
ση-Πρόκληση-Ἀφύπνιση/Φανατισμὸς ἢ Αὐτογνωσία, σελ. 73-76,
Ἀθήνα 1991.

**Ἐπίσκεψις τοῦ Πάπα Παύλου ΣΤ' στοῦ Φανάρι
(25.7.1967)**

«Στὴ φωτογραφία στιγμιότυπο ἀπὸ τὴν ἱστορικὴ ἐπίσκεψι τοῦ Πάπα Παύλου ΣΤ' στοῦ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο (25.7.1967). Ὁ Πατριάρχης Ἀθηναγόρας καὶ ὁ Πάπας, στοῦ ἰδιαίτερο πατριαρχικὸ γραφεῖο, συνομιλοῦν γιὰ τὰ διάσημα τῆς ἀρχιερατικῆς ἀξίας τῶν Ὁρθοδόξων Ἀρχιερέων (Ἐγκόλπιο καὶ Ὁμοφόριο), πὺν **προσεφέρθησαν στὸν Προκαθήμενο τῆς Ρώμης, ὡς ἐνδειξὴ ἀναγνώρισεως τῆς ἀποστολικῆς διαδοχῆς του.**

(Ἐφημερ. «Ἐκκλησιαστικὴ Ἀλήθεια» [Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος], ἀριθ. 18/1.7.1977, σελ. 8, ὑπογραμ. ἡμέτ.).

Δὲν πρέπει νὰ μᾶς διαφεύγη ποτέ, ὅτι στὴν Πατερικὴ Παράδοσι **Καθολικότης** σημαίνει **Πληρότης** (πληρότης Ἀληθείας καὶ Ζωῆς)· καὶ ἐπειδὴ ἡ **Καθολικότης** εἶναι συνώνυμος καὶ ταυτόσημος μὲ τὴν **Ὁρθοδοξία**, ἀνέκαθεν ἡ αὐθεντικὴ καὶ γνησία Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ ὠνομάζετο **Καθολικὴ**¹¹ σὲ ἀντιδιαστολὴ μὲ τὶς ἐπὶ μέρους αἰρετικὲς καὶ σχισματικὲς ψευδο-ἐκκλησίες¹².

Ὁ σύγχρόνός μας λοιπὸν μὴ **Καθολικός**, δηλαδὴ αἰρετικός, Χριστιανισμὸς, ὁ ὁποῖος ἔχει ὡς διοικητικὸ κέντρο τοῦ τὸ Βατικανό, χαρακτηρίζεται ὡς **Παπισμὸς**, διότι ὡς θεμέλιό του ἔχει τὸν **Παπικὸ Θεσμὸ** (*Πρωτεῖον καὶ Ἀλάθητον*), καὶ μάλιστα ὡς **θεσμὸν θεοῦ δικαίου** καὶ ἐπομένως ὡς δόγμα ἐξ ἀποκαλύψεως ὑποχρεωτικὸ **γιά τὴν πίστι καὶ τὴν σωτηρία**.

Ἡ δογματοποίησις τοῦ παπικοῦ *Πρωτείου καὶ Ἀλαθῆτου* ἀπὸ τὴν **Α΄ Βατικανὴ Σύνοδο** (1870)¹³ καὶ ἡ

11. Ὁ Ἅγιος Κύριλλος Ἱεροσολύμων λέγει, ὅτι Ἐκκλησία καλεῖται «Καθολικὴ»

«καὶ διὰ τὸ διδάσκειν καθολικῶς καὶ ἀνελλιπῶς ἅπαντα τὰ εἰς γνῶσιν ἀνθρώπων ἐλθεῖν ὀφείλοντα δόγματα, περὶ τε ὀρατῶν καὶ ἀορατῶν πραγμάτων, ἐπουρανίων καὶ ἐπιγείων», «καὶ διὰ τὸ καθολικῶς ἰατρεύειν μὲν καὶ θεραπεύειν ἅπαν τὸ τῶν ἁμαρτιῶν εἶδος, τῶν διὰ ψυχῆς καὶ σώματος ἐπετελουμένων, κεκτῆσθαι δὲ ἐν Αὐτῇ πᾶσαν ἰδέαν ὀνομαζομένης ἀρετῆς, ἐν ἔργοις τε καὶ λόγοις, καὶ πνευματικοῖς παντοίοις χαρίσμασιν».

(PG τ. 33, στλ. 1044AB/Κατήχησις ἸΗ΄ Φωτιζομένων, § ΚΓ΄).

12. Οἱ Κοινότητες, οἱ ὁποῖες ἔχουν ἐκπέσει ἀπὸ τὴν Καθολικότητα τῆς Ἐκκλησίας, προκειμένου νὰ διακρίνωνται ἀπὸ τὴν Μίαν καὶ Μοναδικὴν Ἐκκλησίαν, χαρακτηρίζονται ποικιλοτρόπως:

«Τῶν δ' αἰρέσεων αἱ μὲν ἀπὸ ὀνόματος [τοῦ αἰρεσιάρχου] προσαγορεύονται, αἱ δὲ ἀπὸ τόπου», «αἱ δὲ ἀπὸ ἔθνους», «αἱ δὲ ἀπὸ δογμάτων ἰδιαζόντων», «αἱ δὲ ἀπὸ ὑποθέσεων», «αἱ δὲ ἀφ' ὧν παρανόμως ἐπετέδυσάν τε καὶ ἐτόλμησαν».

(Κλήμεντος Ἀλεξανδρέως, PG τ. 9, στλ. 552BC-553A/Στρωματέων Λόγος Ἑβδομος, *Caput XVIII*).

13. Ἡ **Α΄ Βατικανὴ Σύνοδος** ἐπὶ Πάπα Πίου Θ΄ ὤρισε, μεταξὺ ἄλλων, καὶ τὰ ἐξῆς:

Ισχυροποίησής του ἀπὸ τὴν Β΄ Βατικανὴ (1962-1965)¹⁴ ἐπιβεβαιώνει ἀπόλυτα τὴν ἄποψι, ὅτι

• «ἐάν τις εἶπῃ, ὅτι ὁ μακάριος Πέτρος δὲν εἶναι ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Χριστοῦ τοῦ Κυρίου κατεστημένος πάντων τῶν ἀποστόλων ἀρχὴ καὶ πάσης τῆς στρατευομένης Ἐκκλησίας ὁρατὴ κεφαλὴ ἢ ὅτι οὗτος τιμῆς μόνον, οὐχὶ δὲ ἀληθοῦς καὶ πραγματικῆς δικαιοδοσίας πρωτεῖον ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Χριστοῦ κατ' εὐθειαν καὶ ἀμέσως ἔλαβεν, ἀνάθεμα ἔστω»· «ἐάν τις εἶπῃ ὅτι δὲν εἶναι κατὰ διάταξιν αὐτοῦ τοῦ Χριστοῦ τοῦ Κυρίου ἢ θείῳ δικαίῳ, ἵνα ὁ μακάριος Πέτρος ἐν τῷ πρωτείῳ ὑπὲρ τὴν καθολικὴν Ἐκκλησίαν ἔχη συνεχεῖς διαδόχους ἢ ὅτι ὁ Ρωμαῖος Ποντίφηξ δὲν εἶναι τοῦ μακαρίου Πέτρου ἐν τῷ πρωτείῳ τούτῳ διάδοχος, ἀνάθεμα ἔστω».

• «Διδάσκωμεν καὶ ὡς θεόθεν ἀποκεκαλυμμένον δόγμα ὀρίζομεν», «τοῦ Ρωμαίου ποντίφηκος αἱ ἀποφάσεις ἐξ ἑαυτῶν, οὐχὶ δὲ ἐκ τῆς συγκαταθέσεως τῆς Ἐκκλησίας εἶναι ἀτροποποιήτοι. Ἐὰν δὲ τις τολμᾷ νὰ ἀντείπῃ εἰς ταύτην τὴν ἡμετέραν ἀπόφασιν, ὅπερ ὁ Θεὸς ἀποστρέψεται, ἀνάθεμα ἔστω».

(Παρά Π. Τρεμπέλα, Αἰ μετὰ τὸ ἔργον τῆς Βατικανείου Συνόδου ὑποχρεώσεις μας, σελ. 30-32, Ἀθῆναι 1967).

14. Οἱ διατάξεις τῆς Β΄ Βατικανῆς Συνόδου, οἱ ὁποῖες ἀναφέρονται στὸ Πρωτεῖον καὶ Ἀλάθητον τοῦ Πάπα, εἶναι κυρίως αὐτές πού περιέχονται στὴν «Δογματικὴν Διάταξιν περὶ Ἐκκλησίας»/«*Lumen Gentium*» («Τὸ Φῶς τῶν Ἐθνῶν»).

Βλ. ἰδίως: Κεφ. Γ', Ἡ Ἱεραρχικὴ Δομὴ τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἰδιαίτερα ὁ Σύλλογος τῶν Ἐπισκόπων, §§ 18, 22, 25 - ἐνδεικτικῶς:

• «Τὸ δόγμα τοῦτο περὶ τοῦ πρωτείου τοῦ ρωμαίου ποντίφηκος καὶ τοῦ ἀλαθήτου τοῦ διδασκαλικοῦ τοῦ ἀξιώματος προβάλλει ἐκ νέου ἢ ἀγία Σύνοδος εἰς πάντας τοὺς πιστοὺς ὡς ἀντικείμενον βεβαίας πίστεως»· «ὁ Ρωμαῖος ποντίφηξ ἔχει ἐπὶ τῆς Ἐκκλησίας λόγῳ τοῦ ἀξιώματός του ὡς Βικαρίου τοῦ Χριστοῦ καὶ Ποιμένος πάσης τῆς Ἐκκλησίας, ἐξουσίαν πλήρη, ὑπερτάτην καὶ καθολικὴν, τὴν ὁποῖαν δύναται πάντοτε νὰ ἀσκή ἐλευθέρως»·

• «αἱ ἀποφάσεις, τὰς ὁποῖας ἐκφέρει [ὁ Ρωμαῖος ποντίφηξ], δικαίως ἐλέχθησαν ἀναλλοίωτοι ἐξ ἑαυτῶν καὶ οὐχὶ λόγῳ τῆς συγκαταθέσεως τῆς Ἐκκλησίας», «ἐφ' ὅσον εἶναι ὡς πρὸς τὴν καθολικὴν Ἐκκλησίαν ὁ ὑπέρτατος διδάσκαλος, ἐν τῷ ὁποίῳ διαμένει [«καὶ ὅταν ἀκόμη δὲν ὀμιλῇ ἀπὸ καθέδρας»] εἰς μοναδικὸν βαθμὸν τὸ χάρισμα τοῦ ἀλαθήτου, ὅπερ εἶναι αὐτὸ τοῦτο τὸ ἀλάθητον τῆς Ἐκκλησίας».

(Βλ. «Δογματικὴ Διάταξις περὶ Ἐκκλησίας (Φῶς τῶν Ἐθνῶν) τῆς

«ὁ παπικὸς θεσμὸς ἀποτελεῖ τὴν μεγαλυτέραν αἵρεσιν, τὴν διαστρέφουσιν τὸ περὶ Ἐκκλησίας δόγμα»¹⁵.

«Καμμία αἵρεσις», ἔγραφε πολὺ χαρακτηριστικὰ ὁ μακαριστὸς π. Ἰουστίνος Πόποβιτς, **«δὲν ἐξηγέρθη τόσον ριζοσπαστικῶς καὶ τόσον ὀλοκληρωτικῶς κατὰ τοῦ Θεανθρώπου Χριστοῦ καὶ τῆς Ἐκκλησίας Του, ὡς ἔπραξε τοῦτο ὁ παπισμὸς διὰ τοῦ δόγματος τοῦ ἀλαθήτου πάπα-ἀνθρώπου. Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία: τὸ δόγμα αὐτὸ εἶναι ἡ αἵρεσις τῶν αἰρέσεων»¹⁶.**

Β' Οἰκουμενικῆς Συνόδου τοῦ Βατικανού», ἐκδόσεις «Γραφεῖον Καλοῦ Τύπου», τ. 1, σελ. 36-62. Ἔχουμε προτιμήσει τὴν ἀπόδοσιν στὴν ἀπλὴ καθαρεύουσα ἐξ ἄλλης πηγῆς).

15. Ἀρχιμανδρίτου Σπυρίδωνος Σπ. Μπιλάλη, ἐνθ' ἄνωτ., τ. Α', σελ. 147.

16. Ἀρχιμανδρίτου Ἰουστίνου Πόποβιτς, ἼΑνθρωπος καὶ Θεάνθρωπος, σελ. 159, ἐκδόσεις «Ἀστήρ», Ἀθῆναι 1969.

στ. Ὁ ἐξωχριστιανικὸς Οἰκουμενισμὸς

ΜΕΣΑ στὰ πλαίσια τοῦ «Π.Σ.Ε.», κατὰ τὴν ὁμολογία βετεράνων *Οἰκουμενιστῶν*, καλπάζει κυριολεκτικὰ ὁ «**ὁμολογιακὸς συγκρητισμὸς καὶ σχετικισμὸς**»¹· αὐτὸ σημαίνει, ὅτι ἡ σωτηριώδης ἀλήθεια καὶ ἡ πιστότητα στὴν Ἱερὰ Παράδοσι σχετικοποιεῖται, δηλαδὴ τίθεται στὸ ἴδιο ἐπίπεδο μὲ τὴν ἑτεροδοξία καὶ αἵρεσι, μὲ τίς ὁποῖες συγχρωτίζεται, συνεργάζεται καὶ δίδει ἀπὸ κοινοῦ μὲ αὐτὲς ἓνα μήνυμα στὸν κόσμο.

Τοῦτο, ἐντελῶς φυσιολογικά, ὠδήγησε στὴν σταδιακὴ διεύρυνσι τοῦ ἀρχικοῦ **παγχριστιανικοῦ** ὁράματος τῆς *Οἰκουμενικῆς Κινήσεως*: τὸ ὄραμα γίνεται πλέον **πανθρησκευιακό**.

Ὁ **χριστιανικὸς Οἰκουμενισμὸς** καλλιεργεῖ συστηματικὰ τὸν **δογματικὸ συγκρητισμὸ** καὶ ἀποβλέπει σὲ μία ἔνωση, ἡ ὁποία φαίνεται ὅτι θὰ προέλθῃ ὡς καρπὸς μιᾶς μακρᾶς διαδικασίας ἀλληλο-διεισδύσεως καὶ ἀλληλεπιδράσεως.

Παραλλήλως, ὁ **ἐξωχριστιανικὸς Οἰκουμενισμὸς** καλλιεργεῖ σταθερὰ τὸν θρησκευτικὸ συγκρητισμὸ, ἐντάσσοντας τὸν Χριστιανισμὸ στὶς λεγόμενες *Μεγάλες Θρησκείες*, οἱ ὁποῖες – διατηρώντας τὴν ταυτότητά τους – ἀλληλοεμπλουτίζονται ἀπὸ τίς *ἀξιοσέβαστες πνευματικὲς τους παραδόσεις*.

Ἀποτελεῖ μίαν ὄντως *ἐπανάστασι* στὴν ἱστορία τοῦ Χριστιανισμοῦ ἡ *Διαθρησκευιακὴ Κίνησις*, ἡ ὁποία ἔλαβε τὴν σύγχρονή της μορφή καὶ ἐξελίχθηκε σὲ *δυναμικὸ ρεῦμα* κατὰ τὸ δεῦτερο ἡμῖσι τοῦ αἰῶνος μας: ὁ Παπισμὸς ἐγκαινιάζει τὸ θεαματικὸ του ἄνοιγμα πρὸς

1. **Εὐαγγέλου Θεοδώρου**, «Τὸ "Ἐ" Παγκόσμιον Συνέδριον Πίστεως καὶ Τάξεως" ἐν Santiago De Compostela», περιοδ. «**Ἐκκλησία**», ἀριθ. 13/1-15.9.1993, σελ. 498 καὶ ἀριθ. 14/1.10.1993, σελ. 514β.

τις ἄλλες Θρησκείες τὸ 1965², ἀκολουθεῖ τὸ «Π.Σ.Ε.» τὸ 1971³ καὶ ἔπονται δυστυχῶς οἱ ὀρθόδοξοι Οἰκουμενισταὶ τὸ 1976⁴.

2. Στὴν Β' Βατικανὴ Σύνοδο (11.10.1962-8.12.1965) γεννᾶται ὁ ἐξωχριστιανικὸς Οἰκουμενισμὸς μὲ τὴν «Δήλωση γιὰ τὶς Σχέσεις τῆς Ἐκκλησίας μὲ τὶς μὴ Χριστιανικὲς Θρησκείες»/«*Nostra Aetate*»-«Στὴν Ἐποχὴ μας» (βλ. «**Διατάγματα Β' Συνόδου Βατικανοῦ**», ἔκδοσις «Γραφεῖον Καλοῦ Τύπου», τ. 7, σελ. 39-48).

• **Ἐπὶ τοῦ θέματος αὐτοῦ** ἐτοιμᾶζονται δύο πολὺ ἀναλυτικὲς σχετικὲς ἐργασίες μας μὲ τοὺς ἐξῆς τίτλους: **α.** «Ὁ ρόλος τοῦ Βατικανοῦ στὴν σύγχρονη Διαθρησκειακὴ Κίνησι» καὶ **β.** «Ὁ ἐξωχριστιανικὸς Οἰκουμενισμὸς τοῦ Βατικανοῦ».

3. Βλ. Γ. Ν. **Λαιμοπούλου**, «Παγκόσμιον Συμβούλιον Ἐκκλησιῶν καὶ διαθρησκειακὸς διάλογος», περιοδ. «**Καθ' ὁδόν**», ἀριθ. 3/Σεπτέμβριος-Δεκέμβριος 1992, σελ. 43, 45, 47· **Marlin Van Elderen**, «*Consultation Speaks on Plurality*», περιοδ. «**Ecumenical Press Service**», No 3/90.01.82· **Wesley Ariarajah**, «*Interfaith Dialogue*», λήμμα στὸ **Dictionary of the Ecumenical Movement**, «§ *The dialogue controversy*», p. 285, WCC Publication, Geneva 1991.

• **Βλ. ἐπίσης** τὴν πολὺ ἀναλυτικὴ σχετικὴ ἐργασία: **Μητροπολίτου Ὁρωποῦ καὶ Φυλῆς Κυπριανοῦ**, «Παγκόσμιο Συμβούλιο Ἐκκλησιῶν» καὶ Διαθρησκειακὴ Κίνησις, Ἀθήνα 1997 (σσ. 72).

4. Ἡ «**Α' Πανορθόδοξος Διάσκεψις τῆς Ρόδου**» (24.9-1.10.1961), μὲ τὴν ἀναφορὰ τῆς στὶς «ἄλλες θρησκείες», στὸν ἐκτενέστατο κατάλογο θεμάτων γιὰ τὴν «**Μεγάλῃ Σύνοδο**» (VII Γ – πρβλ. καὶ VI Γ), δίδει στοὺς ὀρθοδόξους Οἰκουμενιστὰς τὴν **ῶθησι** γιὰ τὸ διαθρησκειακὸ ἀνοιγμα.

• Ἡ «**Α' Προσυνοδικὴ Πανορθόδοξος Διάσκεψις**» (Σαμπεζύ, 21-28.11.1976) ἀποφασίζει ἐπίσημως τὴν διαθρησκειακὴν συνεργασία, ἡ δὲ «**Β' Προσυνοδικὴ Πανορθόδοξος Διάσκεψις**» (Σαμπεζύ, 28.10.-6.11.1986) τονίζει τὸ χρέος τῶν ὀρθοδόξων γιὰ τὴν συνεργασία αὐτή.

• **Τὸ 1976** οἱ ὀρθόδοξοι Οἰκουμενισταὶ ἀρχίζουν τὸν διάλογο μὲ τὸν **Ἰουδαϊσμὸ** στὴν Γενεύη, τὸ δὲ **1986** ἐγκαινιάζουν τὸν διάλογο μὲ τὸ **Ἰσλάμ**.

• **Τὸ 1991** οἱ ὀρθόδοξοι Οἰκουμενισταὶ στὴν «**Διορθόδοξη Σύσκεψις**» (Σαμπεζύ, 12-16.9.1991), συλλογικῶς καὶ ἐπίσημως δηλώνουν καὶ πάλιν, ὅτι ὁ ἐνωτικὸς διάλογος μεταξὺ τῶν διηρημένων Χριστιανῶν «**δύναται καὶ πρέπει νὰ ἐπεκταθῇ καὶ εἰς τὸν διάλογον μετ' ἄλλων θρησκευτικῶν παραδόσεων**» καὶ θεωροῦν «**εὐπρόσδεκτον**» τὴν παρουσία «**ἀντιπροσώπων ἄλλων θρησκευτικῶν παραδόσεων εἰς Συνελεύσεις [τοῦ «Π.Σ.Ε.»] καὶ ἄλλας ἐκ-**

Ἡ δυναμικὴ τῆς χριστιανικῆς οἰκουμενικῆς συνεργασίας σὲ θεωρητικὸ καὶ πρακτικὸ ἐπίπεδο μὲ ἔγκοσμοκρατικὲς προοπτικὲς ἦταν ἀδύνατον νὰ ἀφήσῃ τὶς ἄλλες θρησκείες ἐκτὸς τῶν ἐνδιαφερόντων τῆς, διότι ὅπως ὀρθὰ ἔχει ἐπισημανθῆ

«ὁ οἰκουμενισμὸς πρὸς τὰ ἔσω, ἐπικεντρωμένος στὴ Χριστιανοσύνη, καὶ ὁ οἰκουμενισμὸς πρὸς τὰ ἔξω, ἀπευθυνόμενος σ' ὀλόκληρὴ τὴν κατοικημένην γῆ, εἶναι μεταξύ τους ἀλληλοεξαρτώμενοι»⁵.

Βαθυτάτη θλίψι προξενεῖ στοὺς εὐσεβεῖς τὸ γεγονός, ὅτι οἱ προερχόμενοι ἐκ τῆς Ὁρθοδοξίας Οἰκουμενισταὶ ἔχουν καταστῆ ἔνθερμοι ὑποστηρικταὶ τῆς Διαθρησκειακῆς Κινήσεως καὶ τοῦ διευρυμένου οἰκουμενικοῦ ὁράματος, ἔχοντες ὡς σημαία καὶ σύμβολό τους τὴν πρωτάκουστη διακήρυξι τοῦ πατριάρχου κ. Βαρθολομαίου:

«Ρωμαιοκαθολικοὶ καὶ Ὁρθόδοξοι, Προτεστάνται καὶ Ἑβραῖοι, Μουσουλμάνοι καὶ Ἰνδοί, Βουδισταὶ καὶ Κομφουκιανοί, ἦλθε ὁ καιρὸς ὄχι ἀπλῶς γιὰ προσέγγισι, ἀλλὰ γιὰ μιὰ συμμαχία καὶ συλλογικὴ προσπάθεια»⁶.

φράσεις τῆς οἰκουμενικῆς προσπάθειας», παρὰ τὸ ὅτι γνωρίζουν ποῦ ὀδηγεῖται τὸ «Π.Σ.Ε.» μέσω αὐτῶν τῶν ἀνοιγμάτων (περιοδ. «Ἐπίσκεψις», ἀριθ. 467/20.9.1991, σελ. 9-10, Κεφ. Β' § 17).

• **Βλ. ἐπίσης** τὴν πολὺ ἀναλυτικὴ σχετικὴ ἐργασία, ὅπου καὶ βιβλιογραφία: **Ἱερομονάχου Κλήμεντος Ἀγιοκυπριανίτου,** Ἡ συμβολὴ καὶ ἡ εὐθύνη τῶν ὀρθοδόξων Οἰκουμενιστῶν στὸ διαθρησκειακὸ ἀνοιγμα, Ἀθήνα 1999 (σσ. 102).

5. Hans Küng, περιοδ. «Καθ' ὁδόν», ἀριθ. 3/Σεπτέμβριος-Δεκέμβριος 1992, σελ. 164α.

6. Περιοδ. «Ἐπίσκεψις», ἀριθ. 511/30.11.1994, σελ. 28.

• **Βλ. καὶ** περιοδ. «Ὁρθοδοξία», Ὀκτώβριος-Δεκέμβριος 1994, σελ. 745-754: ὀλόκληρος ἡ σχετικὴ ὁμιλία τοῦ κ. Β., τὴν ὁποία ἐξεφώνησε στὴν «Παγκόσμια Διάσκεψι Θρησκείας καὶ Εἰρήνης», στὴν Riva del Garda τῆς Ἰταλίας, 4.11.1994.

Εἶναι δὲ τόσον βαθεῖα καὶ σταθερὰ ἡ ἐκκλησιολογικὴ διάθρωσις τῶν ὀρθοδόξων Οἰκουμενιστῶν μέσῳ τῆς Διαχριστιανικῆς καὶ Διαθρησκειακῆς Κινήσεως, ὥστε νὰ τοὺς ὀδηγῇ σταδιακὰ ὄχι μόνον ἐκτὸς τῶν «ὀρίων» τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἀλλὰ ἐκτὸς τῶν «ὀρίων» ἀκόμη καὶ τοῦ Χριστιανισμοῦ.

Ἡ στενωτάτη ἀλληλεξάρτησις τῶν δύο προοπτικῶν τοῦ Οἰκουμενισμοῦ καὶ ὁ καλπάζων συγκρητισμὸς μὲ ἄξονες τὰ τρία ἱστορικὰ κέντρα τῆς Ρώμης, τῆς Γενεύης καὶ τῆς Κωνσταντινουπόλεως αὐξάνουν συνεχῶς τὶς ἀνησυχητικὰς φωνὰς καὶ ἐκκλήσεις γιὰ τὴν ἴδρυσι ἐνὸς «Παγκοσμίου Συμβουλίου Θρησκειῶν» γιὰ τὴν θεσμοποίηση καὶ τοῦ ἐξωχριστιανικοῦ Οἰκουμενισμοῦ.

Διαθρησκειακὸς Οἰκουμενισμὸς, Μιλᾶνο 1993

Στὴν «Ζ' Συνάντησι Θρησκειῶν γιὰ τὴν Εἰρήνην τοῦ Κόσμου» ἔλαβαν μέρος τριακόσιοι (300) ἐκπρόσωποι σαράντα δύο (42) Θρησκειῶν ὅλου τοῦ κόσμου.

Οἱ Οἰκουμενισταὶ ὀνομάζουν κάθε παρόμοια Συνάντησι: «Ἡμέρα Προσευχῆς διὰ τὴν Εἰρήνην εἰς τὸν Κόσμον», καὶ διακηρύσσουν τὴν πεποίθησί τους, ὅτι «ἡ συνεργασία τῶν θρησκειῶν ἀποτελεῖ θέλημα Θεοῦ καὶ χρέος τῶν θρησκειῶν πρὸς τὴν ἀνθρωπότητα», ἐφ' ὅσον «ὄλοι ξεκινοῦν ἀπὸ ἓνα σκοπὸν: τὴν βελτίωσιν τῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου»...

ζ. Ἡ Βελεμένδιος Ἐνωσις τὸ 1993

ΘΑ ΗΘΕΛΑ νὰ κλείσω τὴν θλιβερὰ αὐτὴν ἀπαρίθμησι τῶν σταθμῶν τῆς *Οἰκουμενικῆς Κινήσεως* κατὰ τὴν ἑκατοντάχρονη πορεία της, ἀναφερόμενος στὴν πολύκροτη *Βελεμένδιο Ἐνωσι*.

Τὸ 1993, στὸ Βελεμένδιο τοῦ Λιβάνου καὶ στὰ πλαίσια τοῦ ἐπίσημου Ὁρθοδοξο-Παπικοῦ *Θεολογικοῦ Διαλόγου*, οἱ καινοτόμοι *Οἰκουμενισταὶ* ἀνεγνώρισαν τὸν Παπισμὸ ὡς *Ἀδελφὴν Ἐκκλησίαν* μὲ τὴν πλήρη ἔννοια τοῦ ὄρου¹.

Ἡ μεγάλη αὐτὴ πτώσις πίστεως ἀνέτρεψε τὴν μακραίωνη Παράδοσι τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἡ ὁποία ἀνέκαθεν θεωροῦσε τοὺς Παπικοὺς ὡς αἵρετικούς καὶ τοὺς εἶχε καταδικάσει ἐπανειλημμένως, γιὰ τὶς πολυεῖδεις πλάνες καὶ τὶς δογματικὲς ἀποκλίσεις τους.

Γιὰ νὰ λάβουμε μίαν ἀμυδρὰν εἰκόνα τῆς ὀρθοδόξου στάσεως ἔναντι τοῦ αἵρετικοῦ Παπισμοῦ, δὲν ἔχουμε παρὰ νὰ σκεφθοῦμε, ὅτι στὸ διάστημα τῶν δέκα αἰώνων, ἀπὸ τοῦ Μεγάλου Φωτίου Κωνσταντινουπόλεως (Θ' αἰ.) μέχρι τῶν ἀρχῶν τοῦ ΙΘ' αἰῶνος, ἀναφέρονται **διακόσιοι περίπου συγγράψαντες κατὰ τῶν Λατίνων καὶ πέντε ἀντι-παπικαὶ Σύνοδοι**²!

Οἱ ὀρθόδοξοι *Οἰκουμενισταὶ* ἔφθασαν στὴν *Βελεμένδιο Ἐνωσι* πολὺ φυσιολογικά: ἡ συμμετοχὴ τους στὸν *Οἰκουμενισμὸ τῆς Γενεύης* καὶ στὸν *Οἰκουμενισμὸ τῆς Ρώμης*· ἡ καλλιέργεια τοῦ δογματικοῦ συγ-

---

1. Βλ. ἀναλυτικὴ παρουσίασι τοῦ σοβαρωτάτου αὐτοῦ θέματος στὸ ἄρθρο: «*Ἐπίσημος ἀναγνώρισις τοῦ Παπισμοῦ ὡς "Ἀδελφῆς Ἐκκλησίας"* – Ἡ «*Βελεμένδιος Ἐνωσις*», περιοδ. «*Ὁρθόδοξος Ἐνημέρωσις*», ἀριθ. 14/Ἰούλιος-Σεπτέμβριος 1993, σελ. 33-40, **Ἀφιέρωμα**.

2. Βλ. **Ἀρχιμανδρίτου Ἀνδρονικοῦ Δημητρακοπούλου** (†1872), Ὁρθόδοξος Ἑλλάς, ἤτοι περὶ τῶν Ἑλλήνων τῶν γραψάντων κατὰ Λατίνων καὶ περὶ τῶν συγγραμμάτων αὐτῶν, ἐν Λειψίᾳ 1872.

κρητισμοῦ· ἡ συνεργασία καὶ τὰ κοινὰ ὁράματα σὲ ὅλα τὰ πεδία προεκάλεσαν τὴν αἴσθησι τῆς ἐνότητας καὶ ἐτοίμασαν καθοριστικὰ τὸ ἔδαφος.

Πρέπει νὰ τονισθῇ μὲ ἰδιαίτερη ἔμφασι, ὅτι στὸν Λίβανο, τὸν Ἰούνιο τοῦ 1993, δὲν ὑπεγράφη μεταξὺ τῶν ὀρθοδόξων Οἰκουμενιστῶν καὶ τοῦ Βατικανοῦ ἓνα νεφελῶδες καὶ ἀμφίσημο κείμενο, ἀλλὰ διεκηρύχθη μὲ πλήρη σαφήνεια ἡ αὐτοσυνειδησία τους, ὅτι Παπισμὸς καὶ Ὁρθοδοξία εἶναι δῆθεν Ἀδελφές Ἐκκλησίες, ἔχουν δῆθεν κοινὰ μυστήρια καὶ δῆθεν κοινές σωτηριολογικὲς δυνατότητες:

«Ἐκατέρωθεν ἀναγνωρίζεται», λέγει ἐνδεικτικὰ ἡ Βελεμένδιος Συμφωνία, «ὅτι ὅσα ἐνεπιστεύθη ὁ Χριστὸς εἰς τὴν Ἐκκλησίαν Του - ὁμολογία τῆς ἀποστολικῆς πίστεως, μετοχή εἰς τὰ αὐτὰ μυστήρια, κυρίως εἰς τὴν μίαν ἱερωσύνην τὴν τελοῦσαν τὴν μίαν θυσίαν τοῦ Χριστοῦ, ἀποστολικὴν διαδοχὴν τῶν ἐπισκόπων - δὲν δύνανται νὰ θεωρηθοῦν ὡς ἀποκλειστικὴ ἰδιοκτησία μιᾶς τῶν ἡμετέρων Ἐκκλησιῶν. Εἶναι σαφές ὅτι ἐντὸς τοῦ πλαισίου τούτου ἀποκλείεται πᾶς ἀναβαπτισμὸς»³.

Ἡ Ἐνωσις τῶν ὀρθοδόξων καὶ παπικῶν Οἰκουμενιστῶν στὸ Βελεμένδιο τοῦ Λιβάνου ἀπετέλεσε τὸν θρίαμβο τῆς παπικῆς διπλωματίας καὶ ἀπέδειξε μὲ τὸν πλέον ἀναμφισβήτητο τρόπο, ὅτι τὸ ἀρχικῶς θεωρούμενο ὡς μικρὸ καὶ δευτερεύον ζήτημα τῆς ἀλλαγῆς τοῦ Ἡμερολογίου τὸ 1924 ὠδήγησε στὴν ἀθέτησι τῶν μεγάλων καὶ πρωτευόντων, δηλαδὴ στὸν πλήρη ἐξοικουμενισμὸ καὶ ἐκλατινισμὸ τῶν ὀρθοδόξων.

3. Ἐφημερ. «Καθολικὴ», ἀριθ. 2705/20.7.1993, σελ. 3: «Ἡ Οὐνία, ὡς μέθοδος ἐνώσεως κατὰ τὸ παρελθόν, καὶ σημερινὴ ἀναζήτησις τῆς πλήρους κοινωνίας», § 13 (Τὸ ἐπίσημο κείμενο τῆς «Ζ' Ὀλομελείας τῆς Διεθνούς Μικτῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Θεολογικοῦ Διαλόγου», Βελεμένδιον Λιβάνου, 17-24.6.1993).

Δὲν ἦσαν λοιπὸν ὄντως θεοκίνητοι οἱ Ἅγιοι Πατέρες, ὅταν ὑπεστήριζαν διὰ τοῦ Ἁγίου Γρηγορίου Νύσσης, ὅτι

«ἡ ἐν ὀλίγῳ τῆς ἀληθείας παρατροπή, τῇ ἀσεβείᾳ τὴν πάροδον δέδωκεν»⁴;

[«ἡ μικρὰ ἀπόκλισις ἀπὸ τὴν ἀλήθειαν, ἔχει δώσει εἴσοδο/δίοδο στὴν ἀσέβεια»].

---

4. Ἁγίου Γρηγορίου Νύσσης, ΡG τ. 44, στλ. 1249D/Εἰς τοὺς Μακαρισμοὺς, Λόγος Ε΄.

4. «Ἡ μικρὰ τῶν παραδοθέντων ἀθέτησις»

ΑΝΑΓΚΑΖΟΜΑΙ, ἐλλείψει χρόνου, νὰ μὴν ἀναφερθῶ καὶ σὲ ἄλλους ἱστορικοὺς σταθμούς, γιὰ τοὺς ὁποίους ἔχουμε ὁμιλήσει καὶ κατὰ τὸ παρελθὸν ἀπὸ τοῦ Βήματος αὐτοῦ, ἰδίως μάλιστα στὸν ἐξ ἴσου σημαντικὸ σταθμὸ τοῦ ἐπισήμου διαλόγου μεταξὺ ὀρθοδόξων Οἰκουμενιστῶν καὶ Μονοφυσιτῶν/Ἀντιχαλκηδονίων, ποὺ ὡς γνωστὸν ὠδήγησε σὲ δογματικές ὑποχωρήσεις, οἱ ὁποῖες ἤγειραν πολλὰ καὶ ζωηρὰ συζητήσεις*.

Παρακολουθήσαμε τὴν γένεσι, τὴν ἐξέλιξι καὶ τὸ ἀποκορύφωμα τῆς *Οἰκουμενικῆς Κινήσεως*, ἡ ὁποία – ὅσον ἀφορᾷ τοὺς ὀρθοδόξους μετόχους τῆς – κυριολεκτικὰ εἰσέβαλε στὴν ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας ὡς ἓνας πολύμορφος *Νεωτερισμὸς* μὲ ἀπεριόριστες τάσεις πολλαπλασιασμοῦ τῶν *Νεωτερισμῶν*, ἀναλόγως πρὸς τὴν διαμόρφωσι τῶν συνεχῶς νέων ἱστορικῶν δεδομένων.

Οἱ ὀρθόδοξοι *Οἰκουμενισταί*, μὲ τὴν συμμετοχὴ τους στὴν *Διαχριστιανικὴ* καὶ *Διαθρησκειακὴ Κίνησι*, εἶναι σαφές, ὅτι ἔχουν παραθεωρήσει τὴν ἀσφαλιστικὴ δικλείδα, τὸ ἀσάλευτο καὶ διαίωμα σημεῖο ἀναφορᾶς τῆς Ὁρθοδοξίας, δηλαδὴ τὴν διαρκῆ ἀναφορὰ «ἐπὶ τὸν εὐκλεῆ καὶ σεμνὸν τῆς Παραδόσεως Κανόνα»¹.

Ἡ παραθεώρησις αὐτὴ ἔχει προκαλέσει **ἀπερίγραπτη σύγχυσι** στοὺς *Οἰκουμενιστάς*, οἱ ὁποῖοι κυριολεκτικὰ δὲν ἔχουν ἐπίγνωσι τοῦ τί λέγουν.

Θὰ ἀναφερθῶ σὲ ἓνα πρόσφατο παράδειγμα γνω-

(*) Βλ. μίαν γενικὴ θεώρησι τῶν διμερῶν καὶ πολυμερῶν Διαλόγων, ἐντὸς τοῦ «Π.Σ.Ε.» καὶ ἐκτὸς αὐτοῦ, στὴν πολὺ ἐνημερωτικὴ ἐργασία: **Ἐπισκόπου Αὐλῶνος Ἀγγέλου**, *Οἰκουμενισμὸς: Κινήσις γιὰ τὴν ἔνωσι ἢ συγκρητικὴ αἵρεσις*, σελ. 51-75, § 3. *Τρίτος κύκλος: Θεολογικοὶ Διάλογοι*, Ἀθήνα 1998.

1. **Ἁγίου Κλήμεντος Ρώμης**, ΒΕΠΕΣ τ. 1, σελ. 15, στχ. 32-33/ *Πρὸς Κορινθίους Α'*, *Κεφάλαιον VII*.

στοῦ Καθηγητοῦ στοῦ Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, τὸ ὁποῖο εἶναι ἐνδεικτικὸ τόσο τῆς ἐπικρατοῦσης **συγχύσεως**, ὅσο καὶ τῶν **τάσεων** γιὰ οἰκουμενιστικὴ **πρᾶξι καὶ δράσι** στοῦ ἄμεσο μέλλον.

Ὁ Καθηγητὴς αὐτὸς ἐν πρώτοις διαπιστώνει, ὅτι
«βρισκόμαστε μᾶλλον στοῦ ἔσχατο σημεῖο ἀντιμετώπισης τοῦ μέλλοντος τῆς ἰδέας τῆς οἰκουμενικότητος στὸν χῶρο τῶν Ἐκκλησιῶν»· μισὸν αἰῶνα μετὰ τὴν θεσμοποίησι τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως **«βρισκόμαστε μπρὸς σὲ μιὰ κρίσιμη καμπή»²**.

Καὶ ποῦ ὀφείλεται αὐτὴ ἡ κρίσις;

«Στὸν οἰκουμενισμό», ἀποφαίνεται ὁ κ. Καθηγητὴς, **«γίνεται πολὺς λόγος, [πληθωρικὸς σὲ ἔκταση λόγος], λίγη ὅμως παρουσιάζεται πρᾶξι καὶ δράσι»²**.

Οἱ παραλείψεις αὐτῆς τῆς οἰκουμενιστικῆς **«πράξεως καὶ δράσεως»** παρουσιάζονται ἀπὸ τὸν Καθηγητὴ ὑπὸ τὴν μορφήν εὐλόγων ἐρωτημάτων, τὰ ὁποῖα – κατ’ αὐτὸν – **«μὲ ἰσχυρὴ πιά ἔνταση, συνεχῶς αὐξάνουν»³** καὶ εἶναι βεβαίως εὐνόητον, ὅτι πιέζουν τὶς Ἐκκλησιαστικὲς Διοικήσεις νὰ ἐνεργήσουν ἀναλόγως καὶ πάντοτε **«μὲ τὴν Οἰκουμενικότητα πρὸ ὀφθαλμῶν»**.

Ποιά εἶναι τὰ ἐρωτήματα αὐτά;

«Πόσες προσπάθειες – καὶ μὲ τί ἀποτελέσματα – ἔγιναν σχετικὰ μὲ τὰ μικτὰ ὁμολογιακὰ ζεύγη;⁴

---

2. Νίκου Γρ. Ζαχαρόπουλου, *«Μὲ τὴν Οἰκουμενικότητα πρὸ ὀφθαλμῶν»*, περιοδ. «Καθ’ ὁδόν», ἀριθ. 14/Ἰούνιος 1998, σελ. 19.

3. Νίκου Γρ. Ζαχαρόπουλου, αὐτόθι, σελ. 21.

4. Μὲ τὸ ἐρώτημα αὐτὸ ὑπονοεῖται μία ποιμαντικὴ τῶν «μικτῶν ὁμολογιακῶν ζευγῶν», ἡ ὁποία παραπέμπει ἀβίαστα στοῦ ἐξῆς γεγονότος, ἐνδεικτικὸν τῆς λεγομένης «μετα-ὁμολογιακῆς συνυπάρξεως» ποῦ καλλιεργεῖται στοὺς κόλπους τῆς «Οἰκουμενικῆς Κινήσεως»:

• **«Στὴν ἔδρα τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν (Γενεύη) συναντήθηκαν ἀπὸ 24 ἕως 27 Ἰουλίου περίπου 200 χρι-**

**Πόσο εὐκόλα δόθηκαν εὐκαιρίες γιὰ ἄμεση ἐπαφή τοῦ λαοῦ τῶν διαφορῶν ὁμολογιῶν;
Πόσο συστηματικὰ ἀναζητήθηκαν οἱ δυνα-
τότητες νὰ χρησιμοποιηθοῦν οἱ ἴδιοι εὐκτήριοι
οἴκοι ἀπὸ πιστοὺς διαφορετικῶν ὁμολογιῶν;
Πόσο προωθήθηκε ἡ ἀνάγκη τῆς στήριξης
τῆς “οἰκουμενικῆς προσευχῆς”⁵;**

στιανοὶ μέλη “μεικτῶν οἰκογενειῶν” προερχόμενοι ἀπὸ τρεῖς διαφορετικὲς ἡπεύρους. Καὶ ἀφοῦ ἀκολούθησαν μαζὶ ἓνα πρόγραμμα βίου χριστιανικοῦ καὶ ἀντήλλαξαν γνώμες γιὰ τὴν ἁρμονικὴ ζωὴ τῶν “μεικτῶν οἰκογενειῶν”, συνέταξαν ἓνα μήνυμα, ὅπου τονίζουν τὰ ἐξῆς:

α) Ζητοῦν ἀναγνώριση τῶν διαφορῶν ποὺ χωρίζουν τοὺς χριστιανοὺς, διότι αὐτὲς εἶναι χριστιανικὸς πλοῦτος, ἀφοῦ καθεμία χριστιανικὴ ὁμολογία ἔχει διατηρήσει ὠρισμένες ἀξίες ἀναφερόμενες στὴ χριστιανικὴ συμπεριφορὰ καὶ τὴ θεία λατρεία.

β) Προτείνουν νὰ συνεργασθοῦν στὸν πολυμερῆ διάλογο τῶν Ἐκκλησιῶν, προβάλλοντες τὶς σκέψεις καὶ τὶς ἐμπειρίες των.

γ) Ζητοῦν περισσότερὴ κατανόηση ἀπὸ τὶς Ἐκκλησίες των γιὰ τὴ “μείξη” τῶν οἰκογενειῶν τους: “Ἰκετεύομε τοὺς πνευματικοὺς ποιμένες μας νὰ ἀνταποκριθοῦν στὴ μεγάλη πνευματικὴ μας ἀνάγκη, καὶ νὰ μᾶς καλοῦν νὰ συμμετέχωμε στὸν μυστικὸ δεῖπνο τοῦ Κυρίου. Ζητοῦμε τὴν εὐχαριστιακὴ φιλοξενία, γιὰ νὰ ἀποφύγωμε τὴν ἴδρουσι τρίτης Ἐκκλησίας ἢ νέας ἐκκλησιαστικῆς κοινότητος”.

δ) Ἐπιθυμοῦν κοινὴ χριστιανικὴ μαρτυρία γιὰ τὰ παιδιά τους, στὰ ὁποῖα εὐχονται νὰ μεγαλώσουν ὄχι μὲ τὰ πάθη τοῦ διχασμοῦ ἀλλὰ μὲ τὸν πόθο τῆς ἐνότητος: “Γιὰ τὴν κοινὴ αὐτὴ μαρτυρία ἔχομε ἀνάγκη ἀπὸ ἔργα καὶ ὄχι ἀπὸ λόγια”.

(Βλ. ἐφημερ. «Καθολικὴ», ἀριθ. 2871/27.10.1998, σελ. 8: «Πρωτότυπη συνάντησις “Μεικτῶν Οἰκογενειῶν”»).

5. Ὁ καθηγητὴς κ. Νίκος Γρ. Ζαχαρόπουλος ἀνήκει στὸν «Θεολογικὸ Σύνδεσμο», ὁ ὁποῖος ἰδρύθηκε τὸ 1984 στὴν Θεσσαλονίκη ἀπὸ πανεπιστημιακοὺς θεολόγους· δημοσιογραφικὸ ὄργανο τοῦ «Θ.Σ.» εἶναι τὸ περιοδικὸ «Καθ' ὁδόν» μὲ προοπτικὴ σαφῶς καὶ σταθερῶς οἰκουμενιστικὴ, ἢ δὲ Θεολογικὴ Σχολὴ τοῦ Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, μέσῳ τῶν θεολόγων τοῦ «Θ.Σ.», «πρωτοπορεῖ στὸν οἰκουμενικὸν διάλογο»: «Θεολόγοι τῆς Σχολῆς», ἐκτὸς τῶν ἄλλων δραστηριοτήτων, «συμμετέχουν στὴν οἰκουμενικὴ προσευχὴ γιὰ τὴ χριστιανικὴ ἐνότητα, ποὺ

Πόσο καλλιεργήθηκε ἡ ἰδέα νὰ βρεθεῖ – καὶ νὰ γίνεῖ ἀποδεκτὸ – ἓνα σχῆμα εὐλογίας καὶ καθαιγιασμοῦ τῶν μικτῶν γάμων;

Κατὰ πόσο ἐφαρμόσθηκαν ἀπὸ θεολογικὲς σχολὲς κοινὰ προγράμματα γιὰ τὴ μελέτη καὶ διεύρυνση τῶν θεολογικῶν ζητημάτων, γιὰ προαγωγή τῆς ἐπιστήμης ἀλλὰ καὶ προσφορᾶς πρὸς τὸν λαὸ εὐληπτῶν ἰδεῶν καὶ ἀπόψεων θεολογικῶν καὶ ἐκκλησιαστικῶν;

Σὲ πόσες ἐνορίες γίνεται ἀπὸ κοινοῦ τῶν μελῶν τῶν διαφόρων ὁμολογιῶν μελέτη τῆς Γραφῆς;

Πέρα ἀπὸ τὴν λειτουργία τοῦ Οἴκουμενικοῦ Ἰνστιτούτου τοῦ Bossey στὴν Ἑλβετία, πόσα καὶ ποιά ἰδρύματα παρεμφερῆ καὶ κυρίως γιὰ βασικὴ ἐκκλησιαστικὴ - θεολογικὴ κατάρτιση ὑφίστανται;

Γιατὶ δὲν προχωρεῖ ἡ ἀπλὴ ἀπόφαση – δὲν χρειάζεται δὲ γενναία σχετικὴ ἀπόφαση – γιὰ συνεορτασμὸ μεγάλου μέρους ἐκκλησιαστικῶν ἑορτασμῶν καὶ πανηγύρεων;

Δὲν θὰ μπορούσαν νὰ λειτουργήσουν στὶς μεγάλες πόλεις καὶ στὶς εὐρεῖες ἐκκλησιαστικὲς περιοχὲς διεκκλησιαστικὰ συμβούλια μὲ

τελεῖται κάθε χρόνο στὴν καθολικὴ ἐκκλησία τῆς Θεσσαλονίκης μὲ σκοπὸ τὴν ὁρατὴ ἐνότητα τοῦ Σώματος τοῦ Χριστοῦ μὲ Καθολικούς, Ὁρθοδόξους, Ἀγγλικανούς καὶ Διαμαρτυρομένους, οἱ ὁποῖοι στὸ κάτω κάτω μὲ τὸ βάπτισμα καὶ τὴν πίστη ἀνήκουν στὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ».

(Περιοδ. «Ἐνημέρωσις» Γενεύης, Θ-1993/3, σελ. 3-4· ἐφημ. «Καθολικὴ», ἀριθ. 2693/1993, σελ. 1· ἀριθ. 2698/1.6.1993, σελ. 2· ἀριθ. 2818/4.1.1996, σελ. 7).

• **Βλ.** ἐκτενέστερα ἐπὶ τοῦ θέματος αὐτοῦ: Ἱερομονάχου Κλήμεντος Ἀγιοκυπριανίτου, Ἡ συμβολὴ καὶ ἡ εὐθύνη τῶν ὀρθοδόξων Οἰκουμενιστῶν στὸ διαθρησκειακὸ ἀνοιγμα, σελ. 60-61, ὑποσημ. 61.

συμμετοχὴ κληρικῶν καὶ λαϊκῶν γιὰ τὴν ἀντι-μετώπιση τῶν γενικωτέρων ἐκκλησιαστικῶν καὶ κοινωνικῶν κυρίως ζητημάτων;⁶.

6. Τὰ προτεινόμενα ὑπὸ κ. Ν.Ζ. «*διεκκλησιαστικὰ συμβούλια*», δηλαδή «*συμβούλια*» στὰ ὁποῖα νὰ μετέχουν ὀρθόδοξοι καὶ ἐτερόδοξοι, ὑπενθυμίζουσι τὶς σχετικὲς ἀπόψεις τοῦ βετεράνου *Οἰκουμενιστοῦ Νικολάου Νησιώτου* (†), διατελέσαντος Καθηγητοῦ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν καὶ ἀναπληρωτοῦ Γενικοῦ Γραμματέως στὸ «Π.Σ.Ε.», προτείναντος μεταξὺ ἄλλων ἀνορθοδόξων ἀπόψεων καὶ τὰ ἐξῆς ἐνδεικτικὰ:

«*Ἐν ἐκάστῃ τοπικῇ ἐκκλησίᾳ θὰ ἔδει νὰ ὑπάρχη ὄχι τοπικὸν οἰκουμενικὸν Συμβούλιον, ἀλλὰ ἀληθῆς ἐκκλησιαστικὴ Σύνοδος, προεδρευομένη ὑφ' ἐνός, συνισταμένη δὲ ἐκ μελῶν ἐκπροσωποῦντων πάσας τὰς ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ ὑφισταμένας ὁμολογίας, περιλαμβάνουσα ἐπίσης καὶ λαϊκοὺς. Δὲν θὰ πρόκειται περὶ οἰκουμενικῆς "συνελεύσεως", ἀλλὰ περὶ διαρκοῦς συνόδου, ἀσκούσης τὴν ποιμαντικὴν αὐθεντίαν (ἐξουσίαν) ἐν τῇ πλήρει ἐννοίᾳ τῆς λέξεως. Οὕτως, ἡ Μία καὶ Χάρισματοῦχος Ἐκκλησία θὰ ἐπραγματοποιεῖτο ἐκ τῶν προτέρων καὶ θὰ ἐλειτούργει καθ' ὑπεύθυνον τρόπον. Τὸ μεγαλύτερον μέρος τῶν ἐνεργειῶν τῆς Τοπικῆς Ἐκκλησίας δύναται νὰ συντελεσθῇ ὑπὸ τὴν αἰγίδα τοιαύτης τινὸς συνόδου, ἐν ἧ ἕκαστον μέλος παραμένει ὁ ἐκπρόσωπος τῆς ἰδίας ἰδιαιτέρας αὐτοῦ παραδόσεως, καθιστάμενον ἐν ταυτῷ συστατικὸν στοιχεῖον θεσμοῦ τῆς Τοπικῆς Ἐκκλησίας»· «ἐν παντὶ μυστηρίῳ θὰ λαμβάνουν μέρος οἱ ἐκπρόσωποι τῶν λοιπῶν Ἐκκλησιῶν, οἵτινες ἀποτελοῦν μέλη τῆς Συνόδου»· «αἱ προτάσεις αὗται δὲν δύνανται νὰ καταστοῦν ἀποτελεσματικαὶ ἐὰν δὲν ὑπάρχη παραλλήλως πρὸς τὰς τοπικὰς Συνόδους, διαρκῆς Σύνοδος ἐπὶ οἰκουμενικοῦ πεδίου».*

• Κατὰ τὸ 1973, ὁ Καθηγητὴς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. **Κωνσταντῖνος Δωρ. Μουρατίδης** ἐπεχείρησε μίαν κριτικὴ ἀναίρεσι τῶν ἐξωφρενικῶν ἀπόψεων τοῦ **Ν. Νησιώτου**, ὅπως αὐτὲς εἶχαν ἐκτεθῆ στὰ ἐξῆς ἔργα του:

α) «*Die Theologie der Ostkirche im ökumenischen Dialog. Kirche und Welt in orthodoxer Sicht*», 1968, σελ. 142 ἐξ.

β) «*Ἡ ὑπηρεσία τῆς ὀρθοδόξου Θεολογίας εἰς τὰς διορθόδοξους ἐκκλησιαστικὰς σχέσεις σήμερον*» (περιοδ. «**Ἐκκλησία**», 1.11.1971, σελ. 591 ἐξ.)

γ) «*Μαρτυρία τῆς ὀρθοδόξου χριστιανοσύνης διὰ τὴν Μίαν ἀδιαίρετον Ἐκκλησίαν*» (περιοδ. «**Ἐκκλησία**», 1-15.8.1962, σελ. 337 ἐξ.)

(βλ. **Κ. Δ. Μουρατίδου**, *Οἰκουμενικὴ Κίνησις*. Ὁ σύγχρονος μέγας πειρασμὸς τῆς Ὀρθοδοξίας, σελ. 24-26 καὶ 29-43, ἐκδόσεις «Ὀρθοδόξου Τύπου», Ἀθῆναι 1973).

Τί λείπει καὶ δὲν γίνονται ὅλα αὐτά;...»⁷.

Καὶ ἐρωτοῦν μὲ τὴν σειρά τους οἱ εὐσεβεῖς Ἀντικουμμενισταὶ τοῦ Πατρίου Ἡμερολογίου:

Πῶς εἶναι δυνατόν νὰ ἀκούγῳνται ἀπὸ θεωρουμένων ὡς ὀρθοδόξους θεολόγους «ὅλα αὐτά»;

Ποιὸς ἐτοίμασε τὸ ἔδαφος, ὥστε νὰ προτείνεται τόσο ἀνοικτὰ μία μορφή **συγκρητιστικῆς συνυπάρξεως** ὀρθοδόξων καὶ ἑτεροδόξων, ἢ ὁποῖα δὲν διαφέρει καθόλου ἀπὸ μίαν **de facto ἔνωση**;

Τὸ ἔδαφος τὸ ἐτοίμασε βεβαίως ὁ *Οἰκουμενισμός*, ὁ ὁποῖος μὲ τὴν *νεωτεριστικὴ δυναμικὴ* του ὠθεῖ συνεχῶς ἀπὸ τὶς ἀλλεπάλληλες ἀθετήσεις τῶν *μικρῶν*, στὴν καταφρόνησι τῶν *μεγάλων*.

Εἶναι ἄξιο πολλῆς προσοχῆς, ὅτι ὁ Μέγας καὶ Ἱερὸς Φῶτις, Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως, ἀναφερόμενος στὰ κακουργήματα τῶν Λατίνων ποῦ εἶχαν εἰσπηδήσει στὴν νεοφώτιστη Βουλγαρία, **ἀπαριθμοῖ πρῶτον τὰ θεωρούμενα ὡς μικρὰ** (θέματα τηρήσεως νηστειῶν), τὰ ὁποῖα ὁμως ἐπλάτυναν τὴν ὁδὸ

• Κατὰ τὸ 1969, ὁ ἀείμνηστος Ἀρχιμανδρίτης Σπυρίδων Μπιλάλης εἶχε ἐπίσης ἀναφερθῆ κριτικὰ στὶς ἀπόψεις τοῦ Ν. Νησιώτου, ὅπως εἶχαν ἐκτεθῆ στὰ ἐξῆς ἔργα του:

α) «*La contribution de l'Orthodoxie a l'unité de l'Église*»/«Ἡ Συμβολὴ τῆς Ὀρθοδοξίας εἰς τὴν Ἑνότητα τῆς Ἐκκλησίας» (ἐν «*La Pensée Orthodoxe*», No 2 [13], p. 91, Paris, 1968).

β) «*The Witness and the Service of Eastern Orthodoxy to the One Undivided Church*» (ἐν «*The Ecumenical Review*», Vol. XIV, No 2/January 1962, pp. 192-202).

(Βλ. Ἀρχιμανδρίτου Σπυρίδωνος Σπ. Μπιλάλη, Ὀρθοδοξία καὶ Παπισμός, τ. Α', σελ. 371-372 καὶ τ. Β', σελ. 539-541, ἐκδόσεις «Ὀρθοδόξου Τύπου», Ἀθῆναι 1969).

• Βλ. ἐπίσης: Ἐπισκόπου Αὐλώνος Ἀγγέλου, Οἰκουμενισμός: Κίνησις γιὰ τὴν ἔνωση ἢ συγκρητιστικὴ αἵρεσις;, σελ. 54, ὑπόσημ. 72, Ἀθῆνα 1998.

7. Νίκου Γρ. Ζαχαρόπουλου, ἐνθ' ἀνωτ., σελ. 21-22.

πρὸς τὰ σοβαρώτερα καὶ ὠδήγησαν στὴν κορυφαία
τριαδολογικὴ αἵρεσι τοῦ Φιλιόκβε.

**«Οἶδε δέ», ἀποφαίνεται ὁ Ἅγιος, «καὶ ἡ μικρὰ
τῶν παραδοθέντων ἀθέτησις καὶ πρὸς ὅλην
τοῦ δόγματος ἐπιτρέψαι καταφρόνησιν»⁸.**

---

8. Μ. Φωτίου, PG τ. 102, στλ. 724D/Ἐπιστολὴ ΙΓ', Ἐγκύκλιος
πρὸς τοὺς τῆς Ἀνατολῆς ἀρχιερατικούς θρόνους..., § ε'.

**Ἐπίσκεψις τοῦ πατριάρχου κ. Βαρθολομαίου στήν Ρώμη
(27-30.6.1995)**

Στήν ἐπίσημη Ὁμιλία του, κατὰ τήν Λειτουργία στήν Βασιλική τοῦ Ἁγίου Πέτρου, ὁ Πάπας ἐνώπιον τοῦ κ. Βαρθολομαίου διεκήρυξε τὸ δῆθεν θεῖο δικαίω Πρωτεῖον του:

«Ἡ ἐξουσία, τὴν ὁποία ὁ Ἰησοῦς μεταβιβάζει στοὺς Ἀποστόλους, ἡ ἐξουσία δηλαδή τῶν κλειδῶν τῆς Βασιλείας τῶν Οὐρανῶν καὶ τῶν δεσμῶν καὶ λύσεων, δίδεται εἰς αὐτοὺς ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ Πέτρου καὶ ἐν ἐνόητι μετ' αὐτοῦ. Ἀπύθμενον μυστήριον!»...

Ὁ πατριάρχης κ. Βαρθολομαῖος, ἀπευθυνόμενος στὰ μέλη τῆς Ρωμαϊκῆς Αὐλῆς (Curia Romana), προσεπάθησε νὰ θεμελιώσῃ καὶ δῆθεν θεολογικῶς τὴν συμμετοχὴ του στήν «**ίερὰν ταύτην [θρονικὴν] ἑορτὴν καὶ μεγάλην πανήγυριν**», ἐφ' ὅσον καὶ οἱ θεῖοι Ἀπόστολοι «ὄχι μόνον τὰς κατ' ἀνθρώπον διχοστασίας ὑπερέβαινον, ἀλλὰ καὶ ἀλλήλους ἀμοιβαίως ἐστήριζον, σὺν τοῖς ἄλλοις καὶ διὰ τῆς κοινωνίας καὶ ἀντιδόσεως τῶν χαρισμάτων αὐτῶν», ἡ δὲ «ἀντίδοσις αὐτῆ τῶν χαρισμάτων» «ἀποτελεῖ προέκτασιν καὶ καρπὸν αὐτῆς ταύτης τῆς ἀντιδόσεως τῶν ἐν Χριστῷ δύο φύσεων»· «**ἐν τοιαύτῃ διαθέσει πίστεως, τοῦ ἤθους, τοῦ φρονήματος καὶ τῆς καρδίας ἡμῶν ἤλθομεν πρὸς τὸν ἐν Ρώμῃ ἀδελφὸν ἡμῶν Πάπαν Ἰωάννην Παῦλον Β΄**»!!!...

• Ἴσως νὰ εἶναι ἀποτέλεσμα αὐτῆς τῆς «ἀντιδόσεως τῶν χαρισμάτων» καὶ τὸ νεοφανὲς καὶ διαλάμπον πλέον **Φαναριωτικὸν Imperium!**...

5. Ὁ Ὀρθόδοξος Ἀντι-οικουμενισμός: *Μαρτύριον καὶ Μαρτυρία*

ΦΘΑΝΟΝΤΑΣ μὲ τις προσευχὲς Σας στὴν προτελευταία βαθμίδα τοῦ θέματός μου, καὶ μετὰ ἀπὸ τὴν σύντομη κριτικὴ παράθεσι τῶν σταθμῶν τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως, εἶμαι ἔτοιμος νὰ ἀντιμετωπίσω μία σειρά αὐθορμητῶν καὶ εὐλόγων ἐρωτημάτων:

Δὲν ὑπῆρξαν ἀντιδράσεις στὸν διαρκῆ Νεωτερισμὸ τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως;

Ἐναντι τῶν καταλυτικῶν γιὰ τὴν Ὀρθόδοξη Παράδοσι ἐπιπτώσεων τοῦ οἰκουμενιστικοῦ ρεύματος δὲν ἠγέρθησαν διαφωνίες;

Δὲν προεβλήθησαν ἐνστάσεις καὶ ἀντιρρήσεις;

Δὲν ἐλειτούργησε τὸ ὀρθόδοξο αἰσθητήριο;

Ἄς ἔχη δόξαν ὁ Κύριός μας καὶ Θεός μας Ἰησοῦς Χριστός, διότι κατὰ τις πονηρὲς αὐτὲς ἡμέρες δὲν ἐπέτρεψε νὰ ἀποσιωπηθῇ ἡ Ἀλήθειά Του, οὔτε νὰ καταποντισθῇ τὸ ἱερὸ σκάφος τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας Του.

Ὁ Θεῖος τῆς Ἐκκλησίας Δομήτωρ ἀπεσόβησε γιὰ ἄλλη μία φορὰ τὸ ναυάγιο, ὅπως ἄλλωστε μᾶς εἶχε διαβεβαιώσει:

«Καὶ ἐπὶ ταύτῃ τῇ πέτρα οἰκοδομήσω μου τὴν Ἐκκλησίαν, καὶ πύλαι ᾄδου οὐ κατισχύουσιν Αὐτῆς»¹.

[«Στὸν θράχο τῆς ἀληθινῆς ἐξ ἀποκαλύψεως Πίστεως θὰ οἰκοδομήσω τὴν Ἐκκλησία μου, ὃ δὲ πνευματικὸς θάνατος καὶ οἱ ὠργανωμένες δυνάμεις τοῦ κακοῦ – οἱ διωγμοί, οἱ πλάνες καὶ οἱ αἵρέσεις – δὲν θὰ ὑπερισχύσουν καὶ δὲν θὰ κατανικήσουν τὴν Ἐκκλησία, ἢ ὅποια θὰ εἶναι αἰωνία καὶ ἀθάνατος»].

1. Ματθ. ι' 18.

Ἐναντι τῆς δυτικῆς προκλήσεως τοῦ *Οἰκουμηνισμοῦ* τὸ ὀρθόδοξο αἰσθητήριον ἐλειτούργησε εὐθὺς ἀμέσως: μία μικρὰ ἀρχικῶς Κοινότητα πιστῶν τὸ 1924 ἀντελήφθη τὴν σοβαρότητα τῆς *Καινοτομίας τοῦ νέου Ἡμερολογίου*, ἀλλὰ καὶ τὴν πνευματικὴν σημασίαν της γιὰ τὸ μέλλον τῆς Ὁρθοδοξίας.

Οἱ εὐσεβεῖς διεπίστωσαν στοὺς λόγους τῆς ἀλλαγῆς τοῦ Ἡμερολογίου τὸ ὅλως «*ἕτερον τοῦ παραδεδωμένου*» καὶ αἰσθάνθησαν τὸ χρέος τους: χρέος γιὰ τὴν *Ὁρθόδοξον Ἐνστασιν*, δηλαδὴ τὴν *ἐντονὴν ἀντίδρασιν καὶ ἀντίρρῃσιν*, βάσει τῶν λόγων τοῦ Ἁγίου Βικεντίου τοῦ ἐκ Ληρίνης:

«Τὸ κηρύττειν τι, ὅπερ εἶναι ἕτερον τοῦ παραδεδωμένου, τοῦτο οὐδέποτε ἐπετρέπη, οὐδέποτε ἐπιτρέπεται καὶ οὐδέποτε θὰ ἐπιτραπῆ»².

Οἱ Ὁρθόδοξοι, οἱ ὁποῖοι στὴν Ἑλλάδα καὶ ἄλλες Ὁρθόδοξες χώρες παρέμειναν πιστοὶ στὴν *Πατροπαράδοτὴν Ἐορτολογικὴν Τάξιν* καὶ διέκοψαν κάθε ἐκκλησιαστικὴν κοινωνίαν μὲ τοὺς *Καινοτόμους τοῦ νέου Ἡμερολογίου*, ἀπετέλεσαν τὸ *Ἀκαινοτόμητο Πλήρωμα* καὶ συνεκρότησαν τὴν *Ὁρθόδοξον Κοινότητα* τῶν *Ἀντιοικουμηνιστῶν τοῦ Πατρίου Ἡμερολογίου*.

Καὶ ποιά ἦταν ἡ συνέχεια;

Παρὰ τὴν ὁποιοσδήποτε ἀνθρώπινες ἀδυναμίες καὶ τὰ τυχόν λάθη τους, «*ἐβάστασαν τὸ βάρος τῆς ἡμέρας καὶ τὸν καύσωνα*»³ τῶν πολυειδῶν θλίψεων καὶ ἐβάδισαν τὴν ὁδὸν τῶν Πατέρων καὶ τῶν Ὁμολογητῶν, τὴν ὁδὸν τῆς *Μαρτυρίας* καὶ τοῦ *Μαρτυρίου*.

«*Δόξα δὲ καὶ τιμὴ καὶ εἰρήνη*»⁴ καὶ ἔπαινος καὶ εὐγνωμοσύνη πρέπει νὰ ἀποδοθῆ σὲ ὅλους ἐκείνους, οἱ

2. Ἁγίου Βικεντίου Ληρίνης, «Commonitoria»/«Ἵπομνήματα», *Κεφάλαιον ΚΓ΄*.

3. Πρβλ. Ματθ. κ' 12.

4. Πρβλ. Ρωμ. θ' 10.

ὅποιοι – μὲ ἐκπληκτικὴ αὐταπάρνησι καὶ παρὰ τὶς ἀντίξοες κοινωνικὲς συνθήκες – ἤλθαν σὲ ἀντιπαράθεσι μὲ τοὺς Νεωτεριστὰς καὶ ἀντέστησαν στὴν καταλυτικὴ εἰσβολὴ τῆς αἰρέσεως τοῦ *Οἰκουμενισμοῦ* καὶ τῆς συνακόλουθης *Ἡμερολογιακῆς Καινοτομίας*⁵.

Θεωρῶ σκόπιμο, γιὰ νὰ μὴν ἐπεκταθῶ, νὰ παρουσιάσω ἐνδεικτικῶς ἓνα πολὺ χαρακτηριστικὸ κείμενο, ἐλαφρῶς διασκευασμένο, τὸ ὁποῖο μαζί μὲ ἄλλα σχετικὰ κείμενα θὰ ἀποτελέσῃ τὸ *νέο Μαρτυρολόγιο* τῆς Ὀρθοδοξίας· τὸ κείμενο αὐτὸ δὲν εἶναι βεβαίως φανταστικόν, ἀλλὰ ἀναφέρεται γενικὰ στοὺς διωγμοὺς ποὺ ἐνήργησαν οἱ *Καινοτόμοι Νεσημερολογίτες* «διὰ τῆς βίας καὶ τοῦ χωροφύλακος» ἐναντίον τῶν Ἀκαινοτομήτων τοῦ Πατρίου Ἡμερολογίου:

«Οἱ διωγμοὶ ἐφθασαν μέχρι ἱεροσουλίας, ὅτε εἰσήλθον ἀκόμη καὶ εἰς τὸ ἅγιον Βῆμα καὶ τελουμένης τῆς φρικτῆς ἱερουργίας ἔρριψαν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ Τίμια Δῶρα καὶ κατεπάτησαν τὸ Σῶμα τὸ Δεσποτικόν! Καὶ ἀνετίναξαν Ἐκκλησίαν διὰ δυναμίτιδος! Καὶ διὰ τῆς βίας ἀπεσχημάτισαν καὶ ἐκακοποίησαν ἱερεῖς εἰς τὰ ὑπόγεια τῆς ἀρχιεπισκοπῆς! Καὶ καλογραίας διεκωμώδησαν, ἐνῶ οἱ ἱερεῖς τῶν διὰ πελέκεων συνέτριβον δίκην νέων Ἰσαύρων καὶ ἀπέσπων τὰς εἰκόνας τῶν Παλαιοημερολογικῶν Ναῶν καὶ συνέτριβον τοὺς Ἐπιταφίους, καὶ ἐβεβήλουν τοῦ ἐνταφιασθέντος Χριστοῦ τὸ ὁμοίωμα... Οὐαὶ αὐτοῖς τοῖς Καινοτόμοις, ὅτι κόπτονται διὰ τὰς ἐπιθέσεις τῶν Οὐνιτῶν κατὰ τῶν

5. Βλ. τὴν ἀρκετὰ ἐνημερωτικὴ ἐργασία, γιὰ τὴν περίοδο μέχρι τοῦ 1960: **Σταύρου Καραμήτσου-Γαμβρούλια**, Ἡ ἀγωνία ἐν τῷ Κήπῳ τῆς Γεθσημανῆ («Πλήρης ἱστορικὴ περιγραφή τοῦ Ἡμερολογιακοῦ ζητήματος καὶ τῶν σκληρῶν διωγμῶν ἐναντίον τῶν ἀγωνιζομένων καὶ ἀγωνιῶντων διὰ τὴν ἐνότητα τῆς Ἐκκλησίας εὐσεβῶν...»), Ἀθῆναι 1961 (σσ. 376) καὶ β' ἐκδ. ἐπισημειωμένη: Ἀθῆναι 1999 (σσ. 484).

‘Ορθοδόξων και αύτοί, ύποτιθέμενοι όρθόδοξοι, έκακοποίησαν όρθοδόξους λευίτας και τή άγια τών άγιών έβεθήλωσαν! Και έρχονται σήμερα νά μάς είπουν ότι είμεθα άντικανονικοί!...»⁶.

Έπαναλαμβάνεται έτσι για πολλοστή φορά στην ιστορία ή διαλεκτική πάλη και άναμέτρησης τής ‘Ορθοδοξίας πρός τήν αίρεσι, ή όποία επιζητεί έκ νέου δια μέσου του *Οικουμενισμού* νά νοθεύση τήν ούσία του κηρύγματός Της, τήν έκκλησιολογία Της, τήν άποκλειστικότητα Της, τήν άλλω άλλον τής ‘Ορθοδοξίας έναντι τών αίρέσεων, τών διαφόρων θρησκειών, του πνεύματος του κόσμου τούτου.

‘Αλλά, δόξα τώ Θεώ· μετά άπό μία κρίσιμη άντιπαράθεσι *Οικουμενισμού* και *Άντι-οικουμενισμού* επί ένα περίπου αίώνα, τή αίματα, τή δάκρυα, οι ιδρώτες και οι στεναγμοί αύτων τών νέων ‘Ομολογητών απέδωσαν πλουσίους καρπούς, οι όποιοι είναι δυνατόν νά συνοψισθούν ως έξής:

α. Έχουν συγκροτηθή σέ όλες σχεδόν τες Τοπικές ‘Ορθόδοξες Έκκλησίες, αλλά και στην Διασπορά, Κοινότητες *Άντι-οικουμενιστών* του *Πατρίου ‘Ημερολογίου*.

β. Τό Μήνυμα του ‘Ορθοδόξου *Άντι-οικουμενισμού* έχει ήδη γνωστοποιηθή σέ τοπικό, περιφερειακό και διεθνές επίπεδο.

γ. Καλλιεργείται πλέον σταθερά και σοβαρά ή *Άντι-οικουμενιστική Θεολογία*.

6. Βλ. **‘Ιερέως Βασιλείου Σακκά**, ‘Απάντησις εις τόν αίδεσιμ. π. ‘Επιφάνιον Θεοδωρόπουλον, Γενεύη, Αύγουστος 1969, σελ. 28, παρά **Θεοδωρήτῳ ‘Ιερομονάχῳ ‘Αγιορείτῃ**, Τό ‘Αντίδοτον, σελ. 35, ‘Αθήναι 1990.

• Βλ. και τή σχετικό άρθρο: **Μητροπολίτου πρώην Φλωρίνης Χρυσοστόμου**, «*‘Ηνέχθη ό Μακαριώτατος νά βάψη τόν θρόνον αύτου και με τή αίμα του άθώου και θρήσκου Ποιμνίου, μαρτυρήσαντος ύπέρ τής ‘Ορθοδοξίας*», περιοδ. «*‘Ορθόδοξος Ένστασις και Μαρτυρία*», άριθ. 22-23/‘Ιανουάριος-‘Ιούνιος 1991, σελ. 218-224.

δ. Ἐχουν ξεπερασθῆ τὰ στενὰ ὄρια τοῦ στείρου **ἀντι-νεοημερολογιτισμοῦ** καὶ ἡ ταυτότης τῶν Ὁρθοδόξων τοῦ Πατρίου Ἡμερολογίου εἶναι σαφῶς καὶ σταθερῶς πλέον **ἀντι-οικουμενιστική**.

ε. Ἡ συνεπὴς καὶ ὑπεύθυνος αὐτῇ στάσις συνέβαλε στὴν ἀφύπνισι τοῦ Ὁρθοδόξου Ἀντι-οικουμενισμοῦ πανορθοδόξως.

στ. Φθίνοντος τοῦ αἰῶνος μας δύο Τοπικὲς Ἐκκλησίες, τῆς Γεωργίας καὶ τῆς Βουλγαρίας, διέκοψαν τὴν σχέσι τους μὲ τὸ «Π.Σ.Ε.» καὶ ἄλλους οἰκουμενιστικοὺς ὀργανισμοὺς.

ζ. Τὸ 1998, ἡ Ἐκκλησία τῆς Γεωργίας κατεδίκασε τὶς θεμελιώδεις ἐκτροπὲς τῆς *Οἰκουμενικῆς Κινήσεως*.

η. Τέλος, πενήντα ἔτη μετὰ τὴν ἰδρυσί του, τὸ «Παγκόσμιο Συμβούλιο Ἐκκλησιῶν», ἀλλὰ καὶ εὐρύτερα ἡ *Οἰκουμενικὴ Κίνησις*, διέρχεται μίαν δραματικὴ κρίσι ταυτότητος καὶ ὑπάρξεως⁷.

Πῶς ὁμως διαγράφεται τὸ μέλλον;

7. Βλ. τὴν ἀναλυτικὴ ἐργασία ἐπὶ τοῦ θέματος αὐτοῦ: **Ἀρχιμανδρίτου Κυπριανοῦ Ἀγιοκυπριανίτου**, Ἡ δραματικὴ κρίσις τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως καὶ ἡ ἀφύπνισις τοῦ Ὁρθοδόξου Ἀντι-οικουμενισμοῦ, Ἀθήνα 2000 (σσ. 156).

**Ὁ Πάπας Ἰωάννης Παῦλος Β΄ στήν Ρουμανία
(7-9.5.1999)**

Ἡ πρώτη επίσημη επίσκεψη τοῦ Πάπα στήν Ρουμανία, ἀλλά καί σέ Ὁρθόδοξη χώρα, εἶχε «οἰκουμενιστικό χαρακτήρα», ἐφ' ὅσον – ἐκτός τῶν ἄλλων – ὁ Πάπας καί ὁ πατριάρχης Ρουμανίας κ. Θεόκτιστος συναντήθηκαν «ὡς ἀληθινοὶ ἀδελφοὶ ἐν Χριστῷ».

Τὴν Κυριακή, 9η Μαΐου, ὁ Πάπας «μετέβη στήν Πλατεία τῆς Ἐπαναστάσεως καί τῆς Ἐλευθερίας, πολιτικό καί θρησκευτικό κέντρο τῆς πρωτεύουσας· ἐκεῖ παρέστη στή θεία Λειτουργία, τὴν ὁποία ἐτέλεσε ὁ Πατριάρχης Θεόκτιστος μετὰ τὰ μέλη τῆς Ἱερᾶς Συνόδου»· «τὸ ἀπόγευμα στὸ πάρκο Ποντοῦλ Ἰξβὸρ τοῦ Βουκουρεστίου καί ἐνώπιον 200.000 πιστῶν ὁ Ἰωάννης Παῦλος Β΄ ἐτέλεσε Λειτουργία μετὰ τοὺς καρδινάλιους καί τοὺς Καθολικοὺς ἐπισκόπους [καί μετὰ χίλιους περίπου ἱερεῖς] παρουσία τοῦ Πατριάρχου Θεοκτίστου.

Πάπας και Πατριάρχης εισήλθαν ό ένας πλάϊ στον άλλο, και αντίλλαξαν άσπασμό ειρήνης. Στο τέλος εύλόγησαν μαζί τους πιστούς».

Ό πατριάρχης κ. Θεόκτιστος, ώς άνεγνωρισμένο πρόσωπο «**διαλόγου και άνοικτότητος**», έτιμήθη από τó Παπικό Πανεπιστήμιο του Λούπλιν στην Πολωνία με διδακτορικό τίτλο, στον δέ λόγο του – μεταξύ άλλων – είπε ότι «**ύφίσταται και τώρα ό ίδιος δεσμός μεταξύ τών εκκλησιών μας, όπως και κατά την πρώτη χιλιετία: τά Μυστήρια, τά όποία είναι έγκυρα και αναγνωρίζονται από άμφοτέρους**».

Η «**άνοικτότης**» του κ. Θεοκτίστου είναι τόσο τολμηρά, ώστε την 19.10.2000 ένα **άγαλμα του Πάπα Ιωάννου Παύλου Β΄** έξω από την Νουντσιατούρα του Βατικανού στο Βουκουρέστι **άποκαλύφθηκε από τόν Ρουμάνο πατριάρχη!**...

6. Στὸ κατώφλι τῆς τρίτης χιλιετίας: Ἐνακαινίσις «ἐν Πνεύματι καὶ Ἀληθείᾳ»

Η ΔΗ ΕΧΩ ΦΘΑΣΕΙ στὴν κορυφὴ τοῦ θέματός μου.
Εὐρισκόμεθα στὸ μεταίχμιο τοῦ 2000.

Θὰ ἐρωτοῦσε κάποιος:

Τὸ ἐπίπεδο πού κινούμεθα – ἢ πού θὰ ἔπρεπε νὰ κινούμεθα – ἀγωνιζόμενοι ἐναντίον τοῦ Οἰκουμενισμοῦ, μήπως εἶναι ἀσύμπτωτο μὲ τὸ ἐπίπεδο τῆς πραγματικότητας;

Ἐπικαλοῦμαι ἰδιαιτέρως τὴν προσοχὴ καὶ τὴν προσευχὴ Σας, καὶ μὲ τὴν ἀπάντησι στο πρᾶγματι σοβαρώτατο αὐτὸ ἐρώτημα θὰ κλείσω τὴν *Εἰσήγησί* μου.

Τὸ «*μικρὸν ποίμνιον*»¹ τῶν Ὁρθοδόξων Ἀντι-οικουμενιστῶν τοῦ Πατρίου Ἡμερολογίου εὐρίσκεται στὸ ὀριακὸ σταυροδρόμι μιᾶς πολυπλόκου προκλήσεως:

α. Ἡ ραγδαία *ἀστικοποίησης* καὶ ὁ ἀχαλίνωτος *ὕλισμός* ἔχουν ὀδηγήσει τὶς κοινωνίες στὴν *ἐκκοσμίκευσι*, τὸν *ἀτομικισμό*, τὴν *θρησκευτικὴ ἀδιαφορία* καὶ συνεπῶς στὴν ἀπώλεια τῆς *πνευματικότητας*, δηλαδὴ τῆς *πνευματικῆς διαστάσεως* τῆς προσωπικότητας τοῦ ἀνθρώπου.

β. Ἐπίσης, ἡ *παγκοσμιοποίησης* τοῦ οἰκονομικοῦ καὶ ἐπικοινωνιακοῦ συστήματος ἔχει προκαλέσει τὴν *ἐνοποίηση τοῦ κόσμου* καὶ ὀδηγεῖ σταδιακὰ στὴν ἀπώλεια τῶν ὁποίωνδήποτε *ταυτοτήτων/ἰδιαιτεροτήτων*.

γ. Ἐνῶ, τὸ *πλουραλιστικὸ περιβάλλον*, δηλαδὴ ἡ θρησκευτικὴ, πολιτιστικὴ καὶ ἔθνο-φυλετικὴ *πολυμορφία* τῶν συγχρόνων κοινωνιῶν, εἶναι πλέον μία πραγματικότης.

Οἱ ταχύτατες αὐτὲς ἐξελίξεις καὶ ἀνακατατάξεις

1. Πρβλ. Λουκ. β' 32.

σὲ οἰκουμενικὴ κλίμακα ἔχουν ἐπιτρέψει τὴν ἀνάδουσι **τριῶν** σαφῶς διακρινομένων **ρευμάτων**, τὰ ὁποῖα προτείνουν λύσεις στὴν **νοσταλγία τῆς πνευματικότητος** καὶ στὸ αἶτημα τῆς **βαθυτέρας ἐνότητος τοῦ κόσμου**:

α. Ὁ Φουνταμενταλισμός· ἡ ἀνοικτὴ κοινωνία ὠδήγησε στὴν ἔκρηξι τοῦ **Φουνταμενταλισμοῦ**, δηλαδὴ στὴν **συλλογικὴ ἐσωστρέφεια** καὶ τὸν **συλλογικὸ ἐγκεντρισμὸ** τῶν θρησκευτικῶν Κοινοτήτων καὶ τὴν **ἐπιθετικὴν συσπείρωσί** τους· οἱ θρησκευτικὲς Κοινότητες αὐτές, ἐπειδὴ φοβοῦνται τὸ μέλλον καὶ αἰσθάνονται ὅτι ἡ ἱστορία τὶς ἀπειλεῖ, θεωροῦν ὡς ἐπικίνδυνον τὸν «ἄλλον», τὸν **πλησίον**· αὐτο-περιχαρᾶκῶνται, ἐπαναπαύονται στὸ ἀπολιθωμένο δόγμα τους· περιορίζονται στὴν μονότονη καὶ θεσμοποιημένη ρητορεία τους· καὶ αἰσθάνονται ἀσφαλεῖς, ὅταν γίνονται ὄργανα τοῦ ἔθνους γιὰ τὴν αὐτο-πραγματώσιν του².

β. Ἡ Νέα Ἐποχὴ· τὸ πολύμορφο κίνημα τῆς **Νέας Ἐποχῆς** προτείνει ἕναν **θρησκευτικὸ μοντερνισμὸ** μὲ κυρίαρχα στοιχεῖα τὴν **πνευματικότητα χωρὶς Θεό**, τὸν ἀπεγκλωβισμὸ ἀπὸ τὰ δεσμὰ τοῦ **ἀπαραιτήτου δόγματος**, τὴν **ἀνθρωπιστικὴν ἠθικὴν** χωρὶς ἀναφορὰ σὲ ὅποιανδήποτε θεϊκὴ ἀποκάλυψιν καὶ τὴν λεγομένη **ὀλιστικὴν σκέψιν** μὲ βάσιν τὸν νεοπαγανισμὸ καὶ τὶς ἐμπειρίες τῶν **ἐσωτερικῶν/ἀποκρυφιστικῶν** κινήματων καὶ θρησκευμάτων τῆς Ἀνατολῆς³.

γ. Ὁ Οἰκουμενισμός· ὁ **Οἰκουμενισμός**, ὡς ἕνα δυναμικὸ κίνημα, προσαρμοζόμενο συνεχῶς στὸ ραγ-

2. Γιὰ μίαν σύντομην εἰσαγωγὴν στὸ θέμα τοῦ **Φουνταμενταλισμοῦ** βλ. **Ἀρχιμανδρίτου Κυπριανοῦ Ἀγιοκυπριανίτου, Ὁρθοδοξία καὶ Φουνταμενταλισμός**, στὸ ἔργο: Ὁρθοδοξία καὶ Οἰκουμενικὴ Κίνησις, σελ. 89-95, Ἀθήνα 1997.

3. Βλ. τὴν ἐνδιαφέρουσα ἐργασία: **Μητροπολίτου Ὁρωποῦ καὶ Φυλῆς Κυπριανοῦ**, Τὸ σύνδρομο τῆς «Νέας Ἐποχῆς» καὶ ἐλπίδα τῆς Ὁρθοδοξίας μας, Φυλὴ Ἀττικῆς 1990 (σσ. 176).

δαίως μεταβαλλόμενο κοινωνικο-πολιτικό περιβάλλον καί παρὰ τήν βαθειά κρίσι που ἀντιμετωπίζει, εἶναι διατεθειμένος νά συνεχίσῃ τήν πορεία του· ἡ **Οἰκουμενική Κίνησις** δὲν λησμονεῖ νά ἀνανεώῃ συνεχῶς τὸ στοίχημά της μὲ τήν ἱστορία, διότι **τὸ ἰδεῶδες της παραμένει σταθερό**: ἂν δὲν ἐπιτευχθῆ – ἢ ἐφ' ὅσον καθυστερεῖ νά ἐπιτευχθῆ – ἡ πλήρης καί ὁρατὴ ἐνότης τῶν Χριστιανῶν στὴν Ἀλήθεια τῆς Πίστεως, **θεωρεῖ ὡς ἀρκετὴ τὴν ὁμοσπονδιακὴ ἐνότητα καί τὴν συγκρητιστικὴ συνύπαρξι καί ἀμοιβαιότητα** τῶν Χριστιανικῶν Κοινοτήτων καί εὐρύτερα τῶν Θρησκείων τοῦ κόσμου.

* * *

ΕΓΕΙΡΟΝΤΑΙ λοιπὸν καίρια ἐρωτήματα:

Ἄρα γε τὸ «*μικρὸν ποίμνιον*» τῶν Ὁρθοδόξων Ἀντι-οικουμενιστῶν τοῦ Πατρίου Ἡμερολογίου ἔχει νά προτείνῃ τὴν ἰδική του λύσι;

Πῶς ἀντιμετωπίζει τὴν περίπλοκη αὐτὴ πραγματικότητα;

Ἔχει ἓνα ξεκάθαρο καί ἐλπιδοφόρο Ὅραμα;

Ἔχει μέλλον ὁ Ὁρθόδοξος Ἀντι-οικουμενισμὸς ἢ τὸ Ὅραμά του εἶναι οὐτοπικὸ καί μοιραίως πρόκειται νά ἐκφυλισθῆ καί διαλυθῆ μέσα στὴν σύγχυσι τῶν φωνῶν;

Ἐν πρώτοις, θὰ πρέπει νά τονισθῆ μὲ τὴν μεγαλύτερη δυνατὴ ἔμφασι, ὅτι τὸ Ὅραμα τῶν Ἀντι-οικουμενιστῶν ταυτίζεται μὲ τὸ Ὅραμα τῆς Ὁρθοδοξίας γιὰ τὸν κόσμον· εἶναι τὸ Ὅραμα, τὸ ὁποῖο βιώνει ἐδῶ καί 2000 χρόνια ἀδιαλείπτως: **ἡ Ἄνακαίνισις τοῦ κόσμου «έν Πνεύματι καί Ἀληθείᾳ»⁴!**

Ἡ Ὁρθόδοξος Πνευματικότητα, ἐνώπιον τῆς πολυπλόκου προκλήσεως τοῦ ἐκκοσμικευμένου περιβάλλοντος, τῆς παγκοσμιοποιήσεως καί τοῦ πλουραλι-

4. Πρβλ. Ἰωάν. δ' 23.

μοῦ, δὲν αισθάνεται ἀπειλουμένη, οὔτε τρέπεται σὲ μία φαντασιακὴ φυγὴ ἀπὸ τὴν πραγματικότητα, οὔτε αὐτο-περιθωριοποιεῖται, οὔτε μυθοποιεῖ ἢ δαιμονοποιεῖ τὴν ἱστορία, οὔτε πολὺ περισσότερο προδίδει τὴν ταυτότητά Της.

Ἡ *Ἑσχαστικὴ καὶ Εὐχαριστιακὴ Ἐμπειρία* τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας κατανοεῖ ὀρθὰ τὰ «σημεῖα τῶν καιρῶν»⁵ καὶ ἀσάλευτα ριζωμένη στὸ θεανδρικό Πρόσωπο τοῦ Χριστοῦ, στὴν ἐνυπόστατη Ἀλήθεια, ὑπενθυμίζει μὲ ἀγάπη στὸν κόσμο, ὅτι ἡ ἐνότης τῶν ἀνθρώπων δὲν εἶναι αὐτοσκοπός, οὔτε θὰ προέλθῃ ἀπὸ τὶς ἰδικές μας ἀποκλειστικὰ προσπάθειες.

Τὸ ὑπερῶν τῆς Πεντηκοστῆς εἶναι τὸ ἀρχέτυπον τῆς ἐνότητος τοῦ κόσμου:

οἱ πιστοὶ ὁμοθυμαδὸν ἐπὶ τὸ αὐτὸ προσκαρτεροῦν τῇ προσευχῇ καὶ τῇ δεήσει, ἀναμένοντες τὴν βιαίαν πνοὴν τοῦ Παρακλήτου νὰ πληρῶσῃ τὸν οἶκον καὶ τὴν οἰκουμένην καὶ νὰ συναγάγῃ εἰς ἓνα καὶ ἐνώσῃ τὰ τέκνα τοῦ Θεοῦ τὰ δισκορπισμένα καὶ νὰ ἀνακαινίσῃ τὸν κόσμον⁶.

Αὐτὴ ἡ Ἀνακαινίσις, αὐτὴ ἡ Πεντηκοστή, εἶναι καρπὸς τοῦ *Πνεύματος* καὶ τῆς *Ἀληθείας*:

ἀπαιτεῖ ἐμμονὴ ἀμετακίνητη στὸν ἀγῶνα γιὰ τὴν ἀπόκτησι τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, μέσα πάντοτε στὰ ἀπαραβίαστα καὶ ἀπαρασάλευτα «ὄρια» τῆς Ὁρθοδόξου Ἀληθείας.

Ὁ ἐσωστρεφῆς *Φουνταμενταλισμός*, ὁ ἀπρόσωπος μοντερνισμὸς τῆς *Νέας Ἐποχῆς* καὶ ὁ συγκρητισμὸς τοῦ *Οἰκουμενισμοῦ* δὲν διαθέτουν τὸ *Πνεῦμα* καὶ τὴν *Ἀλήθεια*, ἐπομένως δὲν ἀποτελοῦν οὐσιαστικὲς σωτηριολογικὲς προτάσεις καὶ ὅπωςδήποτε θὰ ἐκφυλισθοῦν στὸ μέλλον, ὅσο καὶ ἂν τώρα φαίνεται ὅτι διαθέτουν ἰσχύν.

5. Πρβλ. Ματθ. ι' 3.

6. Πρβλ. Πράξ. α' 14, β' 1 ἐ· Ἰωάν. ια' 52.

Γιὰ τὸν λόγο αὐτό, κλείνοντας, ἀπευθύνουμε γιὰ πολλοστή φορά ἀδελφικὴ ἐκκλησι **πρὸς τοὺς ὀρθοδόξους Οἰκουμενιστάς**: νὰ ἀνακρούσουν πρῦμναν καὶ νὰ διακόψουν πλήρως καὶ ὀριστικῶς τὴν συμμετοχὴ τους στὴν *Οἰκουμενικὴ Κίνησι*, λαμβάνοντας ὑπ' ὄψιν τους τοῦλάχιστον τὴν ἐκπληκτικὴ δήλωσι ἐνὸς ὑψηλοβάθμου μέλους τοῦ «Π.Σ.Ε.», τὸ ὁποῖο προσφάτως ὠμολόγησε τὸ ἐξῆς:

«Ἡ οἰκουμενικὴ κίνησι ἔχει γίνεϊ τόσο πεζή, τόσο ὀρθολογιστικὴ, τόσο ἐκκοσμικευμένη ἢ ἴδια, ὥστε νὰ μὴ λαμβάνεται πιά ὑπόψη. Μήπως θὰ ἔπρεπε νὰ κλείσουμε τὴν πόρτα καὶ νὰ ἐπιστρέψουμε στὰ σπίτια μας καὶ νὰ ἀσχοληθοῦμε μὲ τὸν κήπο μας;»⁷!...

Ἐπίσης, ἀπευθύνουμε ἀδελφικὴ ἐκκλησι **πρὸς τοὺς Ἀντι-οικουμενιστάς τοῦ Πατρίου Ἡμερολογίου**: νὰ μὴ δειλιοῦν καὶ κλονίζονται στὸν ἄνισο ἀγῶνα καὶ τίς κατηγορίες ποὺ ἀντιμετωπίζουν ἀπὸ τὸ ἐκκοσμικευμένο περιβάλλον τους.

Ἡ μαρτυρικὴ **ἐμμονή** μας, χάριτι Θεοῦ, στὴν Ἀλήθεια τῆς Ὀρθοδόξου Πίστεως μας δὲν ἐμποδίζει τὴν ἐνότητα τοῦ κόσμου, οὔτε ἀποτελεῖ διαιρετικὸ παράγοντα, ἐφ' ὅσον αὐτὴ ἢ θεοφιλὴς **ἐμμονή** σημαίνει οὐσιαστικὰ **παραμονὴν** ἐν προσευχῇ, ἀγάπῃ καὶ ἀγιότητι στὸ Ὑπερῶν τῆς Ἐκκλησίας, ὅπου

**«Ἡ Χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρός, καὶ ἡ κοινω-
νία τοῦ Ἁγίου Πνεύματος»⁸**

ἀνακαινίζει καὶ θὰ ἀνακαινίζη τὸν κόσμο, νῦν καὶ αἰεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων. Ἀμήν!

7. **Hans Ucko** (εἰδικοῦ γραμματέως τοῦ «Π.Σ.Ε.» γιὰ τὸν διάλογο μὲ τὸν Ἰουδαϊσμό), «Ἐνα ὄραμα γιὰ τὴν Οἰκουμενικὴ Κίνησι», περιοδ. «Καθ' ὁδόν», ἀριθ. 14/Ἰούνιος 1998, σελ. 70.

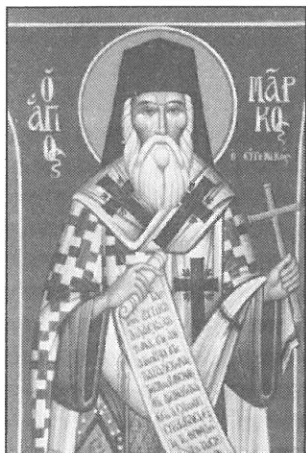
8. Β' Κορινθ. ιγ' 13.

Β΄.

*Ἡ «Ἱερὰ Παρακαταθήκη»
τοῦ Ἁγίου Μάρκου Ἐφέσου*

*Ἀντιαιρετικὸς ἀγὼν ἐν πλήρει
κοινωνίᾳ μὲ τοὺς αἰρετικούς;*

**Ἀρχιμανδρίτου Κυπριανοῦ Ἀγιοκυπριανίτου, «Ἡ
Ἱερὰ Παρακαταθήκη» τοῦ Ἁγίου Μάρκου Ἐφέσου - Ἀντιαι-
ρετικὸς ἀγὼν ἐν πλήρει κοινωνίᾳ μετὰ τοὺς αἰρετικούς;», πε-
ριοδ. «Ὁρθόδοξος Ἐνημέρωσις», ἀριθ. 23/Ἰανουάριος-
Μάρτιος 1997, σελ. 86-87.**

Πρὸς λοιδοροῦντας τοὺς Ἐνισταμένους,
ἀλλὰ κοινωνοῦντας μὲ τοὺς Οἰκουμενιστὰς

Ἡ «Ἱερὰ Παρακαταθήκη» τοῦ Ἁγίου Μάρκου Ἐφέσου

**Ἀντιαιρετικὸς ἀγὼν ἐν πλήρει κοινωνίᾳ
μὲ τοὺς αἰρετικούς;**

ΕΙΝΑΙ λίαν παρήγορο καὶ εὐχάριστο τὸ γεγονός, ὅτι ὁ Ἀντι-οικουμενισμὸς συνεχῶς διευρύνεται καὶ ἰσχυροποιεῖται σὲ πολλὰ ἐπίπεδα.

Ἀκόμη καὶ ἀδελφοί μας ἐν Χριστῷ, παρὰ τὸ ὅτι εὐρίσκονται ἀκόμη στὴν περιοχὴ τῆς Καινοτομίας, στηλιτεύουν αὐστηρότατα τὸν Οἰκουμενισμό, χαρακτηρίζοντες αὐτὸν ὡς «ἀπαίσιον συγκρητισμὸν» καὶ «χείρονα πάσης αἰρέσεως», οὐδόλως συμφωνοῦντες μὲ σχετικὰς δηλώσεις καὶ πράξεις τῶν ποιμένων τους.

Παραδόξως ὁμως καὶ ἐνῶ ἔχουν ὡς σύμβολον τὸν ἐν Ἁγίοις Πατέρα ἡμῶν Μάρκον τὸν Εὐγενικόν, Ἀρχιεπίσκοπον Ἐφέσου, προβάλλουν τὸ ἐξῆς σύνθημα: «Ἀγὼν, ἀλλὰ ἐντὸς τῶν τειχῶν!», θεωροῦντες προφανῶς ὅσους δὲν κοινωνοῦν μὲ τοὺς Οἰκουμενιστὰς - χείρονας πάντως τῶν ἐνωτικῶν Λατινοφρόνων τοῦ ΙΕ' αἰῶνος - ὡς εὐρισκομένους δῆθεν «ἐκτὸς τῶν τειχῶν».

Ταπεινῶς φρονοῦμε, ὅτι ἡ στάσις καὶ οἱ διακηρύξεις αὐτὲς εἶναι ἀντιφατικές, ὅπωςδήποτε δὲ ἀσύμφωνες πρὸς τὴν «Ἱερὰν Παρακαταθήκην» τοῦ Ἁγίου Μάρκου Ἐφέσου.

Καὶ ἐξηγοῦμεθα, ἐν συντομίᾳ, βασιζόμενοι ἀποκλειστικῶς σὲ κείμενα τοῦ Ἁτλαντος τῆς Ὁρθοδοξίας.

1. Ὁ Ἅγιος Μάρκος τηροῦσε μίαν συνεπῆ καὶ ἀταλάντευτο στάσι ἐναντι τῶν Λατινοφρόνων: δὲν ἐδέχετο οὔτε καὶ τὴν παραμικρὰν ἔκφρασι κοινωνίας μαζί των, «οὔτε μετὰ θάνατον».

• «Οὔτε βούλομαι οὔτε δέχομαι τὴν αὐτοῦ (sc τοῦ Λατινόφρονος πατριάρχου) ἢ τῶν μετ' αὐτοῦ κοινωνίαν, τὸ παράπαν οὐδαμῶς οὔτε ἐπὶ ζωῆς μου, οὔτε μετὰ θάνατον»¹.

• «Ὡσπερ παρὰ πᾶσάν μου τὴν ζωὴν ἤμην κεχωρισμένος ἀπ' αὐτῶν (sc τῶν Λατινοφρόνων), οὕτω καὶ ἐν τῷ καιρῷ τῆς ἐξόδου μου, καὶ ἔτι καὶ μετὰ τὴν ἐμὴν ἀποβίωσιν ἀποστρέφομαι τὴν αὐτῶν κοινωνίαν καὶ ἔνωσιν»¹.

• «Καὶ ἐξορκῶν, ἐντέλλομαι, ἵνα μηδεὶς ἐξ αὐτῶν προσεγγίσῃ ἢ ἐν τῇ ἐμῇ κηδεῖα ἢ ἐν τοῖς μνημοσύνοις μου» καὶ ἐπιχειρήσῃ «συλλειτουργεῖν τοῖς ἡμετέροις (sc κληρικοῖς)»¹.

• «Δεῖ γὰρ παντάπασιν (παντελῶς) ἐκείνους (sc τοὺς Λατινόφρονες) εἶναι κεχωρισμένους ἡμῶν»¹.

2. Ὁ Ἅγιος Μάρκος τὴν κοινωνία μὲ τοὺς ἐνωτικούς Λατινόφρονες θεωροῦσε ὡς «τὸ τὰ ἄμικτα μίγνυσθαι»· ἀρὰ γε, πῶς δικαιολογοῦσε τὴν ἀπόλυτο αὐτὴν στάσι;

• «Πέπεισμαι γὰρ ἀκριβῶς», ἐπεξηγεῖ, «ὅτι ὅσον ἀποδιῖσταμαι (ἀπομακρύνομαι) τούτου (sc τοῦ Λατινόφρονος πατριάρχου) καὶ τῶν τοιοῦτων, ἐγγίζω τῷ Θεῷ καὶ πᾶσι τοῖς πιστοῖς καὶ ἀγίοις Πατράσι· καὶ ὡσπερ τούτων χωρίζομαι, οὕτως ἐνοῦμαι τῇ ἀληθείᾳ καὶ τοῖς ἀγίοις Πατράσι, τοῖς θεολόγοις τῆς Ἐκκλησίας· ὡσπερ αὐτὴ (sc πάλιν) πείθομαι τοὺς συντεθειμένους (συμφωνοῦντας) τούτοις ἀποδιῖστασθαι τῆς ἀληθείας καὶ τῶν μακαρίων τῆς Ἐκκλησίας διδασκάλων»¹.

1. Ἁγίου Μάρκου Ἐφέσου, PG τ. 160, σελ. 536-7/P.O. τ. 25, 346-348 («Ἀπολογία, ῥηθεῖσα ἐπὶ τῇ τελευτῇ αὐτοῦ αὐτοσχεδίως»).

3. Ὁ Ἅγιος Μᾶρκος συμβούλευε μὲ πατρικὴν αὐθεντία νὰ πράττουν ὁμοίως καὶ οἱ ἄλλοι ἀνθενωτικοί.

- «Ἀξιῶ οὖν τὴν ἀγιωσύνην σου, ἵνα τὸν ὑπὲρ Θεοῦ ζῆλον ἀναλαβὼν, ...παραινέσης τοῖς τοῦ Θεοῦ ἱερεῦσιν, ἐκφεύγειν ἅπασιν τρόποις τὴν κοινωνίαν αὐτοῦ (sc τοῦ Λατινόφρονος μητροπολίτου Ἀθηνῶν) καὶ μῆτε συλλειτουργεῖν αὐτῷ, μῆτε μνημονεύειν ὄλως αὐτοῦ, μῆτε ἀρχιερέα τοῦτον, ἀλλὰ λύκον καὶ μισθωτὸν ἡγεῖσθαι»².

- «Φεύγετε οὖν καὶ ἡμεῖς, ἀδελφοί, τὴν πρὸς τοὺς ἀκοινωνήτους κοινωνίαν καὶ τὸ μνημόσυνον τῶν ἀμνημονεύτων»².

- «Φευκτέον αὐτούς (sc τοὺς Λατινόφρονες), ὡς φεύγει τις ἀπὸ ὄφεως, ὡς αὐτούς (καὶ) ἐκείνους, ἢ κάκείνων πολλῶ δήπου χείρονας, τοὺς χριστοκαπήλους καὶ χριστεμπόρους»³.

- «Φεύγετε οὖν αὐτούς, ἀδελφοί, καὶ τὴν πρὸς αὐτούς κοινωνίαν· οἱ γὰρ τοιοῦτοι ψευδαπόστολοι, ἐργάται δόλιοι, μετασχηματιζόμενοι εἰς Ἀποστόλους Χριστοῦ»³.

4. Ὁ Ἅγιος Μᾶρκος ἐθεμελίωσε αὐτὲς τὶς προτροπές, ὡς ἐξῆς:

- «Ὁ λατινοφρονῶν μετὰ τῶν Λατίνων κριθήσεται καὶ ὡς παραβάτης τῆς Πίστεως λογισθήσεται»².

- «Ἠτίμασαν (sc οἱ Λατινόφρονες) Αὐτήν (sc

2. Ἁγίου Μάρκου Ἐφέσου, PG τ. 160, στλ. 1096D-1100A («Ἐπιστολὴ πρὸς Θεοφάνην ἱερομόναχον εἰς Εὐριπον»).

3. Ἁγίου Μάρκου Ἐφέσου, PG τ. 160, στλ. 172B καὶ στλ. 201CD («Τοῖς ἀπανταχοῦ τῆς γῆς καὶ τῶν νήσων εὕρισκομένοις Ὀρθοδόξοις Χριστιανοῖς», § 6 καὶ § 7).

• Στὴν περίφημο αὐτὴν Ἐγκύκλιο, ὁ Ἅγιος Μᾶρκος, ὁμιλῶν γιὰ τοὺς Παπικούς, λέγει χαρακτηριστικῶς, ὅτι «ἐσχίσαμεν αὐτούς καὶ ἀπεκόψαμεν τοῦ κοινοῦ τῆς Ἐκκλησίας σώματος»· «οὐκοῦν ὡς αἰρετικούς αὐτούς ἀπεστράφημεν, καὶ διὰ τοῦτο αὐτῶν ἐχωρίσθημεν»· «αἰρετικοὶ εἰσὶν ἄρα, καὶ ὡς αἰρετικούς αὐτούς ἀπεκόψαμεν» (στλ. 157B, 160A, 161A).

τὴν Ἐκκλησίαν) καὶ ἠχρείωσαν, τοῖς ἐκ πολλῶν χρόνων ἀποκεκομμένοις καὶ σεσηπόσι καὶ μυρίοις ἀναθέμασιν ὑποκειμένοις Αὐτὴν κατασμίξαντες καὶ διὰ τῆς πρὸς αὐτοὺς κοινωνίας τὴν ἄσπιλον τοῦ Χριστοῦ Νύμφην σπιλώσαντες»⁴.

5. Ἄλλὰ καὶ οἱ ἀνθενωτικοὶ ζηλωταὶ τῆς εὐσεβείας ποιά στάσι ἐτήρησαν στὴν κρίσιμη ἐκείνη περίοδο;

- «Οἱ πλείονες τῶν ἀδελφῶν τῇ ἐμῇ ἐξορίᾳ θαρροῦντες βάλλουσι τοῖς ἐλέγχοις (πλήττουσι διὰ τῶν ἐλέγχων) τοὺς ἀλιτηρίους (sc Λατινόφρονες) καὶ παραβάτας τῆς ὀρθῆς πίστεως καὶ τῶν πατρικῶν θεσμῶν, καὶ ἐλαύνουσι (ἐκδιώκουσι) πανταχόθεν αὐτοὺς ὡς καθάρματα, μῆτε συλλειτουργεῖν αὐτοῖς ἀνεχόμενοι, μῆτε μνημονεύειν ὅλως αὐτῶν ὡς Χριστιανῶν»².

- «Ὁ ἄνους Μονεμβασίας (Λατινόφρων)... οὔτε μνημονεύεται παρὰ τῶν καλογῆρων αὐτοῦ οὔτε θυμιᾶται ὅλως ὡς Χριστιανός»².

6. Τὸ ἀποτέλεσμα τῆς συνεποῦς αὐτῆς Πατερικῆς (ἐν)στάσεως ἐναντι τῶν Λατινοφρόνων ἦταν νὰ ναυαγήσῃ ἡ (ψευδ)ἐνωτικὴ προσπάθεια, παρὰ τοὺς σκληροὺς διωγμοὺς καὶ τίς ἐξορίες τῶν ἀνθενωτικῶν.

- Οἱ Λατινόφρονες, «ἵνα τὴν παρ' αὐτῶν γενομένην καινοτομίαν κυρώσωσι», ἀπειλοῦσαν ὅτι «τάχα καὶ διωγμὸν κινήσουσι κατὰ τῶν φοβουμένων τὸν Κύριον, ἐπεὶ μηδενὶ τρόπῳ τὴν πρὸς αὐτοὺς καταδέχονται κοινωνίαν»⁴.

- «Ἄλλὰ (παρὰ τοὺς περιορισμοὺς ὑπὸ τοῦ Λατινόφρονος βασιλέως) ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ τῆς ἀληθείας δύναμις οὐ δέδεται, τρέχει δὲ μᾶλλον καὶ εὐοδοῦται»· «γίνωσκε δὲ ὅτι ἡ ψευδένωσις

4. Ἁγίου Μάρκου Ἐφέσου, «Ἐπιστολὴ πρὸς Θεοφάνην ἱερομόναχον», μονάζοντα ἐν τῷ ὄρει, καλουμένῳ τῆς Μονοβύζου, τῆς νήσου Ἰμβρου (παρὰ Ἄρχιμ. Ἀνδρονίκῳ Κ. Δημητρακοπούλῳ, Ὁρθόδοξος Ἑλλάς..., σελ. 106-107, Ἐν Λειψίᾳ 1872).

(sc Φεράρας-Φλωρεντίας) ὅσον οὐπω τῆ τοῦ Θεοῦ Χάριτι καὶ δυνάμει διαλυθήσεται καὶ τὸ δόγμα τῶν Λατίνων ἀντὶ τοῦ βεβαιωθῆναι διὰ τῆς ψευδοῦς συνόδου, ὅπερ ἀεὶ ἐσπούδαζον (sc οἱ Λατινόφρονες), ἔτι μάλλον ἀνετράπη καὶ ἠλέγχθη καὶ ὡς βλάσφημον καὶ δυσσεβὲς πανταχοῦ στηλιτεύεται, καὶ οἱ τοῦτο κυρώσαντες οὐδὲ διαῖραι (νὰ ἀνοίξουν) στόμα τολμῶσιν ὑπὲρ αὐτοῦ»².

7. Ὁ Ἅγιος Μᾶρκος καὶ οἱ λοιποὶ ἀνθενωτικοὶ διέκοψαν κάθε κοινωνία μὲ τοὺς Λατινόφρονες ἐνωτικούς· τοιοιτοτρόπως ἀνεδείχθησαν γνήσιοι συνεχισταὶ τῆς Ἱεράς τῶν Ὁρθοδόξων Παραδόσεως, μακρὰν τῶν (ψευδο)διλημμάτων «ἐντὸς ἢ ἐκτὸς τῶν τειχῶν».

Ἐπήκουσαν στὸν Ἅγιον Κύριλλο Ἀλεξανδρείας, ὁ ὁποῖος συνεβούλευε τοὺς εὐσεβεῖς ζηλωτὰς τῆς Κωνσταντινουπόλεως, τοὺς ἀγωνιζομένους σθεναρῶς κατὰ τοῦ αἰρετικοῦ Νεστορίου (πρὸ τῆς ὀριστικῆς καταδίκης του), ὡς ἐξῆς:

• «Ἀσπίλους καὶ ἀμώμους ἑαυτοὺς τηρήσατε, μήτε κοινωνοῦντες τῷ μνημονευθέντι (sc Νεστορίῳ), μήτε μὴν ὡς διδασκάλῳ προσέχοντες, εἰ μένει λύκος ἀντὶ ποιμένος»: «τοῖς δὲ γε τῶν κληρικῶν (καὶ) λαϊκῶν διὰ τὴν ὀρθὴν πίστιν κεχωρισμένοις, ἢ καθαιρεθεῖσι παρ' αὐτοῦ, κοινωνοῦμεν ἡμεῖς, οὐ τὴν ἐκείνου κυροῦντες ἄδικον ψῆφον, ἐπαινοῦντες δὲ μάλλον τοὺς πεπονηθότας, κακεῖνο λέγοντες αὐτοῖς: "εἰ ὀνειδίξεσθε ἐν Κυρίῳ, μακάριοι· ὅτι τὸ τῆς δυνάμεως καὶ τὸ τοῦ Θεοῦ Πνεῦμα εἰς ὑμᾶς ἀναπέπαυται"»⁵.

Ἐπήκουσαν στὴν Κανονικὴ Τάξι καὶ τὴν Συνοδικὴ Παράδοσι, ἡ ὁποία τοὺς «ἀποτειχιζομένους» ἀκόμη καὶ «πρὸ συνοδικῆς διαγνώσεως» ἀπὸ τοὺς αἰρετικούς ποιμένας, ὄχι μόνον δὲν κατακρίνει, ὄχι μόνον δὲν

5. Ἁγίου Κυρίλλου Ἀλεξανδρείας, PG τ. 77, στλ. 125BC (Ἐπιστολὴ ΙΗ': «Πρὸς τὸν κλῆρον καὶ τὸν λαόν Κωνσταντινουπόλεως»).

θεωρεῖ «ἐκτὸς τῶν τειχῶν», ἀλλὰ ἀξίους «καὶ τῆς πρεπούσης τιμῆς τοῖς Ὁρθοδόξοις»⁶, διότι «οὐκ ἐπισκόπου ἀπέστησαν, ἀλλὰ ψευδεπισκόπου καὶ ψευδοδιδασκάλου· οὐδὲ σχίσμα κατὰ τῆς Ἐκκλησίας ἐποίησαν, ἀλλὰ μᾶλλον σχισμάτων τὴν Ἐκκλησίαν ἀπήλλαξαν, ὅσον τὸ ἐπ' αὐτοῖς»⁷.

8. Ἐν κατακλειῖδι οἱ Ἀντι-οικουμενισταὶ ἀδελφοί μας, οἱ ὁποῖοι εὐρίσκονται ἀκόμη στὴν περιοχὴ τῆς *Καινοτομίας* καὶ ἔχουν τὴν αἴσθησι, ὅτι ἐξασκοῦν «ἀγῶνα, ἀλλὰ ἐντὸς τῶν τειχῶν», καλοῦνται νὰ ἀπαντήσουν στὰ ἐξῆς ἐνδεικτικὰ ἐρωτήματα, ἀπὸ τὴν ἀπάντησι τῶν ὁποίων θὰ διαπιστώσουν μόνοι των, ἂν ἀκολουθοῦν τὰ ἴχνη τοῦ Ἁγίου Μάρκου τοῦ Εὐγενικοῦ καὶ ἂν διακρατοῦν γνησίως τὴν ἀνθενωτικὴ «Ἱερὰ Παρακαταθήκη» του.

- Πιστεύουν, ὅτι οἱ *Οἰκουμενισταὶ* μὲ τὶς διαχριστιανικὲς καὶ διαθρησκειακὲς δραστηριότητές των ἔχουν «ἀτιμάσει»⁴ καὶ «ἀχρειώσει»⁴ τὴν Ἐκκλησία καὶ ὅτι ἔχουν «σπιλώσει»⁴ τὴν ἄσπιλο Νύμφη τοῦ Χριστοῦ διὰ τοῦ συγχρωτισμοῦ των μὲ αἰρετικούς καὶ ἄλλοθρήσκους;

- Ἐχουν ἐπίγνωσι, ὅτι ὅσον ἀποφεύγουν τὴν κοινωνία μὲ τοὺς *Οἰκουμενιστάς*, «ὡς ἀλιτηρίους καὶ παραβάτας τῆς Ὁρθῆς Πίστεως καὶ τῶν Πατρικῶν θεσμῶν»², τόσο ἐγγίζουσι καὶ ἐνώνονται μὲ τὸν Θεό, τὴν Ἀλήθεια καὶ τοὺς Ἁγίους Πατέρας¹;

- Φροντίζουν νὰ ἀποφεύγουν τὴν κοινωνία μὲ τοὺς *Οἰκουμενιστάς*, «ὡς φεύγει τις ἀπὸ ὄφews»³, ἀκόμη καὶ στὸν καιρὸ τῆς ἐξόδου των;¹

- Λαμβάνουν μέριμνα νὰ μὴ συλλειτουργοῦν² (καὶ συλλειτουργοῦνται) μὲ τοὺς *Οἰκουμενιστάς*, νὰ μὴ μνημονεύουν αὐτούς², νὰ μὴ τοὺς ὀνομάζουσι «ὄλως Χριστιανούς»².

6. Ἱεροῦ Κανόνος ΙΕ' τῆς Πρωτοδευτέρας Ἁγίας Συνόδου ἐν Κωνσταντινουπόλει.

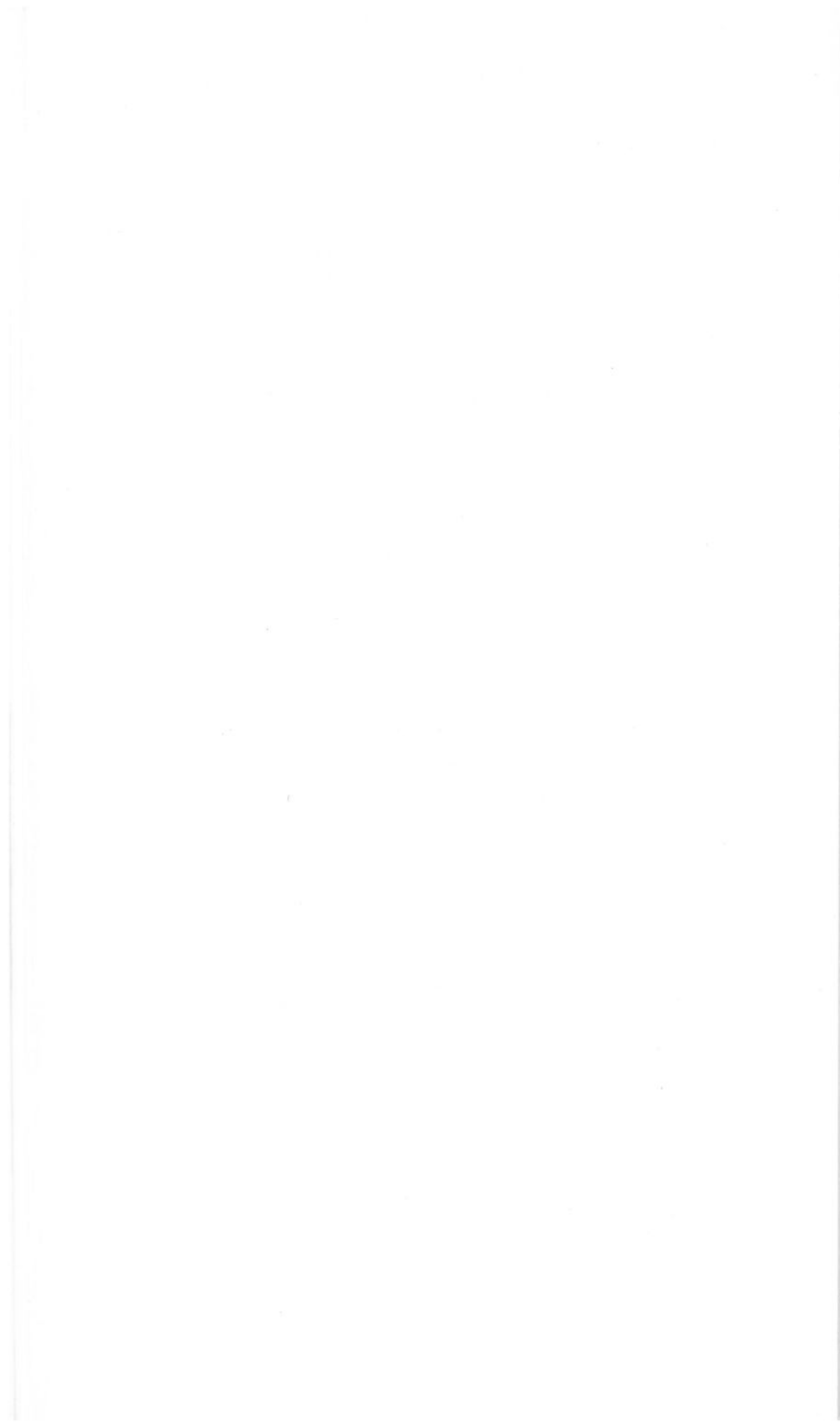
7. *Μοναχοῦ Ἰωάννου Ζωναρά*, Ρ.Π.Σ.Κ., τ. Β', σελ. 694.

νοὺς»² καὶ νὰ διώκουν «πανταχόθεν αὐτοὺς ὡς καθάρματα»²;

• Θεωροῦν τοὺς Οἰκουμενιστὰς ὡς «χριστοκαπήλους»³, «χριστεμπόρους»³ καὶ «ψευδαποστόλους»³ καὶ ὡς «παντάπασιν κεχωρισμένους»¹ ἀπὸ τῶν Ὁρθοδόξων καὶ «ἐπὶ ζωῆς (αὐτῶν)», καὶ «μετὰ θάνατον»¹;

9. Ἄν τελικῶς οἱ ἀδελφοί μας Ἀντι-οικουμενισταί, εὐρισκόμενοι ἐν καινοτομία, παρακάμπτουν τὴν προβληματολογία τῶν ἐρωτημάτων αὐτῶν καὶ νομίζουν, ὅτι εἶναι δυνατόν νὰ διεξάγουν ἀντι-αιρετικὸ ἀγῶνα ὑπὲρ τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ ἐν πλήρει ταυτοχρόνως κοινωνία μὲ τοὺς (παν)αιρετικούς Οἰκουμενιστὰς, ταπεινῶς φρονοῦμε, ὅτι ἔχουν ἀπολέσει ἀκόμη καὶ τὴν ἐννοια τῶν «τειχῶν» τῆς Ἐκκλησίας/Ἀληθείας, ὅποτε θὰ τοὺς προτρέπαμε φιλαδέλφως νὰ ἐμβαθύνουν ἐκ νέου στὶς νοθεσίες τοῦ Ἁγίου Μάρκου καὶ μάλιστα στὴν ἐξῆς καταληκτήρια:

• «Οὐκ ἔτι γὰρ ἐν λόγοις ὁ ἀγὼν, ἀλλ' ἐν πράγμασι»: «δεῖ τοὺς ἀγαπῶντας τὸν Θεὸν ἐργοῖς αὐτοῖς γενναίως παρατετάχθαι **καὶ πάντα κίνδυνον ἐτοίμους εἶναι παθεῖν ὑπὲρ τῆς εὐσεβείας καὶ τοῦ μὴ τῇ κοινωνία χρανθῆναι (μολυνθῆναι) τῶν ἀσεβῶν**»⁴.

Γ΄.

*Ἡ περιφρόνησις
τοῦ Ἀντι-οικουμενισμοῦ*

*Μία σύγχρονη ἐκκλησιολογικὴ
τραγωδία τῆς Ὁρθοδοξίας*

Ἄρχιμανδρίτου Κυπριανοῦ Ἀγιοκυπριανίτου, «Ἡ περιφρόνησις τοῦ Ἀντι-οικουμενισμοῦ - Μία σύγχρονη ἐκκλησιολογικὴ τραγωδία τῆς Ὀρθοδοξίας», περιοδ. «Ὀρθόδοξος Ἐνημέρωσις», ἀριθ. 19-20/Ἰανουάριος-Ἰούνιος 1996, σελ. 69-72.

Ἡ περιφρόνησις τοῦ Ἀντι-οικουμενισμοῦ

Μία σύγχρονη ἐκκλησιολογικὴ τραγωδία
τῆς Ὁρθοδοξίας

α. Ἀντι-οικουμενισμὸς μὲ «λαϊκὸ ἔρεισμα»

Οἱ **Οἰκουμενισταὶ** γνωρίζουν πολὺ καλά, ὅτι ὑφίστανται «ἀντιοικουμενικοὶ κύκλοι», οἱ ὁποῖοι μάλιστα ἔχουν «λαϊκὸ ἔρεισμα»:

«Πολλοὶ ὁμῶς, καὶ ἰδιαίτερα πολλοὶ μεταξὺ τῶν ὀρθοδόξων, διατυπώνουν, μὲ βίαιο κάποτε τρόπο, ἀντι-οικουμενικὲς ἀπόψεις (συγγενικὲς πρὸς τὰ συνθήματα τῶν "Γνησίων Ὁρθοδόξων", ποὺ μπορούσε νὰ διαβάσει κανεὶς στὰ "πλακάτ" κατὰ τὴν τέλεση τῆς λειτουργίας τῆς Λίμα ἢ τῆς ὀρθοδόξου θείας λειτουργίας [κατὰ τὴν διάρκεια τῆς Ζ' Γενικῆς Συνελεύσεως τοῦ «Π.Σ.Ε.» στὴν Καμπέρρα τῆς Αὐστραλίας τὸν Φεβρουάριο τοῦ 1991]). Ὁμολογουμένως, οἱ ἀντιοικουμενικοὶ αὐτοὶ κύκλοι ἔχουν κάποιον εὐρύτερο λαϊκὸ ἔρεισμα, πρᾶγμα τὸ ὁποῖο ὀφείλεται στὴν ἀγνοια τοῦ πραγματικοῦ χαρακτήρος καὶ σκοποῦ τῆς οἰκουμενικῆς κινήσεως»¹.

Βεβαίως τὸ «ἀντιοικουμενικὸ πνεῦμα» δὲν εἶναι ὄψιμο:

«Ἐδῶ καὶ δεκαετίες, λόγου χάρη, στοὺς κόλπους τῶν αὐτοκεφάλων ὀρθοδόξων ἐκκλησιῶν ἐκδηλώνεται κάθε τόσο μὲ διάφορες μορφές καὶ ἀπό

---

1. Καθηγητοῦ Νικολάου Λόσσκου, «Προσδοκίαι καὶ ἀποτελέσματα», στὸν Συλλογικὸ Τόμο, Ἡ Ζ' Γενικὴ Συνέλευση τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν/Καμπέρρα, Φεβρουάριος 1991 / Χρονικὸ, Κείμενα, Ἀξιολογήσεις, Ἐπιμέλεια Γ. Ν. Λαιμοπούλου, σελ. 208-209, ἐκδόσεις «Τέρτιος», Κατερίνη 1992, ὑπογραμ. ἡμέτ.

ὀρισμένες μερίδες ἔνα **ἀντιοικουμενικὸ πνεῦμα** ποὺ παίρνει μιὰ στάση πρὸς τὴν οἰκουμενικὴ δραστηριότητα τῆς Δύσης **πότε ἀπλῶς ἐπιφυλαχτικὴ καὶ πότε ἔντονα ἐχθρική**»².

Ἡ Οἰκουμενικὴ Κίνησις ἔχει δημιουργήσει «**δύο παρατάξεις**», κατὰ τοὺς θεωρητικοὺς τῆς Κινήσεως: τοὺς «**συντηρητικοὺς**» καὶ τοὺς «**προοδευτικοὺς**».

Οἱ «**συντηρητικοὶ**» ἐκφράζουν αὐστηρὲς ἐπικρίσεις κατὰ τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως, οἱ ὁποῖες «**ἐφόσον** **βεβαίως** **στηρίζονται** **σὲ** **βαθιὰ θεολογικὴ θεώρηση** καὶ δὲν ἀποτελοῦν **ἀθεολόγητες ὑστερικὲς ἐκδηλώσεις** **ρυπαρογραφίας** καὶ **φαντακτικῆς** **μισαλλοδοξίας**, **εἶναι** **ὄχι** **μόνο** **δικαιολογημένες** **ἀλλὰ** **καὶ** **ἀπαραίτητες**»³.

* * *

β. «Φυσιολογικὴ διαλεκτικὴ;»

Εκείνο τὸ ὁποῖον ἔχει ἰδιαίτερη σημασία καὶ δίδει τὸν χαρακτήρα καθ' ἡμᾶς τῆς τραγικότητος στὴν δημιουργουμένη κατάστασι ἐξ αἰτίας αὐτοῦ τοῦ ἀντιοικουμενικοῦ πνεύματος, εἶναι ὄχι βεβαίως ἡ φιλοσοφικὴ ἐρμηνεία, κατὰ τὴν ὁποία ἀκόμη καὶ στὸ θέμα τοῦ Οἰκουμενισμοῦ «**δεσπάζει ἡ διαλεκτικὴ ἀνάμεσα** **στὸ** **συντηρητικὸ** **καὶ** **στὸ** **προοδευτικὸ** **στοιχεῖο**», καὶ ὅτι «**σὲ** **τούτῃ** **τῇ** **λειτουργικότητι** **τῆς** **φυσιολογικῆς** **αὐτῆς** **διαλεκτικῆς** **πορεύεται**, **θέλουμε** **δὲ** **θέλουμε**, **ἡ** **ἱστορία**»³.

Τὸ ἐνδιαφέρον ἐστιάζεται ἄλλου: οἱ «**προοδευτικοὶ**» ὁπαδοὶ τοῦ Οἰκουμενισμοῦ, πέρα πάσης «**φυσιολογικῆς** **διαλεκτικῆς**», ἀθετοῦντες Εὐαγγελικὰς καὶ

2. Νικολάου Α. Ματσούκα, Οἰκουμενικὴ Κίνησις/Ἱστορία-Θεολογία, σελ. 7, ἐκδόσεις Π. Πουρναρᾶ, Θεσσαλονίκη 1991, ὑπογραμ. ἡμέτ.

3. Ν. Α. Ματσούκα, αὐτόθι, σελ. 13-14, ὑποσημ. 6, ὑπογραμ. ἡμέτ.

Πατερικὰς φωνάς, ἀδιαφοροῦντες γιὰ τὸν διχασμὸ καὶ σκανδαλισμὸ τοῦ 'Ορθοδόξου ποιμνίου, υἱοθετοῦντες «*Ἴσως γιὰ πρώτη φορά στὴν ἱστορία τῆς Χριστιανοσύνης*», κατὰ τὴν μέθοδο καὶ τοὺς σκοποὺς, «*τὶς ἴδιες περίπου ἀρχές τοῦ ἑλληνικοῦ διαλόγου*»⁴, προχωροῦν καὶ ἐνδιαφέρονται ἐναγωνίως νὰ ἐνωθοῦν μὲ τοὺς ἑτεροδόξους.

Αὐτὸ τοῦτο ἐκφράζει βεβαίως τὸ μέτρο τῆς ποιμαντικῆς των εὐθύνης καὶ εὐαισθησίας...

* * *

γ. «Εἰκόνα διχασμοῦ καὶ θεολογικῆς σχιζοφρένειας»

Η δὲ τραγικότης κορυφώνεται, ὅταν στὴν ἀντίδρασι τοῦ εὐσεβοῦς Λαοῦ τοῦ Θεοῦ προστίθεται καὶ ἡ ἔλλειψις ἐνημερώσεώς του ἀπὸ τοὺς φύσει καὶ θέσει ὑπευθύνους γι' αὐτήν!

Τοιοουτρόπως, ἡ ἀναγκαία καὶ ἐκ τῶν ὧν οὐκ ἄνευ θεολογικὴ προϋπόθεσις συμμετοχῆς στὸν *Οἰκουμενικὸν Διάλογο*, τ.ἑ. ἡ ἐσωτερικὴ ἐνότης τῆς 'Ορθοδόξου 'Εκκλησίας, ἡ ὁποία διασφαλίζεται ὅταν ὑπάρχη «*πλήρης καὶ ἀκριθῆς ἐνημέρωση τοῦ πληρώματος τῆς 'Ορθόδοξης 'Εκκλησίας γιὰ τὶς προϋποθέσεις, τὸ περιεχόμενον καὶ τὸ σκοπὸν κάθε διαλογικῆς προσπάθειας*»⁵, καταστρατηγεῖται καὶ ἀθετεῖται συνεχῶς καὶ ἐνσυνειδήτως.

Ἄνευ ὁμως τῆς συμμετοχῆς τοῦ Λαοῦ τοῦ Θεοῦ, πῶς ὁ «*Διάλογος*» θὰ ἀποκτήσῃ ἐκκλησιολογικὸ χαρακτηριστῆρα, ὥστε νὰ μὴν εἶναι μία ὑπόθεσις «*χριστιανῶν διπλωματῶν*»⁵;

4. Ν. Α. Ματσούκα, αὐτόθι, σελ. 15.

5. Ἀποστόλου Β. Νικολαΐδη, Ἐξηγήσεις καὶ παρεξηγήσεις στὸν ἄνθρωπο τῆς Θεολογίας / Συμβολικὴ μὲ στοιχεῖα Ἀπολογητικῆς, σελ. 238, Ἀθήνα 1990.

Ἐναντιοπαρῶντος δὲ ἐλλόγως τοῦ εὐσεβοῦς Λαοῦ, ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ θεμάτων Πίστεως, εἶναι δυνατόν νὰ ὀμιλοῦμε περὶ λειτουργικότητος τῆς «φυσιολογικῆς διαλεκτικῆς» ἐνῶ πρόκειται «γὰ τὴν διαμόρφωσιν μιᾶς εἰκόνας **διχασμοῦ καὶ θεολογικῆς σχιζοφρένειας**»⁶;

* * *

δ. Ὁ Λαὸς τοῦ Θεοῦ δὲν ἐνημερώνεται

Εἶναι ὁμως ἀλήθεια, ὅτι δὲν ἐνημερώνεται ὁ Λαὸς τοῦ Θεοῦ ἢ ὑπερβάλλομε;

Ἄλλ' αὐτοὶ οἱ ἴδιοι οἱ «χριστιανοὶ διπλωμάται τῶν διαλόγων» ὁμολογοῦν τὴν ἐνοχίαν τους, ὅτι ἡ Ἐκκλησία δὲν «ἐπραξε ὅ,τι ἐπρεπε νὰ πράξει», γὰρ «νὰ διαφωτίσει τὸν λαόν»⁷.

Καὶ σαφέστερα:

«δὲν διαφωτίσαμε τὸν λαόν, δὲν ὑπῆρξε προσπάθεια νὰ πληροφορηθῆ ὁ λαὸς σὲ τί ἀποβλέπουμε, τί ἀκριβῶς εἶναι αὐτὰ ποὺ κάνουμε στὸ Διάλογο. Δημοσιεύουμε βεβαίως τὰ κείμενά μας, ἀλλὰ πόσοι μποροῦν νὰ τὰ παρακολουθήσουν; Δὲν τὰ ἐκλαϊκεύουν κάποιοι Θεολόγοι, σ' Ἀνατολὴ καὶ Δύση. Δὲν ἐνημερώνεται ἐπαρκῶς ὁ λαὸς τοῦ Θεοῦ. Καὶ ἔτσι ὁ λαὸς αὐτός, ὁ ὁποῖος δὲν καταλαβαίνει τόσα πολλὰ ἀπὸ τὶς θεολογικὰς διαφορὰς - καὶ αὐτὸ πρέπει νὰ τὸ ὁμολογήσουμε ἐμεῖς οἱ ἴδιοι - ἀλλὰ θυμᾶται μὲ πολὺ παράπονο, μὲ πολλὴ πίκρα θυμᾶται τὶς σταυροφορίες, θυμᾶται τὶς διαιρέσεις, τὸ μῖσος, θυμᾶται τὸν προσηλυτισμὸν, τὴν Οὐνία, μένει ἀπληροφόρητος. Θυμᾶται ὁ λαὸς καὶ

6. Ἄ. Β. Νικολαΐδης, αὐτόθι, σελ. 237, ὑπογραμ. ἡμέτ.

7. Ἀρχιεπισκόπου Αὐστραλίας Στυλιανοῦ, Στὸ περιθώριον τοῦ Διαλόγου (1980-1990), σελ. 39-40, ἐκδόσεις Δόμος, Ἀθήνα 1991, ὑπογραμ. ἡμέτ.

ἔχει τραύματα βαθιά καὶ μεγάλα. Δὲν κάναμε τίποτε γιὰ νὰ τὸν βοηθήσουμε νὰ θεραπεύσει αὐτὲς τὶς πληγές, αὐτὰ τὰ τραύματα, ἢ τουλάχιστον δὲν κάναμε τίποτε οὐσιαστικὸ ἀκόμη»⁷.

* * *

ε. Ὁμολογεῖται ἡ ὑπαρξὶς ἀντιδράσεως

Η ἔλλειψις λοιπὸν ἐνημερώσεως τοῦ εὐσεβοῦς Λαοῦ ὁμολογεῖται ἐπισήμως· ἡ ὑπαρξὶς ἀντιδράσεως καὶ Ἀντι-οικουμενισμοῦ ἐπίσης:

«Οἱ περισσότεροι τῶν Ὁρθοδόξων Προκαθημένων, ὅπως καὶ ὁ Σεπτὸς Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης», «ἐπὶ δεκαετίες ἕως σήμερον ἔχουν δεχθῆ καὶ πυρὰ γιὰ τὸν γνωστὸ οἰκουμενικὸ τους προσανατολισμὸ καὶ γιὰ τὴν ἐνεργὸ προσωπικὴ συμβολὴ τους στὸ ἔργο τῆς προωθήσεως τοῦ διαλόγου αὐτοῦ. Τὸ ἴδιο ἰσχύει γιὰ ὅλους τοὺς Ὁρθοδόξους κληρικοὺς καὶ λαϊκοὺς θεολόγους, ποὺ ἐπισήμως ἢ ἀνεπισήμως συμμετέχουν στὶς διάφορες μορφές τοῦ διαλόγου αὐτοῦ»⁸.

* * *

στ. «Κρίσις» καὶ «κατάκρισις» τοῦ «Διαλόγου»

Ποιοὶ εἶναι ὁμως αὐτοί, οἱ ὅποιοι «ὄχι ἀπλῶς κρίνουν τὸν Διάλογο», ἀλλὰ καὶ τὸν «κατακρίνουν»; Καὶ ποιές οἱ προεκτάσεις τῆς κριτικῆς αὐτῆς;

⁸ Καθηγητοῦ Εὐαγγελίου Θεοδώρου, «Κριτικὲς παρατηρήσεις γιὰ τὴν Ρωμαιοκαθολικὴ ἀντιμετώπισι τῶν πανορθοδόξων αἰτιάσεων», περιοδ. «Ἐκκλησία», ἀριθ. 15/15.10.1992, σελ. 5458, ὑπογραμ. ἡμέτ. - (τὸ ἄρθρο αὐτὸ εἶναι τὸ δέκατο μιᾶς σειρᾶς 25 ἄρθρων / Φεβρουάριος 1992 - Ὀκτώβριος 1994 (!) / μὲ διαφορετικὸ τίτλο, ἀλλὰ κοινὸ θέμα: κρίνονται οἱ ἐνέργειες τοῦ Βατικανοῦ, διὰ τῶν ὁποίων ἀναζωπυροῦται ἡ Οὐνία καὶ ματαιώνεται ἡ «οἰκουμενικὴ προσέγγισις»).

Ὁ ἀρχιεπίσκοπος Αὐστραλίας κ. Στυλιανός, ἓνας ἀπὸ τοὺς βετεράνους τοῦ Οἰκουμενισμοῦ, «ἐξομολογεῖται» πολὺ ἐνοχλημένος, γιὰ τὶς Ὀρθόδοξες ἀντιδράσεις:

«Ἐντὸς τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, καὶ δὴ τῆς Ἑλλαδικῆς», «πλῆθος καὶ ἐπισκόπων τῆς καὶ ἄλλων κληρικῶν τῆς καὶ ἄλλων θεολόγων τῆς καὶ ἄλλων κύκλων ἐκκλησιαστικῶν καὶ μὴ, ὄχι ἀπλῶς κρίνουν τὸν Διάλογο. Θὰ θέλαμε πάρα πολὺ νὰ τὸν κρίνουν τὸν Διάλογο καὶ νὰ μᾶς βοηθήσουν καὶ νὰ μᾶς συμβουλευοῦν καὶ νὰ μᾶς ἐνισχύουν καὶ μὲ τὴν προσευχὴ τῶν καὶ μὲ τὴν γνώμη τῶν. Δὲν τὸν κρίνουν. Τὸν κατακρίνουν ἐκ τῶν προτέρων. Καὶ δὲν κατακρίνουν μόνον τοὺς Καθολικοὺς μὲ τοὺς ὁποίους ἔχουμε διαφορὰς. Κατακρίνουν καὶ αὐτὸν τὸν Διάλογο, τὸν ὁποῖον ἐκ τῶν προτέρων χαρακτηρίζουν ὡς προδοσία. Καὶ τὸ ἔτι πικρότερο καὶ τὸ πιὸ ἀδικο. Κατακρίνουν καὶ τοὺς μετέχοντες, τοὺς ἐντεταλμένους νὰ κάνουν τὸν Διάλογο ὀρθοδόξους κληρικοὺς ἢ λαϊκοὺς ὡς ἀποστάτας, ὡς φιλοδυτικούς»⁹.

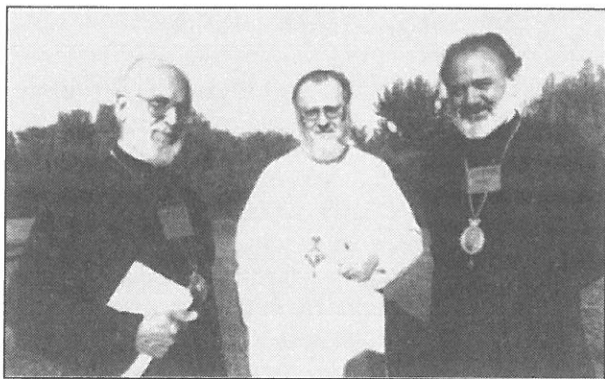
Ἡ ἀντίδρασις τοποθετεῖται στὶς ἀπαρχὲς τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως:

«Ἀτυχῶς, μετὰ τὸ 1920 κυρίως πού συμμετέχουμε κάπως περισσότερο στὶς οἰκουμενιστικὲς αὐτὲς προσπάθειες, εἴτε εἶναι οἰκουμενιστικὴ κίνηση μὲ τοὺς Προτεστάντες εἴτε μὲ τοὺς Καθολικοὺς, ὑπάρχει αὐτὸς ὁ ὑπερβάλλον ζήλος τοῦ νὰ εἶσαι "ὑπερορθόδοξος" καὶ νὰ κρίνεις τοὺς ἄλλους σὰν προδότες τῆς Ὀρθοδοξίας ἐπειδὴ μετέχουν ἀπλῶς στὴν οἰκουμενιστικὴ κίνηση, ἐπειδὴ φέρνουν νὰ καταθέσουν τὴ μαρτυρία τῆς ἀληθείας»¹⁰.

9. Ἀρχιεπισκόπου Αὐστραλίας Στυλιανοῦ, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 40, ὑπογραμ. ἡμέτ.

10. Ἀρχιεπισκόπου Αὐστραλίας Στυλιανοῦ, αὐτόθι, σελ. 41-42, ὑπογραμ. ἡμέτ.

Ὁ Νέας Ζηλανδίας κ. Διονύσιος, ὁ (τότε) Χαλκηδόνος κ. Βαρθολομαῖος καὶ ὁ Αὐστραλίας κ. Στυλιανὸς (Καμπέρα Αὐστραλίας, 1991).

Καὶ καταλήγει ὁ Οἰκουμενιστῆς ἀρχιεπίσκοπος:

«Στὸ πενταετὲς λοιπὸν αὐτὸ χρονικὸ διάστημα (σημ. ἡμ. 1980 - 1985, ὀρθοδοξο-παπικὸς Διάλογος) **δέχθηκα κατὰ καιροὺς τόσο πολλὰ πυρά, ἐπώνυμα, ἀνώνυμα, καὶ ψευδώνυμα**, πού θὰ ἔπρεπε νὰ εἶχα πάθει ἀνοσία, ὅσο εὐαίσθητος καὶ νὰ ἦμουν»¹¹.

* * *

**Ζ. «Κλείσαμε τὰ αὐτιά στις φωνές
τῶν μετόπισθεν»!...**

Παρά ταῦτα, οἱ Οἰκουμενισταὶ προχωροῦν, χωρὶς νὰ λαμβάνουν ὑπ' ὄψιν τους τὴν ἀντίδρασι τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Σώματος.

11. Ἀρχιεπισκόπου Αὐστραλίας Στυλιανοῦ, αὐτόθι, σελ. 61, ὑπογραμ. ἡμέτ.

Ὁ Καθηγητὴς κ. Γεώργιος Γαλίτης, ὁ ὁποῖος συμμετέχει στὸν «*θεολογικὸ διάλογο μὲ τοὺς Ρωμαιοκαθολικούς*», ὁμολογεῖ μὲ εἰλικρίνεια, ἀπευθυνόμενος στοὺς Παπικούς:

«Κι ὕστερα ἀπὸ ὅλα αὐτὰ [τὶς διαβεβαιώσεις τῶν Παπικῶν γιὰ ἀγαθὲς διαθέσεις], σφίξαμε τὴν καρδιά μας, κλείσαμε τὰ αὐτιά μας στὶς φωνὲς τῶν μετόπισθεν καὶ προχωρήσαμε στὸν Διάλογο... Ἀποφασίσαμε νὰ ὑπερπηδήσουμε τὰ ἐμπόδια, νὰ ἀγνοήσουμε τὶς ἀντίθετες φωνὲς καὶ νὰ διαβοῦμε τὸν Ρουβίκωνα»¹².

Ποῖος ἔδωσε τὸ δικαίωμα στοὺς Οἰκουμενιστὰς νὰ προχωρήσουν στὴν ἱερὰ ὑπόθεσι τῆς ἐπανενώσεως τοῦ διηρημένου Χριστιανισμοῦ, ἀγνοοῦντες τὶς «ἀντίθετες φωνὲς» τῶν «μετόπισθεν»;

* * *

12. Γεωργίου Γαλίτη / Καθηγητοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν καὶ μέλους τῆς θεολογικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ὀρθοδοξο-παπικοῦ Διαλόγου, «*Ἀνοιχτὴ Ἐπιστολὴ πρὸς τὰ ρωμαιοκαθολικά μέλη τῆς Μικτῆς Διεθνοῦς Ἐπιτροπῆς Διαλόγου Ὁρθοδόξων καὶ Ρωμαιοκαθολικῶν*», περιοδ. «*Ὁ Σωτήρ*», ἀριθ. 1468 / 17.6.1992, σελ. 369-70, ὑπογραμ. ἡμέτ.: «*Αἱ δολιότητες τοῦ Βατικανοῦ*».

• *Ἡ «Ἀνοιχτὴ Ἐπιστολή»*, τὴν ὁποῖαν ὁ κ. Γ. Γαλίτης ἀπήλυθε τὴν Κυριακὴ τῆς Ὁρθοδοξίας τοῦ 1992, εἶναι ὄντως «*συγκλονιστικὴ*» καὶ «*ἀποκαλυπτικὴ*»: • ὁμιλεῖ γιὰ «*μουσικὴ*» (ὑπερτέρα) καὶ «*φανερὴ*» διπλωματία τοῦ Βατικανοῦ, τὸ ὁποῖο «*ἀπέβαλε τὴ διπλοπροσωπία*» (Ἰανός: «*ἐκκλησία - κράτος*») καὶ «*ἀπεδύθη ἀπροσχημάτιστα* σὲ ἓνα *λυσσαλέο ἀγῶνα* ἐπικρατήσεως στὶς χώρες αὐτὲς (τῆς πρώην ΕΣΣΔ) διὰ τῆς νεκραναστάσεως οὐνιτικῶν ἐκκλησιῶν» • προσθέτει, ὅτι αὐτὰ «*τὰ σχέδια ἦταν ἔτοιμα ἀπὸ πολὺ παλιὰ* καὶ περίμεναν τὴν εὐκαιρία νὰ ἐφαρμοστοῦν» καὶ • κατακλείει μὲ ἀναφορὰ στὴν συνειδησι τῆς Ἐκκλησίας, «*τὴν δύναμη ἀντιστάσεως τοῦ πιστοῦ Λαοῦ μας, τοῦ Λαοῦ τοῦ Θεοῦ*».

η. Οἱ Ἀντι-οικουμενισταὶ ὑβρίζονται

Δυστυχῶς ὁμως, ὄχι μόνον ἀγνοοῦν, ἀλλὰ καὶ ὑβρίζουν τοὺς Ἀντι-οικουμενιστὰς μὲ τὸν χυδαιότερο τρόπο.

Αὐτὸ τοῦτο ἀκριβῶς συνιστᾷ καθ' ἡμᾶς τὸ **ζενιθ τῆς τραγικότητος** τοῦ οἰκουμενικοῦ σκηنيκοῦ ἐξ ἐπόψεως ὀρθοδόξου συμμετοχῆς:

– **ἐνῶ** ὁμολογεῖται ἡ ἀντίδρασις, σὲ πλῆθος καὶ ἔντασι:

– **ἐνῶ** ἀναγνωρίζεται, ὅτι διεπράχθησαν **«λάθη τραγικά»**¹⁰ ἀπὸ τοὺς θιασώτας καὶ πρωτεργάτας τοῦ **Διαλόγου**

– **ἐνῶ** γίνεται ἀποδεκτὴ ἡ ἀναγκαιότης τῆς διαλεκτικῆς **«ἀνάμεσα στὸ συντηρητικὸ καὶ προοδευτικὸ στοιχεῖο»**³,

ὁμως οἱ ἀντιδρῶντες Ἀντι-οικουμενισταὶ ὑβρίζονται σκαιότατα!

Ἡ παροιμιώδης **«εὐγένεια»** τῆς γλώσσης τοῦ Αὐστραλίας δὲν ἐστράφη δυστυχῶς μὲ τὸν ἴδιο ζῆλο πρὸς ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι διέπραξαν τραγικότερα λάθη, μάλιστα δὲ καὶ βαρύτερα ἀμαρτήματα π.χ. στὴν Καμπέρρα, ἀλλ' ἐστράφη ἐναντίον τοῦ δικαίως ἀγωνιῶντος καὶ πολλαπλῶς δικαιωθέντος Ὁρθοδόξου Λαοῦ τοῦ Θεοῦ.

«Καὶ γίνεται μόνο σ' ἐμᾶς αὐτὸ τὸ ἀπαράδεκτο: νὰ σηκώνονται ὄχι ἀπλῶς λαϊκοὶ θεολόγοι ἢ μὴ θεολόγοι, ἀλλὰ ἄνθρωποι κυριολεκτικὰ ἄσχετοι τελείως, ἀστοιχείωτοι. Δὲν εἶναι ντροπὴ νὰ εἶσαι ἀστοιχείωτος. Ἄν δὲν μάθεις γράμματα δὲν εἶναι ἔγκλημα. Ἄν δὲν δοθεῖ ἡ εὐκαιρία νὰ μυηθεῖς, νὰ σπουδάσεις, νὰ ἐνδιατρίψεις στὴν ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας, δὲν εἶναι ἔγκλημα. Ἀλλὰ εἶναι θράσος νὰ σηκώνεται ὁ ἄσχετος καὶ νὰ διατάζει τὸν ἐπίσκοπο πού στέλνει ἡ Ἐκκλησία, νὰ διατάζει συνόδους μέσα στὴν Ὁρθοδοξία τί θὰ κάμουν ἢ πῶς

θὰ τὸ κάμουν, ἐπισείοντας κάποτε καὶ κανονικὰ ἐπιτίμια»¹⁰.

«Ἄσχετοι», λοιπόν, καὶ «ἀστοιχείωτοι» ὁ κορυφαῖος Δογματολόγος π. Ἰουστίνος Πόποβιτς, ὁ διαπρεπὴς Κανονολόγος κ. Δ. Μουρατίδης καὶ ὁ ζηλωτῆς Καθηγητῆς κ. Ἀνδρέας Θεοδώρου, γὰρ νὰ ἀναφερθοῦμε ἐνδεικτικὰ σὲ μερικοὺς Ἀντι-οικουμενιστάς;

Ἄλλ' ὁ Αὐστραλίας εἶναι ἀσυγκράτητος στὸν κατήφορό του:

«Αὐτός, λοιπόν, ὁ ζήλος, ὁ ὁποῖος κατ' ἀρχὴν σὰν ἐνδιαφέρον γιὰ τὴν ἀκεραιότητα τῆς πίστεως εἶναι ἀξιέπαινος καὶ ἱερός, αὐτὸς ἀκριβῶς ὁ ζήλος ἐξελίχθηκε σὲ ἓνα ἀναρχικὸ κίνημα, σὲ μιὰ ὑστερία, κάποτε - θὰ τὴν πῶ κι αὐτὴ τῆ λέξη - σὲ ἓνα δαιμονισμό. Ὅταν ἄσχετοι καὶ ἀνεύθυνοι μὲ τὸν Διάλογο καθίζουν στὸ σκαμνί, εἴτε ἀπὸ τὰ ἐντυπὰ τους, εἴτε ἀπὸ τὶς κασσέτες τους, εἴτε μὲ ὅποιαδήποτε ἄλλη δρᾶση τους τοὺς ἐντεταλμένους νὰ διεξάγουν ὑπευθύνως τὸν Διάλογο ἐκπροσώπους τῶν Ἐκκλησιῶν, τότε δὲν εἴμεθα Ἐκκλησία, ἀτυχῶς εἴμεθα ἀναρχικὴ κίνηση»¹⁰.

Καὶ συνεχίζει:

«Αὐτὲς οἱ ἀντιρρήσεις καὶ ἐπικρίσεις ποτὲ δὲν ἦσαν συμβολὴ στὸν Διάλογο, αὐθεντικὰ δηλαδὴ θεολογικὰ ἐπιχειρήματα ποὺ θὰ εἶχαν τὴ δύναμη νὰ διδάξουν ἢ τουλάχιστον νὰ προβληματίσουν. Ἦσαν ἀπλῶς συναισθηματικὴ τυφλὴ ἐπιβουλή κατὰ τοῦ ἔργου τῆς ἐν Θεῷ καταλλαγῆς ἀπὸ μέρους μιᾶς στενόψυχης μειοψηφίας, ὄχι δὲ σπάνια καὶ φαρισαϊκὴ προβολὴ ἀνύπαρκτων ἀξιῶν μὲ φωνασκίες καὶ ἀστήρικτους ἰσχυρισμοὺς ὑπὸ μορφὴ τοῦ πιὸ φτηνοῦ βεντετισμοῦ»¹¹.

θ. Μετριοπαθέστερες απόψεις

Γιὰ νὰ συνειδητοποιηθῆ τὸ βάθος τῆς πτώσεως τοῦ ἀρχιεπισκόπου κ. Στυλιανοῦ, θὰ πρέπει νὰ ἰδοῦμε, πῶς ἓνας ἄλλος ὀνομαστός *Οἰκουμενιστῆς* ἀντιμετωπίζει τὸ σκανδαλιζόμενο Ὁρθόδοξο Ποίμνιο.

Ὁ Καθηγητῆς κ. Νικόλαος Λόσσκυ γράφει:

«Πρέπει νὰ συνειδητοποιήσουμε, ὅτι ἐὰν καὶ ἐφ' ὅσον οἱ προαναφερθέντες (σημ. ἡμ. ἀντι-οικουμηνισταὶ) μὴ πληροφορημένοι ἢ κακῶς πληροφορημένοι ὀρθόδοξοι πιστοὶ δὲν ἀποδεχθοῦν τὶς δραστηριότητες τοῦ ΠΣΕ ὡς κήρυγμα τοῦ εὐαγγελικοῦ μηνύματος - παύσουν δηλαδὴ νὰ τὶς θεωροῦν ὡς προδοσία τοῦ εὐαγγελίου τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ -, ἡ ὁποιαδήποτε ὀρθόδοξη συμμετοχὴ σὲ κοινὴ τέλεση τῆς θείας εὐχαριστίας θὰ ἔχει σὰν ἀποτέλεσμα τὸν πολλαπλασιασμό τῶν σχισμάτων καὶ διαιρέσεων καὶ δὲν θὰ δυνηθεῖ νὰ συμβάλλει στὴν ἐνότητα τῶν χριστιανῶν ἢ τῆς ἀνθρωπότητος»¹³.

Υπάρχουν ὁμῶς καὶ οἱ ἐξ ὀρθοδόξων *Οἰκουμηνισταί*, οἱ ὁποῖοι προτείνουν «πράξεις ἀποφασιστικῆς» καὶ «βήματα προφητικὰ», πρὸς τοὺς ὁποίους ὁ κ. Καθηγητῆς ἀπευθυνόμενος, λέγει:

«Ὅσοι ἰσχυρίζονται ὅτι τοῦτο δὲν ἀποτελεῖ σοβαρὸ ἐπιχείρημα καὶ ὅτι εἶναι πλέον καιρὸς νὰ προβοῦμε σὲ πράξεις ἀποφασιστικῆς καὶ νὰ κάνουμε βήματα "προφητικὰ", ὀφείλουν νὰ ἔχουν πάντοτε ὑπ' ὄψη τους, ὅτι μία ἀπὸ τὶς βασικὲς ἀρχὲς τῆς οἰκουμενικῆς μας στρατεύσεως - ἴσως ἡ πιὸ οὐσιαστικὴ καὶ ἡ πιὸ δύσκολη - εἶναι ἡ ποιμαντικὴ μας εὐαίσθησις καὶ μέριμνα νὰ μοιραζόμεθα μὲ "τοὺς ἀδελφούς μας τοὺς ἐλαχίστους»

13. Καθηγητοῦ Νικολάου Λόσσκυ, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 210, ὑπογραμ. ἡμέτ.

Ἡ θεία Λειτουργία τῶν ὀρθοδόξων στὴν ΣΤ΄ Γενικὴ Συνέλευσι τοῦ «Π.Σ.Ε.» στὸ Βανκούβερ τοῦ Καναδά (1983).

τίς γνώσεις καὶ ἐμπειρίες ποὺ ἐμεῖς, οἱ προνομιούχοι, ἔχομε ἀποκτήσει μὲ τὴν συμμετοχὴ μας στὴν οἰκουμενικὴ συνοδοιοπρία, τίς γνώσεις καὶ ἐμπειρίες μας ὅσον ἀφορᾶ στὴν ἐνότητα μεταξὺ τῶν "ἐχθρῶν" τῆς χθὲς καὶ τῶν "ἀποξενωμένων" τῆς σήμερα»¹³.

* * *

1. Κρίσις τοῦ «Π.Σ.Ε.» ἀπόρριψις τοῦ Ἐντι-οικουμενισμοῦ!...

Οἱ Ὀρθόδοξοι Ἐντι-οικουμενισταί, μὴ δεχόμενοι τὴν πρόσκλησι τῶν «προνομιούχων» Οἰκουμενιστῶν, γιὰ συμμετοχὴ στὴν καθ' ἡμᾶς ὄντως «προδοσία τοῦ εὐαγγελίου τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ» καὶ στὴν «οἰκουμενικὴ συνοδοιοπρία», ἀποροῦν καὶ ἐξίστανται γιὰ τὴν ἐξῆς ἀντινομία:

Οἱ μὲν ἀπόψεις τῶν ἀντιδρώντων περιφρονοῦνται καὶ χλευάζονται, οἱ δὲ Οἰκουμενισταί ὁμολογοῦν, ὅτι τὸ «Π.Σ.Ε.» διέρχεται βαθυτάτη κρίσι!

Καὶ ἡ ἀσθένεια τοῦ Οἰκουμενικοῦ Ὄργανισμοῦ τῆς

Γενεύης ἐπισημαίνεται, ἀλλὰ καὶ ἡ Ὁρθόδοξος κριτικὴ ἀπορρίπτεται!

Εἶναι γνωστό, ὅτι τὸ «Π.Σ.Ε.» κατηγορεῖται σήμερα γιὰ συμβιβασμὸ ὡς πρὸς τὴν πιστότητά του στὸ Εὐαγγελικὸ Μήνυμα.

Τί ἀνεμένετο λοιπὸν στὴν Καμπέρρα;

«Ἦταν, λοιπόν, πολὺ σημαντικό, ἰδιαίτερα γιὰ ὅσους βρίσκονται σήμερα ἀντιμέτωποι μὲ παρόμοιες καταστάσεις καὶ κατηγορίες, νὰ ἀναμένουν ἀπὸ τὴν Γενικὴ Συνέλευση μίᾱ σαφῆ δήλωση ἀπολύτου πιστότητος πρὸς τὸ εὐαγγέλιο. Ἦταν δὲ ἀκόμη περισσότερο σημαντικό, ἂν λάβομε μάλιστα ὑπ' ὄψη ὅτι οἱ ὑποψίες δὲν περιορίζονται στὸν χῶρο τῆς Ἀνατολικῆς Εὐρώπης μόνον, ἀλλὰ ἰσχύουν καὶ σὲ ἄλλα γεωγραφικὰ μήκη καὶ πλάτη τοῦ ὀρθοδόξου κόσμου»¹⁴.

Καὶ τί ἀπέγινε;

«Εἶναι, ἐν τούτοις, πολὺ σπουδαιότερο, ὅτι μεταξὺ πολλῶν ὀρθοδόξων - συμπεριλαμβανομένου καὶ ἐμοῦ (σημ. ἡμ. λέγει ὁ Ν. Λόσσκυ) - ποὺ ὡς "ὀρθόδοξοι" θεωροῦν χρέος τους ἐπιβεβλημένο νὰ συμμετάσχουν ἐνεργὰ στὴν οἰκουμενικὴ κίνηση καὶ νὰ συμπαρασταθοῦν τὸ ΠΣΕ, ὑπάρχει μίᾱ αὐξανόμενη ἐντύπωση, ὅτι τὰ τελευταῖα χρόνια διαφαίνεται κάποια τάση ἀπομακρύνσεως τοῦ ΠΣΕ ἀπὸ τοὺς σκοποὺς του. Γι' αὐτὸ καὶ τὸ κυριώτερο ἐρώτημα ποὺ οἱ ὀρθόδοξοι ὁμόφωνα ἀπηύθυναν πρὸς τὴν Γενικὴ Συνέλευση ἦταν τὸ ἐξῆς: "Κατὰ πόσο συνεχίζομε στὸ Παγκόσμιο Συμβούλιο Ἐκκλησιῶν νὰ ἀποβλέπομε στὸν ἴδιο στόχο, τὸν σκοπὸ ἐκεῖνο ποὺ μᾶς ὑπαγόρευσε νὰ γίνομε μέλη τοῦ Συμβουλίου (ἐπειδὴ ὁ σκοπὸς αὐτὸς ταυτίζεται μὲ τὴν οὐσία τῆς Ὁρ-

14. Καθηγητοῦ Νικολάου Λόσσκυ, αὐτόθι, σελ. 209-210, ὑπογραμ. ἡμέτ.

θοδοξίας καὶ ἐπειδὴ ἀποτελεῖ συστατικὸ στοιχεῖο τῆς λειτουργικῆς μας δεήσεως): τὴν ἀποκατάσταση τῆς μίας κοινωνίας, τῆς μίας εὐχαριστιακῆς προσφορᾶς ὅλης τῆς δημιουργίας;»¹⁴.

* * *

Ἔχουν λοιπὸν ἄδικο οἱ Ὀρθόδοξοι Ἀντι-οικουμενισταὶ τοῦ Πατρίου Ἡμερολογίου, ὅταν ἀπευθύνουν τὸ ἀγωνιώδες καὶ φιλάδελφο ἐρώτημα πρὸς τοὺς ἐξ ὀρθοδόξων Οἰκουμενιστάς:

«Quo Vadite orthodoxi Oecumenisti?»
Ποῦ πηγαίνετε, ὀρθόδοξοι Οἰκουμενισταί;

Δ΄.

Ὁ Οἰκουμενισμὸς
ὡς ἐκκλησιολογικὴ αἵρεσις

Ἱερομονάχου Κλήμεντος Ἀγιοκουπριανίτου, «Ὁ Οἰκουμενισμὸς ὡς ἐκκλησιολογικὴ αἵρεσις», περιοδ. «Ὁρθόδοξος Ἐνημέρωσις», ἀριθ. 26/Ὀκτώβριος-Δεκέμβριος 1997, σελ. 103-104 καὶ ἀριθ. 28/Ἀπρίλιος-Ἰούνιος 1998, σελ. 111-112, 116.

Ὁ Οἰκουμενισμὸς ὡς ἐκκλησιολογικὴ αἵρεσις

I. Ἐπιφανεῖς Οἰκουμενισταὶ κηρύττουν ἀναφανδὸν τὶς ἀντορθόδοξες θέσεις τῆς θεολογίας τῆς «Διευρυμένης Ἐκκλησίας» καὶ τῆς «Βαπτισματικῆς Θεολογίας»

«Ἐξορκίζομεν τοὺς πιστοὺς μας, Καθολικοὺς καὶ Ὀρθοδόξους, νὰ ἐνισχύουν τὸ πνεῦμα τῆς ἀδελφωσύνης, τὸ ὁποῖον προέρχεται ἐκ τοῦ μοναδικοῦ Βαπτίσματος καὶ τῆς συμμετοχῆς εἰς τὴν μυστηριακὴν ζωὴν»

(«Κοινὸ Ἀνακοινωθὲν» πατριάρχου κ. Βαρθολομαίου καὶ Πάπα Ἰωάννου Παύλου Β΄, Βατικανὸ 29.6.1995).

«Εἴμεθα ὅλοι (ὀρθόδοξοι καὶ ἑτερόδοξοι) μέλη Χριστοῦ, ἓνα καὶ μοναδικὸ σῶμα, μία καὶ μοναδικὴ “καινὴ κτίσις”, ἐφ’ ὅσον τὸ κοινὸ μας βάπτισμα μᾶς ἐλευθέρωσε ἀπὸ τὸν θάνατο»

(Πατριάρχης Ἀντιοχείας κ. Ἰγνάτιος, Γενεύη 1987).

ΕΧΟΜΕ ἐπισημάνει τεκμηριωμένως, ὅτι ὁ Οἰκουμενισμὸς ἀποτελεῖ μίαν ἀπολύτως νέαν «ἐκκλησιολογικὴ στάσι» καὶ ἐντεῦθεν τοῦ 1920 ἀναπτύσσεται κυριολεκτικῶς μία «Ἐκκλησιολογικὴ Νεωτερικότητα», ἡ ὁποία προεκάλεσε ριζικὴ ἀλλαγὴ στὴν θεολογικὴ σκέψι καὶ συνείδησι τῶν ὀρθοδόξων Οἰκουμενιστῶν κατὰ τὴν θεώρησι τῶν ἑτεροδόξων καὶ ἑτεροθρήσκων Κοινοτήτων.

Μέσω μιᾶς ποικιλίας θεολογικῶν ἀπόψεων, οἱ Οἰκουμενισταὶ ὑποστηρίζουν, ὅτι οἱ ἑτερόδοξοι εὐρίσκονται ἐντὸς τῶν «ὀρίων» τῆς Ἐκκλησίας.

Ἡ ἀποψις λ.χ. τῆς «Βαπτισματικῆς Θεολογίας» εἶναι, ὅτι τὸ βάπτισμα - ὀρθόδοξο ἢ ἑτερόδοξο - ὀριο-

θετεῖ τὴν Ἐκκλησία καὶ εἰσάγει τοὺς χριστιανοὺς - ἀνεξαρτήτως προελεύσεως - στὰ λεγόμενα «βαπτισματικὰ ὄρια» τῆς Ἐκκλησίας.

Ἡ ἄλλη σχετικὴ θεολογία τῆς «Διευρυμένης Ἐκκλησίας» ὁμιλεῖ περὶ «Ἐκκλησίας ἐν εὐρυτάτῃ ἐννοίᾳ» καὶ «ἐκτὸς τῶν κανονικῶν ὁρίων» καὶ «ἐκκλησιαστικῶν συνόρων» τῆς Ὁρθοδοξίας.

Οἱ ἀπόψεις αὐτές, ὡς καὶ ἄλλες παρεμφερεῖς, χαρακτηρισρίζουν καιρίως τὸν Οἰκουμενισμό ὡς ἐκκλησιολογικὴν αἵρεσι, ἡ ὁποία ἀναιρεῖ πλήρως τὰ ἐκκλησιολογικὰ θεμέλια τῆς Μιᾶς (καὶ Μοναδικῆς) Ἐκκλησίας, δηλαδὴ τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας.

Ἐν συνεχείᾳ παραθέτομε παλαιότερες δηλώσεις ἐπιφανῶν «σκαπανέων» τοῦ Οἰκουμενισμοῦ, ἀλλὰ καὶ νεώτερες/πρόσφατες, οἱ ὁποῖες μαρτυροῦν γιὰ τὴν «ἐνότητα τοῦ πνεύματος» τῶν Οἰκουμενιστῶν καὶ τὴν ἐκπλήσσοσα ἐκκλησιολογικὴ διάβρωσι τῶν ὀρθόδοξων μέσω τῆς συμμετοχῆς των στὴν Οἰκουμενικὴ Κίνησι, καθὼς καὶ τὸν σταθερὸ τους προσανατολισμὸ πρὸς τὴν πραγμάτωσιν τῆς «Παγκοσμίου Ὁρατῆς Ἐκκλησίας», ἤδη ὑφισταμένης ἀοράτως καὶ ἀπαρτιζομένης δῆθεν ἀπὸ τὴν Ὁρθοδοξία, τὸν Μονοφυσιτισμὸ, τὸν Παπισμὸ καὶ Προτεσταντισμὸ.

* * *

α) Ἀπόψεις τοῦ πρωθιερέως Βασιλείου Ζενκόβσκυ († 1963), Καθηγητοῦ καὶ Ἀντιπρυτάνεως τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Ἁγίου Σεργίου στὸ Παρίσι.

«Πρέπει νὰ λησμονήσωμε διὰ παντὸς καὶ νὰ ἐγκαταλείψωμε τὴν ὑπερήφανον γνώμη, ὅτι τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ εἶναι μόνον μεθ' ἡμῶν καὶ εἰς ἡμᾶς (τοὺς Ὁρθοδόξους)... Ὅταν εὐρίσκωμαι ἐκτὸς τῆς Ὁρθοδοξίας, αἰσθάνομαι ὅτι εἶμαι πάντως ἐντὸς τῆς Ἐκκλησίας. Κατενόησα, ὅτι τὰ ὄρια τῆς Ἐκκλησίας εἶναι ἀπείρως πλατύτερα

καὶ περιεκτικώτερα, ἀπ' ὅτι συνήθως νομίζομε... Ποιὸς θὰ τολμήσῃ νὰ ἰσχυρισθῇ, ὅτι ἐκτὸς τοῦ περιτειχίσματος τῆς Ἐκκλησίας (Ὁρθοδόξου) ὁ Χριστὸς δὲν ἔχει οὔτε Ἐκκλησίαν, οὔτε ὑπηρέτας, οὔτε μαθητάς; Ἄρά γε εἶναι δυνατὸν νὰ τοὺς ἀπορρίψωμε (τοὺς ἑτεροδόξους) μόνον ἐπειδὴ ὑπηρετοῦν τὸν Θεὸν διαφορετικὰ ἀπὸ ἐμᾶς;... Ἐγὼ τώρα πιστεύω, ὅτι οἱ Προτεστάνται εὐρίσκονται εἰς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ ἐργάζονται ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας, ἴσως χωρὶς νὰ τὸ καταλαβαίνουν καὶ (χωρὶς) νὰ καλοῦν τὰ πράγματα μὲ τὸ ὄνομά τους... Ὅχι, ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ εἶναι πλατυτέρα τῆς περιορισμένης γνώμης μας περὶ αὐτῆς. Περιλαμβάνει ὅλους τοὺς πιστεύοντας εἰς Θεὸν καὶ ἀγαπώντας Αὐτόν, ὅπως καὶ ἂν ἐκδηλώνεται ἡ πίστις καὶ ἡ ἀγάπη τους»¹.

Σχόλιον: Ἡ ἀποψις τῆς τελευταίας προτάσεως, ἐπεκτεινομένη πολὺ εὐκόλα καὶ πρὸς τοὺς ἀλλοθρησκούς, ἀποτελεῖ τὴν βάσι τοῦ **Διαθρησκειακοῦ Οἰκουμενισμοῦ**, ὁ ὁποῖος διακηρύσσει, ὅτι δῆθεν ὅλοι οἱ «πιστεύοντες» τῶν διαφόρων θρησκειῶν εἶναι ἐνωμένοι μέσῳ μιᾶς κοινῆς ἐσωτερικῆς ἐμπειρίας («μυστικὸς ρεαλισμὸς») τῇ ἐπινεύσει τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

β) Ἀπόψεις τοῦ Ἀντωνίου Καρτάσωφ († 1960), Καθηγητοῦ Ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας στὴν ἴδια Σχολή.

1. Βλ. περιοδ. «Κήρυξ τοῦ Χριστιανικοῦ Κινήματος τῶν Ρώσων Σπουδαστῶν» τοῦ Παρισίου, Νο 5, σσ. 17-18, ἄ.χ., σὲ ἀναδημοσίευσιν στὴν Εἰσήγησι τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Μποκουτσάρου Σεραφεῖμ Σομπόλιεφ: «Πρέπει ἡ Ρωσικὴ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία νὰ λάβῃ μέρος στὴν Οἰκουμενικὴ Κίνησι;», στὸν τόμο «Πρακτικὰ τοῦ Συνεδρίου τῶν Προκαθημένων τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν ἐπὶ τῷ ἑορτασμῷ τῶν 500 ἐτῶν τοῦ Αὐτοκεφάλου τῆς Ρωσικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, 8-18 Ἰουλίου 1948», τ. Β', σσ. 376-377, Μόσχα 1952 (γαλλικὴ μετάφρασις).

«Ἀκόμη καὶ οἱ Προτεσταντικὲς κοινότητες, ποὺ διέρρηξαν ἀνελέητα τὴν ἐπαφή μὲ τὴν ἀποστολικὴ ἱεραρχικὴ διαδοχὴ καὶ τὴν ζῶσα ἱερὰ Παράδοσι τῆς Ἐκκλησίας, διετήρησαν ὅμως τὸ Μυστήριον τοῦ Βαπτίσματος στὸ ὄνομα τῆς Ἁγίας Τριάδος, συνεχίζουν, διὰ μέσου τῆς μυσταγωγικῆς αὐτῆς θύρας, νὰ εἰσάγουν τὰ μέλη τους στοὺς κόλπους τῆς μιᾶς ἀοράτου Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ καὶ νὰ τὰ καθιστοῦν κοινωνικὰ τῆς (αὐτῆς) Χάριτος τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Ὅλα αὐτὰ ἐπιτρέπουν νὰ θέσωμε τὸ ζήτημα τῆς ἐνοποιήσεως τῶν ἐκκλησιῶν στὴν βάσι τῶν ἴσων δικαιωμάτων τους στὸν μυστικὸν τους ρεαλισμὸν, καὶ ὄχι στὴν βάσι τοῦ "οὐνιτισμοῦ", δηλαδὴ τῆς ἐπανενώσεως αἰρετικῶν στὴν Ὁρθόδοξια. Ἡ ἐπανενοποίηση τῶν ἐκκλησιῶν θὰ εἶναι ἡ ἐκδήλωσις καὶ ἡ στερεὰ ἐνσάρκωσις σὲ ὁρατὴ πραγματικότητα τῆς ἤδη ὑφισταμένης ἀοράτου ἐνότητος τῆς Ἐκκλησίας»².

γ) Ἀπόψεις τοῦ Ἡλία Τσονέφσκου, Καθηγητοῦ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς στὴν Σόφια τῆς Βουλγαρίας.

«Τὸ γεγονός, ὅτι οἱ Ὁρθόδοξοι Ἐκκλησίες συμμετέχουν δραστηρίως στὴν Οἰκουμενικὴ Κίνησι μαρτυρεῖ, ὅτι βαθμιαίως ἐγκαταλείπεται ἡ παλαιὰ γνώμη, ὅτι μόνον οἱ Ὁρθόδοξοι Χριστιανοὶ εἶναι οἱ πραγματικοὶ (ἀληθινοὶ) Χριστιανοὶ καὶ ὅτι μόνον αὐτοὶ ἀνήκουν στὴν Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ»³.

2. Βλ. ἄρθρο στὸν συλλογικὸ τόμο: «Χριστιανικὴ Ἐνοποίησης: Τὸ Οἰκουμενικὸ Πρόβλημα στὴν Ὁρθόδοξο Συνείδησι», YMCA, Παρίσι, ἄ.χ., σὲ ἀναδημοσίευσιν τοῦ Protospresbyter Michael Pomazansky «Contemporary Movement for Unification», στὸν τόμο «Selected Essays», p. 228, Holy Trinity Monastery, Jordanville, New York, 1996.

3. Βλ. περιοδ. «Τὸ Πνευματικὸ Πολίτευμα»/Ἰούλιος 1947, σελ. 31, βιβλιοκριτικὴ στὸ βιβλίον ἐτέρου ἐπιφανοῦς Οἰκουμενιστοῦ

Ὁ ἐπίσκοπος Πιτσβούργου κ. Μάξιμος (μὲ ἀκάλυπτη κεφαλή καὶ λευκὰ γένεια) μὲ τρεῖς οὐνίτες ἐπισκόπους ἀμερικανικῶν δικαιοδοσιῶν (Ρουθηνικῆς, Ρουμανικῆς, Μελχιτικῆς), σὲ Σεμινάριο γιὰ κοινὴ μελέτη τοῦ κειμένου τῆς «Βελεμενδίου Ἐνώσεως» στὸ Ὁχάϊο τοῦ Κλήδελαντ τῶν Η.Π.Α. τὸν Ὀκτώβριο τοῦ 1996.

δ) Ἀπόψεις τοῦ ἐπισκόπου Πιτσβούργου/ Η.Π.Α. κ. Μαξίμου (Ἀγιωργούση).

«Τὸ Ἅγιον Πνεῦμα ἐπενεργεῖ σὲ κάθε Χριστιανικὸ Βάπτισμα»· «ὅταν ὁμολογοῦμε πίστι σὲ ἓνα Βάπτισμα εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν, δὲν ἐννοοῦμε μὲ αὐτὸ (μόνον) τὸ Ὀρθόδοξο Βάπτισμα, ἀλλὰ κάθε Χριστιανικὸ Βάπτισμα»· τὸ Ἅγιον Πνεῦμα «δὲν περιορίζεται ἀπὸ ἀνθρώπινα κανονικὰ ὅρια, τὰ ὁποῖα ἔχομε ἐγκαθιδρύσει ἐξ αἰτίας τῶν πεποιθήσεών μας· δὲν δυνάμεθα νὰ δεσμεύσωμε τὸ Πνεῦμα καὶ νὰ μὴ ἐπιτρέψωμε

☩

Καθηγητοῦ τῆς ἰδίας Σχολῆς τοῦ πρωθιερέως Στεφάνου Τσάνκωφ «Ἡ Ἀνατολικὴ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία κρινομένη ἐξ ἐπόψεως Οἰκουμενικῆς», Ζυρίχη 1946-γερμανιστί· σὲ ἀναδημοσίευσαι στὴν Εἰσήγησι τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Μποκουτσάροκ Σεραφεῖμ Σομπόλιεφ «Πρέπει ἡ Ρωσικὴ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία νὰ λάθῃ μέρος στὴν Οἰκουμενικὴ Κίνησι;», ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 378.

εἰς Αὐτὸ νὰ ἐργασθῆ μὲ ὄλους τοὺς ἄλλους Χριστιανοὺς, ἐπειδὴ μερικοὶ ἀπὸ ἐμᾶς ἔτσι ἀπεφάσισαν»· «Ὁρθοδοξία καὶ Ρωμαιοκαθολικισμὸς, οἱ δύο “ἀδελφές ἐκκλησίες”, παλαιόθεν συν-εχίζουσι νὰ ἀναγνωρίζουσι τὸ βάπτισμα ἀλλήλων, ὅπως ἐπίσης καὶ τὰ ἄλλα μυστήρια, τὰ ἐπιτελούμενα στὶς ἐκκλησίες αὐτές»· ὁ ἀναβαπτισμὸς ὑπὸ τῶν Ὁρθοδόξων τῶν ἑτεροδόξων βαπτισμένων Χριστιανῶν ἐμπνέεται ἀπὸ «στενοκεφαλιά, φανατισμὸ καὶ μισαλλοδοξία», «εἶναι μία ἀδικία κατὰ τοῦ Χριστιανικοῦ Βαπτίσματος καὶ πραγματικὰ μία βλασφημία τοῦ Ἁγίου Πνεύματος»⁴.

ε) Ἐπίψεις τῆς «Β' Εὐρωπαϊκῆς Οἰκουμενικῆς Συνελεύσεως» στὸ Γκράτς τῆς Αὐστρίας (23-29.6.1997).

Στὴν πολύκροτη αὐτὴ «Συνέλευσι» τῆς «Διασκέψεως Εὐρωπαϊκῶν Ἐκκλησιῶν» («Δ.Ε.Ε.»/«C.E.C.») συμμετέσχε εὐρυτάτῃ Ἀντιπροσωπία ὀρθοδόξων Οἰκουμενιστῶν, ἡ ὁποία - ἐκτὸς τῶν ἄλλων οἰκουμενιστικῶν ἐκτροπῶν - συνυπέγραψε καὶ κείμενα σαφῶς ἐκκλησιολογικοῦ περιεχομένου, ἐνδεικτικὰ ἀποσπάσματα τῶν ὁποίων εἶναι καὶ τὰ ἑξῆς:

• «Τὸ δῶρο τῆς συμφιλίωσης ἐν Χριστῷ μᾶς ἐμπνέει νὰ ἀφιερωθοῦμε» «στὴν ἀδιάπτωτη ἐπίδιωξι τοῦ σκοποῦ τῆς ὀρατῆς ἐνότητος· στὸ πλαίσιο αὐτὸ θὰ ἐπανεξετάσωμε τίς διαιρέσεις μας, θὰ ἀναρωτηθοῦμε ἂν αὐτές εἶναι ἀποτελέσματα ποικιλιῶν ποὺ ἐθεωρήθησαν παλαιὰ διαιρετικές, ἀλλὰ τῶρα εἶναι δυνατόν νὰ θεωρη-

4. Βλ. περιοδ. ἐπισκοπῆς Πιτσοβούργου «*Illuminator*»/Θέρος τοῦ 1995, σὲ ἀναδημοσίευσιν στὸ περιοδ. «*Orthodox Tradition*», Vol. XIII, No 1/1996, pp. 2-6: «*Orthodox Baptism - In Response to the Illuminator*».

θoῦν ὡς ἐμπλουτιστικὴς»· «νὰ ἐπιδιώξουμε συνεργασία σὲ ὅλα τὰ ἐπίπεδα»· «νὰ συνεχίσουμε σοβαροῦς διαθρησκειακοὺς διαλόγους»⁵.

• «Ὁμολογοῦμε μαζὶ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, ὅτι ἔχομε συσκοτίσει τὴν ἐνότητα, γιὰ τὴν ὁποίαν ὁ Χριστὸς προσευχήθηκε»· «ἂν τὸ νόημα τοῦ Βαπτίσματος, ὡς ἐνσωματώσεως ὄλων τῶν Βαπτισμένων Χριστιανῶν στὸ Σῶμα τοῦ Χριστοῦ, ληφθῆ σοβαρῶς ὑπ' ὄψιν, (τότε) ὅλες οἱ πράξεις βίας κατὰ τῶν γυναικῶν, ὅπως καὶ κατὰ τῆς κάθε ἀνθρωπίνης υπάρξεως, πρέπει νὰ περιγραφοῦν ὡς τραύματα στὸ Σῶμα τοῦ Χριστοῦ»· «κάθε Βάπτισμα δεικνύει τὴν μοναδικὴ ἀξιοπρέπεια κάθε ἀνθρωπίνης υπάρξεως· στὸ βαπτισματικὸ ὕδωρ ἀναγνωρίζουμε τὴν παρουσία τοῦ Πνεύματος, ἡ ὁποία εἶναι ἡ πηγὴ ὅλης τῆς ζωῆς καὶ μᾶς καθιστᾶ μέλη τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ»· «ἐπειδὴ (ὁ Χριστὸς) μᾶς ἔχει συμφιλιώσει, εἴμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ καταβάλλωμε κάθε δυνατὴ προσπάθεια, γιὰ νὰ λάβωμε τὰ ἀπαιτούμενα μέτρα πρὸς τὴν κοινὴν τέλεσιν τῆς Εὐχαριστίας»⁶.

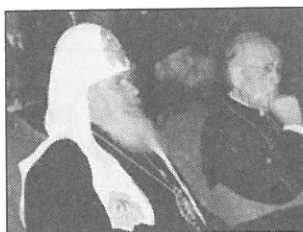
• «Συνιστοῦμε στὶς ἐκκλησίες (μέλη τῆς «Δ.Ε.Ε.»)... νὰ ἀναζητήσουν τὴν κατόρθωσι τῆς ἀμοιβαίας ἀναγνωρίσεως τοῦ Βαπτίσματος μεταξὺ ὄλων τῶν Χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν»· «συνιστοῦμε στὶς ἐκκλησίες νὰ ὑποστηρίξουν τὶς ὁμάδες ποὺ εἶναι ἀφιερωμένες στὸν διαθρησκειακὸ διάλογο»⁷.

• «Ἡ πρώτη μας καὶ μεγαλυτέρα πιστότης εἶναι μόνον ὁ Θεός, τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, τὸ ὁποῖον μᾶς ἔχει συγκροτήσει σὲ ἓνα Σῶμα Χριστοῦ»· «ὁ Θεὸς εἶναι πάντοτε ἐρχόμενος σ' ἐμᾶς τοὺς

5. Βλ. Τελικὸ Κείμενο Νο 1, «Τελικὸν Μήνυμα», § III 8.

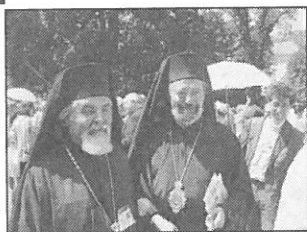
6. Τελικὸ Κείμενο Νο 2, «Βασικὸν Κείμενον», §§ A14, A16, A33.

7. Τελικὸ Κείμενο Νο 3, «Συστάσεις γιὰ πράξι», §§ 1.1, 2.2.

← Ο πατριάρχης Ρωσίας κ. Άλέξιος με τὸν Καρδινάλιο Καΐνιχ στὸ Γκράτς τῆς Αὐστρίας τὸν Ἰούνιο τοῦ 1997.

Ὁ Γαλλίας κ. Ἱερεμίας (Πρόεδρος ἤδη τῆς «Δ.Ε.Ε.» /«C.E.C.») καὶ ὁ Ἑλβετίας κ. Δαμασκηνὸς στὸ Γκράτς τῆς Αὐστρίας τὸν Ἰούνιο τοῦ 1997. →

Χριστιανοὺς ἐπίσης μέσω ἄλλων ἀνθρώπων, τῶν πολιτισμῶν των καὶ τῶν θρησκείων των· ἀν καὶ πιστεύουμε, ὅτι ἔχομε δεχθῆ τὴν ἀσύγκριτη ἀποκάλυψη τοῦ Θεοῦ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, προσφερομένην σὲ ὅλα τὰ ἀνθρώπινα ὄντα κάθε πολιτισμοῦ, (ἐν τούτοις) θὰ ἐμπλουτισθῶμε ἀπὸ τὸν διάλογο μὲ ἄλλους, διότι θὰ μᾶς δεῖξῃ μία νέαν πλευρὰν τῆς ἀνεξαντλήτου αὐθεντίας τοῦ Θεοῦ»⁸.

* * *

ΜΕΤΑ ἀπὸ ὅλες τὶς ἀνωτέρω ἀντορθόδοξες ἀπόψεις, οἱ Ὁρθόδοξοι ἐνιστάμενοι κατὰ τῆς παναιρέσεως τοῦ Οἰκουμενισμοῦ, παραμένοντες ἐπὶ τῆς βάσεως «τῆς ὑγιούς καὶ ἀδιαστρόφου διδασκαλίας», ὡς ἔλεγε ὁ Μέγας Βασίλειος, δικαιούνται πλήρως νὰ ἀποφεύγουν τὴν κοινωνία μὲ τοὺς Οἰκουμενιστάς, «μηδὲν προτιμότερον τῆς ἀληθείας καὶ τῆς ἑαυτῶν ἀσφαλείας τιθέμενοι».

8. Κείμενον «Προϊστορία τῶν συστάσεων γιὰ πρᾶξι», §§ Β6, Β11.

II. Ὁρθόδοξοι, Παπικοὶ καὶ Προτεστάνται εἶναι «ἀλλήλων μέλη» στὸ Σῶμα τοῦ Χριστοῦ;

ΟΙ ΑΡΧΙΕΡΕΙΣ τοῦ Πατριαρχείου τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ τῆς Μόσχας, μὲ συνεχεῖς δηλώσεις τους, διασαφηνίζουν ὁλονὲν καὶ περισσότερο τὴν «περικεκτικὴ» οἰκουμενιστικὴ τους αὐτοσυνειδησία, ἣ ὁποία σαφῶς δὲν ταυτίζεται μὲ τὴν «ἀποκλειστικὴ» Ὁρθόδοξη ἐκκλησιολογικὴ αὐτοσυνειδησία.

Παραθέτομε καὶ νεώτερες ἀπόψεις τῶν Φαναριωτῶν καὶ Μοσχοβιτῶν ἐπισκόπων, οἱ ὁποῖες ἐπιβεβαιώνουν καὶ διευκρινίζουν προηγούμενες, χωρὶς περιθώρια παρερμηνείας.

* * *

α. Ἀπόψεις τοῦ πατριάρχου κ. Βαρθολομαίου

1) Τὸ 1995 ὁ κ. Βαρθολομαῖος, κατὰ τὴν ἐπίσκεψί του στὸ Βατικανό, συναντήθηκε μὲ τὰ μέλη τῆς «Ρωμαϊκῆς Αὐλῆς» (Curgia Romana) καὶ «ἀλλοὺς ὑψηλοβάθμους ἀξιωματούχους τῆς Ἁγίας Ἐδρας», πρὸς τοὺς ὁποίους εἶπε μεταξύ ἄλλων καὶ τὰ ἑξῆς:

«Ἐν τελευταίᾳ ἀναλύσει εἰς δόξαν Θεοῦ καὶ σωτηρίαν τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ κόσμου κατατείνει τὸ ἔργον τὸ ἡμέτερον (τῶν Ὁρθοδόξων) καὶ τὸ ὑμέτερον (τῶν Παπικῶν). Εἶναι δὲ αὐτὸ τοῦτο τὸ ἔργον, εἰς τὸ ὁποῖον ἐκάλεσεν ὁ Κύριος τοὺς Ἁγίους Ἀποστόλους καὶ Εὐαγγελιστάς, τοὺς Προφήτας καὶ Διδασκάλους καὶ Ποιμένας τῆς Ἐκκλησίας καὶ συνεχίζει καλῶν ὁ Θεὸς καὶ διανέμων τὰ τοῦ Πνεύματος χαρίσματα εἰς οἰκοδομὴν τοῦ σώματος καὶ αὔξησιν αὐτοῦ»¹.

---

1. Περιοδ. «Ἐπίσκεψις», ἀριθ. 520/31.7.1995, σελ. 9.

2) Κατὰ τὴν ἴδια ἐπίσκεψι, ὁ πατριάρχης τὸ ἀπόγευμα τῆς 27ης Ἰουνίου ὠμίλησε στὴν Βασιλικὴ τῆς Ἁγίας Μαρίας πέρα τοῦ Τιβέρεως ἐνώπιον ἀναριθμητῶν παπικῶν νέων, συμπροσευχηθεῖς μαζί τους καὶ εἰπῶν μεταξὺ ἄλλων καὶ τὰ ἑξῆς:

«Τέκνα τῆς Ἐκκλησίας ἐν Κυρίῳ εὐλογημένα καὶ ἀγαπητά», «συνεορτάζομεν ἢ Ἀνατολὴ καὶ ἢ Δύσις (τὴν Θρονικὴν τῆς Ρώμης)· Θεοῦ τὸ δῶρον»· «εορτάζομεν, διότι εἴμεθα ἢ ἐπὶ γῆς πορευομένη κοινωρία τῶν Ἀγίων»· «εἶναι δὲ ἢ εορτὴ τῆς Ἐκκλησίας πεπληρωμένη, ὅταν εἶναι παρούσα καὶ συνεορτάζουσα ἢ νεολαία»· «ἐλάβετε διὰ τοῦ Ἁγίου Βαπτίσματος καὶ τοῦ Χρίσματος τὰ χαρίσματα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος· φέρετε ἐν τῇ ψυχῇ καὶ τῷ μετώπῳ ὑμῶν τὰ σημεῖα τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ»².

3) Κατὰ τὸ πρόσφατο ταξίδι του στὶς Η.Π.Α. (24.10-17.11.1997) ὁ κ. Βαρθολομαῖος ἐπισκέφθηκε τὸ διαβόητο παν-ομολογιακὸ «Ἐθνικὸ Συμβούλιο Ἐκκλησιῶν τοῦ Χριστοῦ Ἀμερικῆς» («Ε.Σ.Ε.Χ.Α.»/«NCCC») στὴν Νέα Ὑόρκη (24 Ὀκτ.), ὅπου συμπροσευχήθηκε μὲ τὶς ἱέρειες Μέλβιν Τάλμποτ (Πρόεδρος), Ἰωάννα Κάμπελ (Γεν. Γραμματέα) καὶ ἄλλες παστορίσσοι, στὸν δὲ ἐκτενῆ «χαιρετισμὸ» του πρὸς τὸ «Συμβούλιο» εἶπε καὶ τὰ ἑξῆς, ἀπευθυνόμενος σὲ ἐτερόδοξο ἀκροατήριον:

«Εἴμεθα ἀμφιθαλεῖς (ἀδελφοὶ) εἰς τὸν οἶκον τοῦ Πατρὸς ἡμῶν»· «διὰ τῆς μαρτυρίας του τὸ Ε.Σ.Ε.Χ.Α. ἐπεβεβαίωσεν, ὅτι “εἴμεθα ἀλλήλων μέλη” (Ἐφess. δ' 25)»³.

2. Αὐτόθι, σελ. 5 καὶ 6.

3. Βλ. Διαδίκτυον ἑλληνορθόδοξου Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀμερικῆς/ Ecumenical Patriarchate: «Greetings of His all holiness ecumenical patriarch Bartolomew at the Ecumenical Doxology at the National Council of Churches of Christ in the United States, New York - 24 October 1997».

Ὁ πατριάρχης κ. Βαρθολομαῖος ὁμιλεῖ στὰ μέλη τῆς Ρω-
μαϊκῆς Αὐλῆς (*Curia Romana*) καὶ ἄλλους ὑψηλοβάθμους
ἀξιωματούχους τοῦ Βατικανοῦ (28.6.1995).

6. Ἀπόψεις τοῦ μητροπολίτου

Ἐλβετίας κ. Δαμασκηνοῦ

Ὁ κ. Δαμασκηνὸς συνεχῶς διακηρύττει:

- «Ὁφείλομεν νὰ εἴμεθα ἔτοιμοι νὰ ἀναζητή-
σωμεν καὶ νὰ ἀναγνωρίσωμεν τὴν παρουσίαν τοῦ
Πνεύματος - πράγμα τὸ ὁποῖον σημαίνει: τὴν
Ἐκκλησίαν - καὶ ἐκτὸς τῶν ἰδικῶν μας κανονι-
κῶν ὁρίων, πρὸς τὰ ὁποῖα ταυτίζομεν τὴν μίαν,
ἀγίαν, καθολικὴν καὶ ἀποστολικὴν Ἐκκλησίαν»⁴.

- «Μόνο ἡ στάση αὐτὴ θὰ μᾶς ἐπιτρέψη νὰ
ἀναγνωρίσωμε ἀκόμη καὶ Ἐκκλησίες ἔξω ἀπὸ
τὰ δικά μας σύνορα, σύνορα ποὺ πολὺ συχνὰ
ἔχομε τὴν τάση νὰ ταυτίζωμε κατὰ τρόπο ἀπο-
κλειστικὸ μὲ τὴν σωτηρία ἐντὸς τῆς Μιάς...»^{5,6}.

4. Μητροπολίτου Ἐλβετίας Δαμασκηνοῦ, «Τὸ Ἅγιον Πνεῦμα ἐν
τῇ Ἐκκλησίᾳ», περιοδ. «Ἐπίσκεψις», ἀριθ. 260/15.10.1981, σελ. 13-14.

5. Τοῦ Αὐτοῦ, περιοδ. «Ἐπίσκεψις», ἀριθ. 517/30.4.1995, σελ. 10.

6. Τοῦ Αὐτοῦ, «Εἰς Κύριος, μία πίστις, ἓν βάπτισμα», περιοδ.
«Ἐπίσκεψις», ἀριθ. 518/31.5.1995, σελ. 16.

γ. Ἀπόψεις τοῦ μητροπολίτου Βελγίου κ. Παντελεήμονος

Ἡ ὀρθή ἄποψις τῶν Ἀγιορειτῶν Μοναχῶν, ὅτι ἡ Ὁρθοδοξία δὲν εἶναι μία ἀπὸ τὶς πολλὲς Χριστιανικὲς Ὁμολογίες, ἀλλ' ἀποτελεῖ τὴν Μίαν Ἐκκλησίαν καὶ ὅτι οἱ ἄλλες Ὁμολογίες δὲν εἶναι δυνατόν νὰ καλοῦνται «Ἀδελφαὶ Ἐκκλησίαι», ἐφ' ὅσον ὑφίστανται ἀκόμη δογματικαὶ διαφοραί, προφανῶς ἐνόχλησε τὸν μητροπολίτη Βελγίου κ. Παντελεήμονα, ὁ ὁποῖος προέβη στὶς ἐξῆς δηλώσεις:

«Οἱ Μοναχοὶ τοῦ Ἁγίου Ὁρους εἶναι πολὺ σεβαστοὶ ἀλλὰ ἔχουν νοοτροπία τελείως διαφορετικὴ ἀπὸ αὐτὴν τοῦ ἐνοριακοῦ κλήρου. Ἄλλο νὰ ζεῖς σὲ Μοναστήρι κι ἄλλο νὰ ζεῖς στὴν Ἀθήνα ἢ στὶς Βρυξέλλες. Ἐπιπλέον στὸ Ἅγιον Ὄρος, ὅπως καὶ ἀλλοῦ, ἡ μειοψηφία ποὺ δημιουργεῖ προβλήματα μπορεῖ νὰ ἐπισκιάζει μία πλειοψηφία μὲ εὐρύτερο πνεῦμα, μὲ περισσότερο ἐνδιαφέρον γιὰ τὴ δουλειὰ καὶ τὴν πνευματικὴ ζωὴ παρὰ γιὰ τὶς ἀναχρονιστικὲς συζητήσεις δευτερεύουσας σημασίας· καὶ ὅσον μὲ ἀφορᾶ, θεωρῶ ὅτι ἡ Ἐκκλησία ὀφείλει ἀληθῶς νὰ ζεῖ καὶ μὲ τοὺς δύο τῆς πνεύμονες...»⁷.

Σχόλιον: Ὁ κ. Παντελεήμων θεωρεῖ ὡς «δύο πνεύμονες τῆς Ἐκκλησίας» προφανῶς τὶς «δύο Ἀδελφές Ἐκκλησίες», Ὁρθοδοξία καὶ Παπωσύνη, οἱ ὁποῖες ἀποτελοῦν, κατὰ τοὺς Οἰκουμενιστάς, «δύο διαφορετικὲς ἐκφράσεις τῆς Μιᾶς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ».

7. Ἐφημερ. «Ἐλευθέρο Βέλγιο»/«Libre Belgique», 10.5.1995, στὸ περιοδ. «Πρωτάτον», ἀριθ. 54/Ἰούλιος-Αὐγούστος 1995, σελ. 548.

δ. Ἀπόψεις τοῦ ἐπισκόπου Πιτσβούργου/ Η.Π.Α. κ. Μαξίμου (Ἀγιωργούση)

1) Στὴν 50ῆ συνάντησι τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ὁρθοδοξο-Παπικοῦ Διαλόγου στὴν Ἀμερικὴ (Μιλγουόκυ, Γουϊνσκόνσιν Η.Π.Α., 26-28.10.1995), ὁ ἐπίσκοπος Πιτσβούργου κ. Μάξιμος, ὡς Πρόεδρος τῆς ὀρθοδόξου ἀντιπροσωπίας, εἶπε τὰ ἑξῆς:

«Οἱ Ἐκκλησίαι μας Ἀνατολῆς καὶ Δύσεως διατελοῦν σὲ μία κατάστασι ἀποξενώσεως, ὅχι σχίσματος. Ἔχουμε τὰ ἴδια μυστήρια, ἀλλὰ δὲν δυνάμεθα νὰ συμμεθέξουμε τῆς Εὐχαριστίας. Δὲν ἔχουμε ὅμως παύσει ποτὲ νὰ εἴμεθα ἀδελφοὶ μεταξύ μας»⁸.

2) Ὁ κ. Μάξιμος τὸ 1992 παρίστατο στὴν «Δ΄ Γενικὴ Σύνοδο Ρωμαιοκαθολικῶν Ἐπισκόπων Λατινικῆς Ἀμερικῆς» (12-28.10.1992), ὡς παρατηρητῆς καὶ ἐκπρόσωπος τοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως, παρόντος καὶ τοῦ Πάπα Ἰωάννου Παύλου Β΄.

Ὁ ἐπίσκοπος Πιτσβούργου στὴν ὁμιλία του ποῦ ἐξεφώνησε στὴν παπικὴ αὐτὴ Σύνοδο

«Εὐγνώμονεῖ *“τὸν Ἅγιον Πατέρα, τὸν Πάπα Ἰωάννη Παῦλο Β΄”* ποῦ τὸ *“προσεκάλεσε νὰ πάρῃ μέρος σὰν παρατηρητῆς σ’ αὐτὸ τὸ μεγάλο ἐκκλησιαστικὸ γεγονός”*. **Εὐγνώμονεῖ** ἐπίσης τοὺς *“ἀδελφούς του (Λατίνους) ἐπισκόπους”*. Ὁ Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως κ. Βαρθολομαῖος, λέει, καὶ οἱ σὺν αὐτῷ ἐπίσκοποι τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τοῦ Οἴκουμενικοῦ Πατριαρχείου (*“οἱ ἀδελφοί σας ἐν τῇ Ἁγίᾳ Ἀρχιερωσύνῃ”*) εὐχονται καὶ προσεύχονται γιὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῆς Συνόδου. **Οἱ “δύο ἀδελφές μας Ἐκκλησίαις”**, προσθέτει, *“συνεχίζουν νὰ εἶναι δύο διαφορετικὲς ἐκφράσεις τῆς*

8. Βλ. σχετικὴ Ἐκθεσιὶς στὸ Διεθνὲς Δίκτυο τῶν Η.Π.Α.

Μιάς, Ἁγίας, Καθολικῆς καὶ Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ. Ἀποτελοῦν τὴν μία Ὁδοιποροῦσα Ἐκκλησία, παροῦσα σὲ κάθε τόπο καὶ σὲ κάθε ἐπὶ μέρους ἐκκλησία πάνω στὸν πλανήτη μας τῆς γῆς. Εἶναι οἱ Ἐκκλησίες ὅπου ἡ Θεία Εὐχαριστία ἐπιτελεῖται σὰν συνέχεια τοῦ Μυστικοῦ Δείπνου τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ, καὶ συνέχισις τῆς εὐχαριστιακῆς θείας λειτουργίας τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων". "Παρὰ τὶς φαινομενικὲς διαιρέσεις, ἐκεῖνο ποὺ συνεχίζει νὰ κρατᾶ τὶς δύο ἀδελφές μας Ἐκκλησίες βαθειὰ ἐνωμένες εἶναι ὁ ἴδιος ὁ Χριστός· εἶναι ἡ κοινὴ μυστηριακὴ μας ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ· εἶναι τὸ μυστήριον τῆς πίστεως ὅτι συνεορτάζομε· εἶναι ἡ ἐμπειρία τοῦ Ἀναστάντος Κυρίου ἐν τῇ κλάσει τοῦ ἄρτου τῆς εὐχαριστίας· εἶναι τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιο τοῦ Θεοῦ ποὺ κάνει τὸν Χριστὸ καὶ τὴν ἁγία Βασιλεία Του παρόντα ἀνάμεσά μας". Τέλος, ὁ κ. Μάξιμος ἀποκαλεῖ "ἡγιασμένον" τὸν Πάπα Ἰωάννη ΚΓ', ὁ ὁποῖος εἶχε εἰπῆ ὅτι "Αὐτὸ ποὺ μᾶς ἐνώνει εἶναι πολὺ πιὸ σπουδαῖο ἀπὸ ἐκεῖνο ποὺ μᾶς χωρίζει!", καὶ εὐχεται ἡ Παναγία "νὰ μεσιτεύσῃ στὸν Υἱὸ τῆς γιὰ τὴν ἐπανίδρυσιν πλήρους, ὁρατῆς καὶ τελείας ἐνώσεως μεταξὺ τῶν δύο ἀδελφῶν μας Ἐκκλησιῶν"⁹.

«Κατὰ τὴν διάρκεια τῆς Συνόδου τῶν Λατίνων ἐπισκόπων, στὸ Σάντο Ντομίγκο, ἐγένοντο καθημερινῶς λειτουργίαι. Ὁ ἐπίσκοπος Μάξιμος, ποὺ ἐπὶ δέκα ἡμέρες παρηκολούθησε τὶς συνεδριάσεις καὶ συμμετεῖχε στὶς παπικὲς αὐτὲς λειτουργίες, **καθηγιάζετο "ἀπὸ τὴν παρουσία τοῦ Ἁγίου Πνεύματος"**, καθὼς ὑπεγράμμιζε ἀργότερα στὸν λόγο ποὺ ἐξεφώνησε ἐνώπιον τῶν 360 παπικῶν μελῶν ποὺ πῆραν μέρος»⁹.

9. Βλ. περιοδ. «Ὁ Φωτιστής»/«The Illuminator», Μάϊος-Ἰούνιος 1993, στὸ περιοδ. «Ὁ Φάρος τῆς Ὁρθοδοξίας», Αὐγουστος 1994.

3) Ὁ κ. Μάξιμος τὸ 1996, προλογίζων τὸ βιβλίον «Ὁ Πόθος γιὰ τὴν Ἐνότητα: Ὁρθόδοξοι καὶ Καθολικοὶ σὲ διάλογο» (ἔκδοσις τοῦ Σεμιναρίου τοῦ Ἁγίου Βλαδιμήρου Νέας Ὑόρκης, ἐκδότης Ἰωάννης Μπορέλλι καὶ Ἰωάννης Ἐρικσον), γράφει τὰ ἑξῆς:

«Ἡ κοινὴ προσευχὴ καὶ ἡ κατὰ τὸ μεγαλύτερο δυνατόν συμμετοχὴ στὴν προσευχητικὴ ζωὴ τῆς ἄλλης ἐκκλησίας, ἀποτελεῖ ἐπίσης μέρος τῆς ἐν διαλόγῳ κοινῆς ζωῆς μας... Ἔχουμε ἀνταποκριθῆ στὸ ἔργο τῆς Μικτῆς Θεολογικῆς Ἐπιτροπῆς γιὰ τὸν διάλογο μεταξὺ τῶν δύο ἀδελφῶν ἐκκλησιῶν μας, τῶν «δύο πνευμόνων» τῆς Μιᾶς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ. Αὐτὲς οἱ δύο θὰ πρέπει νὰ συγχρονίσουν καὶ πάλι τὴν ἀναπνοή τους, ὥστε ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ νὰ ἀρχίσῃ νὰ ἀναπνέῃ ὀρθὰ καὶ πάλι».

ε. Ἀπόψεις τοῦ Πατριαρχείου Μόσχας

Ἐνεφανίσθη στὸ Διαδίκτυο τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Ρωσίας ἓνα σχόλιο τῆς *Συνοδικῆς Θεολογικῆς Ἐπιστροφῆς* τοῦ Πατριαρχείου ἐπὶ τῶν κειμένων τοῦ Ὁρθόδοξο-Παπικοῦ Διαλόγου ὑπὸ ἡμερομηνίαν 18.4.1997, μὲ εἰδικὴ ἀναφορὰ στὴν Βελεμένδιο Συμφωνία· τὸ κείμενο τῆς ἐν λόγω Ἐπιτροπῆς ἐξεπονήθη κατόπιν ἐντολῆς τῆς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ρωσικῆς Ἐκκλησίας, ἡ ὁποία συνῆλθε στὴν Μόσχα ἀπὸ 17-23 Φεβρουαρίου 1997, καὶ παρουσιάσθηκε ἐπίσημως στὴν Συνεδρία τῆς Ρωσικῆς Συνόδου τῆς 17.7.1997 ἀπὸ τὸν Πρόεδρο τῆς *Συνοδικῆς Θεολογικῆς Ἐπιτροπῆς* μητροπολίτη Μίνσκ καὶ Σλούτσκ κ. Φιλάρετο, ἡ δὲ Σύνοδος τὸ ἔλαβε ὑπ' ὄψιν τῆς καὶ συνέστησε νὰ δημοσιευθῆ στὸν ἐκκλησιαστικὸ τύπο.

Στὸν ἐπίλογο, παρέχει τὴν ἐξῆς «διασάφηση» ἐπὶ

τῆς «Ἐκκλησιολογικῆς Βάσεως» τοῦ Βελεμενδίου κειμένου:

«**Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία**, ἀπὸ πλευρᾶς τῆς, πάντοτε ἀνεγνώριζε τὴν ἐγκυρότητα τῶν μυστηρίων τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας. Τεκμήριον αὐτοῦ εἶναι τὸ γεγονός, ὅτι οἱ Καθολικοὶ Χριστιανοὶ γίνονται δεκτοὶ στὴν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία διὰ τῆς καλουμένης Τρίτης Τάξεως (Third Order) ἐνώσεως στὴν ὀρθοδοξία - ὄχι διὰ Βαπτίσματος, ὅπως οἱ μὴ Χριστιανοὶ ἢ σεκταριοὶ, ὄχι διὰ Χρίσματος, ὅπως οἱ Προτεστάνται, ἀλλὰ διὰ μετανοίας, ὅπως οἱ σχισματικοί. Οἱ Ρωμαιοκαθολικοὶ κληρικοὶ γίνονται ἀποδεκτοὶ στὸν κληρικὸ βαθμὸ τους, στὸν ὁποῖον προήχθησαν ἀπὸ τὴν Ρωμαιοκαθολικὴ Ἐκκλησία...

»**Τὸ γεγονός** αὐτὸ δείχνει, ὅτι παρὰ τὶς σοβαρὲς θεμελιώδεις διαφορὲς σὲ ἓναν ἀριθμὸ δογματικῶν καὶ πνευματικῶν θεμάτων μεταξὺ τῶν δύο Ἐκκλησιῶν, ὁ Ρωμαιοκαθολικισμὸς κατὰ τὴν Ὁρθόδοξη ἔννοια καὶ Παράδοσι θεωρεῖται ὡς Χριστιανικὴ Κοινότης σὲ σχίσμα ἐναντι τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, διατηρῶν ὅμως ἀποστολικὴ διαδοχὴ...

»**Τὸ Κείμενο** τοῦ Βελεμενδίου δὲν προσθέτει κάτι θεμελιώδες νέο, ἀλλὰ ἀκολουθεῖ τὸν τρόπο τῆς παραδοσιακῆς Ὁρθοδόξου θεωρήσεως τοῦ Καθολικισμοῦ...»¹⁰.

10. Βλ. καὶ περιοδ. «Eastern Churches Journal», Vol. 4, No 2/Summer 1997, pp. 198-199.

Ε΄.

*Πρὸς μίαν πολυθρησκευτικὴν
κοινότητα «πιστευόντων»;*

Ἱερομονάχου Κλήμεντος Ἀγιοκυπριανίτου, «Πρὸς μίαν πολυθρησκευτικὴ κοινότητα "πιστευόντων";», περιοδ. «Ὁρθόδοξος Ἐνημέρωσις», ἀριθ. 21-22/Ἰούλιος-Δεκέμβριος 1996, σελ. 76.

Ὁ Διαθρησκειακὸς Διάλογος μετατρέπει τὴν
Ἐκκλησίαν σὲ «οὐμανιστικὴ θρησκευτικὴ λέσχη»

Πρὸς μίαν πολυθρησκευτικὴν κοινότητα «πιστευόντων»;

ΕΙΝΑΙ λίαν εὐχάριστο τὸ γεγονός, ὅτι ὁ μητροπολίτης Νικοπόλεως κ. Μελετίος σὲ βιβλιάριό του, τὸ ὁποῖο ἤγειρε πολλὴ καὶ ἐντονη συζήτησι, θεωρεῖ ὡς **«δαιμονικῆς προελεύσεως» «τὸ οἰκουμενιστικὸ σύνθημα, ὅτι ὅλες οἱ θρησκείες εἶναι “καλές” καὶ ὅτι “σὲ ὅλες τὶς θρησκείες πίσω ἀπὸ τὰ διαφορετικὰ ὀνόματα, λατρεύεται ὁ ἴδιος Θεός”»¹.**

Τὸ δυστύχημα εἶναι, ὅτι τὸ οἰκουμενιστικὸ αὐτὸ «σύνθημα» ἀποτελεῖ πλέον μίαν συγχορδία παπικῶν, προτεσταντικῶν καὶ ὀρθοδόξων ἀπόψεων, ἡ ὁποία ἀκούγεται σὲ ὄλους τοὺς τόνους μὲ θεολογικὴ ἐπένδυσι.

Ὁ πατριαρχικὸς μητροπολίτης Ἑλβετίας κ. Δαμασκηνός, βετεράνος καὶ πρωτοπόρος τοῦ Διαθρησκειακοῦ Διαλόγου, ἔχει ὑποστηρίξει, ὅτι οἱ ἄλλες θρησκείες (οἱ μὴ Χριστιανικὲς) ἀνήκουν **«στὸ ἴδιο σχέδιο τοῦ Θεοῦ γιὰ τὴ σωτηρία τοῦ κόσμου»** καὶ εἶναι ἠθελημένες ἀπὸ τὸν Θεὸ ὁδοὶ **«γιὰ τὴ δόξα καὶ τὴ σωτηρία τῶν πιστῶν τους»²!**

Ὁ πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως κ. Βαρθολομαῖος, ὅταν ὠμίλησε στὴν **«ΣΤ' Γενικὴ Συνέλευσι τῆς Παγκοσμίου Διασκέψεως Θρησκείας καὶ Εἰρήνης»** (Ρίβα ντελ Γκάρντα Ἰταλίας, Νοέμβριος 1994), ἀπηύθυνε στοὺς ἡγέτας καὶ ἐκπροσώπους διαφόρων θρη-

1. Μητροπολίτου Νικοπόλεως Μελετίου, Ἡ Ἁγία Ἐπιστολή, σελ. 19, Πρέβεζα 1996.

2. Περιοδ. «Ἐπίσκεψις», ἀριθ. 523/31.10.1995, σελ. 12.

σκειῶν ἀπὸ 65 χώρες τοῦ κόσμου, τὴν ἐξῆς προτροπή:

«Εἶναι κοινή ἡ ἀποστολή μας νὰ ἀποκαταστήσωμε (τὴν ἀνθρωπότητα, ὡς κορύφωμα καὶ ἀνακεφαλαίωση τῆς θείας Δημιουργίας) στὸ ἀρχικὸ μεγαλεῖο καὶ τὸ πρῶτο κάλλος της. Εἶθε ὁ Οὐράνιος Πατήρ μας νὰ μᾶς χαρίσῃ τὴν πίστη καὶ τὴ δύναμη ποὺ μᾶς χρειάζονται γιὰ νὰ διατηρήσωμε (“ἐμεῖς, ὡς κοινότης πίστεως”) αὐτὸ τὸ ἀδελφικὸ πνεῦμα καὶ αὐτὴ τὴν κοινή ἀποστολή ὅσον χρόνο θὰ ἐργαζώμεθα μαζὶ κατὰ τὰ ἐπόμενα ἔτη»³.

Ἐν τῷ μεταξύ, ὁ Πάπας καὶ γενικώτερα τὸ κράτος τοῦ Βατικανοῦ καλλιεργοῦν σταθερὰ τὴν ἔννοια τῆς ὑπάρξεως μιᾶς πολυθρησκευτικῆς οἰκογενείας, μιᾶς κοινότητος «πιστευόντων», ἡ ὁποία πρέπει νὰ συνεργασθῇ γιὰ τὸ καλὸ τοῦ κόσμου.

Εἶναι πολὺ χαρακτηριστικὸ τὸ μήνυμα τοῦ Πάπα Ἰωάννου Παύλου Β΄ γιὰ τὴν «25ῃ Παγκόσμια Ἡμέρα Εἰρήνης» (1.1.1992), τὸ ὁποῖο εἶχε θέμα: **«Οἱ πιστεύοντες ἐνωμένοι στὴν οἰκοδόμησι τῆς εἰρήνης»** καὶ ἀνέπτυσε «τὴ συμβολὴ τὴν ὁποία προσέφεραν οἱ θρησκείες στὴν ἀντιμετώπισι ὄλων τῶν προβλημάτων ὅσα σχετίζονται μὲ τὴν εἰρήνη, κατὰ τὸ πνεῦμα τῆς συναντήσεως θρησκείων ἡ ὁποία εἶχε γίνει στὴν Ἄσσιζι τὸ 1986»⁴.

• Ἡ γραμμὴ τοῦ Βατικανοῦ εἶναι σταθερὰ στὴν ἀναφορά του στοὺς **«πιστεύοντας»** καὶ **«μὴ πιστεύοντας»**· βλ. ἐνδεικτικῶς **«Μήνυμα»** τοῦ 1997 πρὸς τοὺς Μουσουλμάνους ἐπὶ τῇ λήξει τοῦ Ραμαζανίου, ὑπογραφομένο ἀπὸ τὸν Καρδινάλιο Ἀρίνθε, Πρόεδρο τοῦ

3. Περιοδ. «Ἐπίσκεψις», ἀριθ. 511/30.11.1994, σελ. 27.

4. Ἐφημερ. «Καθολικὴ», ἀριθ. 2635/7.1.1992, σελ. 1 καὶ ἀριθ. 2636/14.1.1992, σελ. 2-3.

Ὁ Ἐλβετίας Δαμασκηνός με ἐκπροσώπους ἑτεροδόξων καὶ ἑτεροθρήσκων Κοινοτήτων στὴν 10ῃ Συνάντησι Θρησκευιῶν γιὰ τὴν Εἰρήνη, Ρώμη - Ὀκτώβριος 1996.

Ποντιφικίου Συμβουλίου ἐπὶ τοῦ διαλόγου με τὶς ἄλλες θρησκεῖες⁵.

ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΙ, Ἰουδαῖοι, Μουσουλμᾶνοι, Βουδδισταὶ κ.ἄ., μέσα στὰ πλαίσια τοῦ συγχρόνου Διαθρησκευιακοῦ Συγκρητισμοῦ, κατὰ τοὺς ὀρθοδόξους μάλιστα Οἰκουμενιστάς, ἀποτελοῦν ἤδη μίαν κοινότητα «πιστευόντων», με μίαν παγκόσμια πνευματικότητα ποὺ ἐκφράζεται με τὴν παρουσία τοῦ Ἁγίου Πνεύματος σὲ ὅλες τὶς θρησκεῖες καὶ ἡ ὁποία τὶς ἐνώνει σὲ ἓναν κοινὸ «λαὸ τοῦ Θεοῦ»⁶!

«**Τί λοιπὸν θὰ ἐμπόδιζε**», ἐρωτᾷ «ἀφελῶς» ὁ καθηγητὴς κ. Ἀστέριος Ἀργυρίου, «**τὴ σύγχρονη**

5. Ἐφημερ. «Καθολικὴ», ἀριθ. 2835/4.3.1997, σελ. 8.

6. Βλ. Μητροπολίτου Ὁρωποῦ καὶ Φυλῆς Κυπριανοῦ, «Παγκόσμιο Συμβούλιο Ἐκκλησιῶν» καὶ Διαθρησκευιακὴ Κίνησις, σελ. 25-28, Ἀθήνα 1997, Σειρὰ Β': Συμβολὴ στὴν Ἀντι-οικουμενιστικὴ Θεολογία, Νο 1.

θεολογία νὰ ἀναγνωρίσει στὸ πρόσωπο τῆς θρησκείας τοῦ Μωάμεθ μίαν “ὁδὸν πρὸς σωτηρίαν” τῶν ἀνθρώπων;... Πῶς μπορούμε λοιπὸν νὰ ἰσχυριστοῦμε ὅτι ἡ ἐμφάνιση καὶ ἡ δράση τοῦ μωαμεθανισμοῦ στὸν κόσμον εἶναι ἔργο τοῦ διαβόλου καὶ ὄχι τοῦ Θεοῦ, τοῦ Ἀντιχρίστου καὶ ὄχι τοῦ Χριστοῦ;»⁷!...

Τὸ «Παγκόσμιο Συμβούλιο Ἐκκλησιῶν», τὸν Αὐγουστο τοῦ 1990 στὴν Διαθρησκευτικὴ Διάσκεψι τοῦ Χόνγκ Κόνγκ, διεκήρυξε, ὅτι

«θὰ πρέπει νὰ μάθουμε νὰ ἀναγνωρίζουμε στοὺς γείτονές μας τὴν παρουσία τοῦ Θεοῦ, ὀμιλοῦντος μὲ διαφορετικοὺς τρόπους στὶς διάφορες παραδόσεις: ἡ Σεχινὰ στὴν Ἰουδαϊκὴ παράδοσι, τὸ Ἅγιον Πνεῦμα τοῦ Τριαδικοῦ Θεοῦ στοὺς Χριστιανούς, τὸ Ἄτμαν στοὺς Ἰνδουϊστὰς καὶ τοὺς Σιχίτας, τὸ Ρουάχ στοὺς Μουσουλμάνους»⁸.

ΕΙΝΑΙ σαφές, ὅτι οἱ διπλωμάται *Οἰκουμενισταὶ* τῆς Γενεύης, τοῦ Βατικανοῦ καὶ τοῦ Φαναρίου προωθοῦν μὲ αὐτὸ τὸ ὄντως **«δαιμονικῆς προελεύσεως οἰκουμενιστικὸ σύνθημά»** τοὺς μίαν παγκόσμια συγκρητιστικὴ Κοινότητα **«πιστευόντων»**, συνυπευθύνων γιὰ τὰ προβλήματα τοῦ κόσμου καὶ συνεργαζομένων γιὰ τὴν ἐπίλυσί τους· μίαν Κοινότητα ἐντὸς τῆς ὁποίας ἡ Μοναδικότης τοῦ ἐν Χριστῷ Εὐαγγελίου καὶ τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας ἐξαφανίζεται.

Πῶς εἶναι λοιπὸν δυνατόν νὰ θεωρηθῶν ὁ **«Διαθρησκευτικὸς Διάλογος»** ὡς **«ὑποχρέωσή μας πρὸς τὸ**

7. Ἱεράς Μονῆς Ὁσίου Γρηγορίου Ἀγίου Ὁρους, «Ἀπόψεις περὶ τοῦ Ἀκαδημαϊκοῦ Διαλόγου Ὁρθοδοξίας καὶ Ἰσλάμ», περιοδ. «Κοινωνία»/Ἰανουάριος - Μάρτιος 1997, σελ. 3.

8. Περιοδ. «*Ecumenical Press Service*», Νο 34/90.10.41: «*Multifaith Statement in Advance of WCC 7th Assembly*».

τρίτο πρόσωπο τῆς Ἁγίας Τριάδος⁹.

Πῶς εἶναι δυνατόν «οἱ πιστοὶ ὄλων τῶν θρησκευτῶν καὶ ὄλων τῶν ὁμολογιῶν» νὰ «δίδουν ἀμοιβαία μαρτυρία στὴν καθημερινὴ ζωὴ, γιὰ τὶς ἀνθρώπινες καὶ τὶς πνευματικὲς ἀξίες» καὶ ταυτόχρονα νὰ «ἀλληλοβοηθοῦνται νὰ βιώσουν καὶ οἰκοδομήσουν μιὰ νέα Κοινωνία»;

Ἄρα γε, εἶναι δυνατόν νὰ τεθοῦν στὸ ἴδιο ἐπίπεδο καὶ πλαίσιο συνεργασίας ἢ ἐν Χριστῷ Ἑουχαστική καὶ Εὐχαριστιακὴ ἐμπειρία τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ ἡ ἐσχατολογικὴ Τῆς προοπτικὴ γιὰ τὴν μεταμόρφωσι τοῦ κόσμου, μὲ τὶς ποικίλες πλάνες καὶ τὸ σκότος τῶν ἑτεροδόξων καὶ ἑτεροθρήσκων Κοινοτήτων;

• **Συμπέρασμα:** ἂν οἱ εὐσεβεῖς Ὁρθόδοξοι δὲν ἀντιδράσουν δυναμικὰ καὶ δὲν ἀντιμετωπίσουν τὸν Διαχριστιανικὸ καὶ Διαθρησκευτικὸ Οἰκουμενισμό συμφώνως πρὸς τὴν Συνοδικὴ καὶ Πατερικὴ Παράδοσι, στὸ ἐγγὺς μέλλον δὲν θὰ ἀνήκουν στὴν Μία (καὶ Μοναδικὴ) Ὁρθόδοξο Ἐκκλησία, δηλαδὴ στὴν Θεανθρωπίνῃ ἐν Χριστῷ Κοινωνία, ἀλλὰ σὲ μιὰ «**οὐμανιστικὴ θρησκευτικὴ λέσχη**»¹⁰.

❖ Ἡ ἱερὰ Σύνοδος τῶν Ἐνισταμένων ἔχει διατυπώσει ἐπισημῶς τὶς ἀπόψεις τῆς γιὰ τὸν Διαθρησκευτικὸ Οἰκουμενισμό κυρίως στὴν «**Β' Σύναξι Ὁρθοδόξου Ἐνημερώσεως**» (1994, τρεῖς Εἰσηγήσεις μὲ γενικὸ τίτλο: «**Ἀπὸ τὸν Οἰκουμενισμό στὸ πανθρησκευτικὸ ὄραμα τῆς "Νέας Ἐποχῆς" καὶ ἡ εὐθύνη τῶν ὀρθοδόξων**»), στὴν «**Γ' Σύναξι Ὁρθοδόξου Ἐνημερώσεως**» (1995, μία Εἰσηγήσις μὲ τίτλο: «**Ὁ ρόλος τοῦ Βατικανοῦ στὴν σύγχρονη Διαθρησκευτικὴ Κί-**

9. Ἀρχιμ. Μακαρίου Βάρλα, «Ἡ "νέα τάξη πραγμάτων" καὶ τὸ χρέος τῆς Θρησκείας στὸν 21ο αἰῶνα», περιοδ. «**Ἐκκλησία**», ἀριθ. 13/1-15.9.1996, σελ. 617.

10. Ἰ. Μονῆς Ὁσίου Γρηγορίου, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 2.

**νησι καὶ ἡ μεγάλη πτώσις τῶν ὀρθοδόξων Οἰκου-
μενιστῶν») καὶ στὴν «Δ΄ Σύναξι Ὁρθοδόξου Ἐνημε-
ρώσεως» (1996, τρίτο μέρος τῆς Εἰσηγήσεως μὲ τίτ-
λο: «Πορεία ἐκτὸς τῶν “ὀρίων” καὶ τοῦ Χριστιανι-
σμοῦ»).**

**Ὁ Ὀρθόδοξος Ἀντι-οικουμενισμὸς
ἐναντι τοῦ Φουνταμενταλισμοῦ, τῆς Νέας Ἐποχῆς
καὶ τοῦ Οἰκουμενισμοῦ**

Θὰ πρέπει νὰ τονισθῆ μὲ τὴν μεγαλύτερη δυνατὴ ἔμφασι, ὅτι τὸ **Ὅραμα** τῶν **Ἀντι-οικουμενιστῶν** ταυτίζεται μὲ τὸ **Ὅραμα** τῆς Ὀρθοδοξίας γιὰ τὸν κόσμον· εἶναι τὸ **Ὅραμα**, τὸ ὁποῖο βιώνει ἐδῶ καὶ 2000 χρόνια ἀδιαλείπτως: ἡ **Ἀνακαίνισις τοῦ κόσμου «ἐν Πνεύματι καὶ Ἀληθείᾳ»!**

Ἡ Ὀρθόδοξος Πνευματικότης, ἐνώπιον τῆς πολυπλόκου προκλήσεως τοῦ **ἐκκοσμικευμένου περιβάλλοντος**, τῆς **παγκοσμιοποιήσεως** καὶ τοῦ **πλουραλισμοῦ**, δὲν αἰσθάνεται ἀπειλούμενη, οὔτε τρέπεται σὲ μία φαντασιακὴ φυγὴ ἀπὸ τὴν πραγματικότητα, οὔτε αὐτο-περιθωριοποιεῖται, οὔτε μυθοποιεῖ ἢ δαιμονοποιεῖ τὴν ἱστορία, οὔτε πολὺ περισσότερο προδίδει τὴν ταυτότητά Της.

Τὸ ὑπερῶν τῆς Πεντηκοστῆς εἶναι τὸ ἀρχέτυπον τῆς ἐνότητος τοῦ κόσμου:

Οἱ πιστοὶ ὁμοθυμαδὸν ἐπὶ τὸ αὐτὸ προσκαρτεροῦν τῇ προσευχῇ καὶ τῇ δεήσει, ἀναμένοντες τὴν θιαίαν πνοὴν τοῦ Παρακλήτου νὰ πληρώσῃ τὸν οἶκον καὶ τὴν οἰκουμένην καὶ νὰ συναγάγῃ εἰς ἓνα καὶ ἐνώση τὰ τέκνα τοῦ Θεοῦ τὰ διεσκορπισμένα καὶ νὰ ἀνακαινίσῃ τὸν κόσμον.

Αὐτὴ ἡ **Ἀνακαίνισις**, αὐτὴ ἡ Πεντηκοστή, εἶναι καρπὸς τοῦ **Πνεύματος** καὶ τῆς **Ἀληθείας**:

ἀπαιτεῖ ἐμμονὴ ἀμετακίνητη στὸν ἀγῶνα γιὰ τὴν ἀπόκτησι τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, μέσα πάντοτε στὰ ἀπαρῶντα καὶ ἀπαρασάλευτα «ὄρια» τῆς Ὀρθοδόξου Ἀληθείας.

Ὁ ἐσωστρεφῆς **Φουνταμενταλισμὸς**, ὁ ἀπρόσωπος μοντερνισμὸς τῆς **Νέας Ἐποχῆς** καὶ ὁ συγκρητισμὸς τοῦ **Οἰκουμενισμοῦ** δὲν διαθέτουν τὸ **Πνεῦμα** καὶ τὴν **Ἀλήθεια**, ἐπομένως δὲν ἀποτελοῦν οὐσιαστικὲς **σωτηριολογικὲς προτάσεις** καὶ ὅπωςδήποτε θὰ ἐκφυλισθοῦν στὸ μέλλον, ὅσο καὶ ἂν τῶρα φαίνεται ὅτι διαθέτουν ἰσχύν.

ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΩΝ ΕΝΙΣΤΑΜΕΝΩΝ

ISBN 960-8024-06-4